REBÎU'L EVVEL
1444

tevhid

"TAĞUTA KULLUK ETMEKTEN KAÇINIP, ALLAH'A YÖNELENLERE MÜJDE VARDIR. KULLARIMI MÜJDELE!" (39/ZÜMER, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | EKİM '22 | YIL: 11 | SAYI: 118 | FİYATI: 25₺ | ISSN: 2148-4635

ŞAHSİYETİMİZİ VE EVLİLİĞİMİZİ TEHDİT EDEN TEHLİKE

SANAL FLÖRT

İman nuruyla aydınlanıp yepyeni bir yola giren bireylerin kurtuluş yürüyüşüne kandil olacak bir baş ucu eseri...
Halis Bayancuk Hoca'mızın yepyeni kitabı

İMAN ETTİKTEN SONRA

ÇOK YAKINDA

بسم الله الرحمن الرحيم

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Dergimizin 118. sayısıyla sizlerle buluşmayı nasip eden Rabbimize hamdediyoruz.

Halis Bayancuk Hoca'mız, hayatımızı her anlamda kuşatan ve çoğu zaman farkında bile olmadan zehrine maruz kaldığımız modern cahiliyenin büyük tuzaklarından birini daha gündemimize getiriyor. Dünya ve ahiret saadetimizin kilit kavramlarından olan birey ve aile mefhumunu tehdit eden sanal flört konusunu, kıymetli nasihatleriyle izale ediyor.

Enes Yelgün, Reci' Vakası'nda yaşanan hadiseler üzerinden keramet meselesini ele alıyor ve özellikle günümüzde bu meseleye karşı yerleşmiş olan çarpık inançları kritik ediyor.

Enes Doğan, tüm zaman ve mekânlarda en güzel örnek olan Allah Resûlü'nün (sav) muhatabın merak duygusunu canlandıran ve öğrenmeyi kalıcı hâle getiren soru cevap metodunu satırlarına taşıyor.

Emre Acar, İslam mücadelesinde yaşanabilecek afetleri ve bu tehlikeli uçurumdan korunabilmenin yollarını ele aldığı yazısında, "Benden bu kadar, biraz da yeniler koştursun." yanılgısına düşmenin ayaklarımızı kaydıracağı gerçeğini vurguluyor. Son olarak tüm afetlerin temelinde yatan, "olayları şer'i bilgi ve ölçülerle değerlendirememe" sorununa temas ederek yazısını noktalıyor.

Ömer Akduman, Allah'ın (cc) tayyib olduğunu ve sadece tayyib olanı kabul edeceğini belirterek, Allah'ın kabulüne en çok ihtiyaç duyduğumuz dua meselesine değiniyor ve seçkin kulların güzel örnekliğiyle bizleri duaya yönlendiriyor.

Salim Kandemir, bir süredir misafir ettiği iki kuşak sahibi Esmâ binti Ebû Bekir'in (r.anha) mücadele ve fedakârlık dolu hayatının en net yansımalarından birini; salih bir adamın torununu, güzide bir ana babanın evladını -yine fedakârlık ve Allah'a adanmışlık temelinde- satırlarına taşıyor. Göz bebeği Abdullah'ın (ra) şehit edilmesi karşısında sergilediği, ahir ömrünün bir yansıması olan vakarını gözler önüne seriyor ve fani hayatının son demlerini bizlere sunarak bu örnek validemize veda ediyor.

Kerem Çağlar, coğrafyamızda yaşanan hadiseleri değerlendiriyor. Kadim topraklardan biri olan ve son birkaç yüzyıldır kaosun dinmediği Irak'ın, yakın zamanda da sükûnetten ırak olacağa benzediğini dile getiriyor.

Mahi, kendi hayatından örnekler vererek, korku meselesini ele alıyor ve özellikle çocuklarımızın korkularına nasıl yaklaşmamız gerektiğini izah ediyor. Bu konu özelinde ne gibi yanlış bir anlayışımız olduğunu düşündürecek duygu yüklü satırlarla yazısını sonlandırıyor.

Dr. Gözde Tercuman, yaratılış kavramı üzerine tefekkür notlarını bizlerle paylaşacağı yazı dizisinin başlangıcını yapıyor bu sayımızda.

Konuk Yazarımız Melike Çelik, günümüzde hak dinin çarpıtılmasında en büyük sorumlulardan biri olan tasavvuf ehliyle kesişen yolunun, Allah'ın rahmetiyle nasıl vahyin aydınlığına ulaştığını anlatan ve cemaatin önemini hatırlatan hidayet öyküsünü bizlerle paylaşıyor..

Konuk Yazarımız Efe Çağlayan, dinlemekten büyük keyif aldığımız Görülür Bu Hesap eserimizin satır aralarında, daha önce gözden kaçırdığımız veya künhüne varamadığımız nüanslara dikkatimizi çekerek onları ihata etmemizi sağlayan bir gezintiye çıkarıyor bizleri.

Konuk Yazarımız Bahri Tunçbilek, Güneş'in Dünyamıza göre ne denli büyük, fakat evrene göre ne denli küçük olduğunu dile getirip, tüm bunların yaratıcısı, rabbi ve ilahı olan Yüce Allah'ın El-Müteâl ismini tefekkür etmemizi sağlıyor.

Geçtiğimiz aylarda serinin diğer kitaplarını okuduktan sonra, bu sayımızda sizlere yine Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma tarafından kaleme alınan Abbasiler Dönemi kitabını tanıtıyoruz. Makam hırsı nedeniyle yaşanan vahim vakaları okuduğumuz satırlardan günümüz için dersler çıkarabilmeyi ve yeniden Nebevi yol üzere İslam sancağı altında toplanabilmeyi Rabbimizden niyaz ediyoruz.

Ekim sayımızın başta Müslimler olmak üzere tüm okurlarımıza hayır getirmesi duası ile...

Editör

tevhid

İmtiyaz Sahibi
Hamza ÖZTÜRK

Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com
0 (545) 762 15 15

Adres
Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Yazışma Adresi
Hamza ÖZTÜRK
Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Basım
İmak Ofset, 45523
Akçaburgaz Mah. 137. Sok. No. 12
Esenyurt/İSTANBUL 0 212 656 49 97

Satış Noktaları: Tevhid Kitabevi

- **İstanbul** : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
- **Ankara** : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
- **Diyarbakır** : Kaynartepe Mah. Gürsel Cad. No. 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
- **Konya** : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
- **Van** : Vali Mithatbey Mah. Gündüz 2. Sok. No. 2 A İpekyolu/VAN 0 543 225 50 45
- **Bursa** : Bağlarbaşı Mah. 1. Hürriyet Cad. 1. Sedir Sok. No. 1 16160 Osmangazi/BURSA 0 543 225 50 46

İrtibat Büroları

- **Merkez** : Kirazlı Mah. Mahmutbey Cad. No. 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
- **Avcılar** : Firuzköy Mah. Kazım Karabekir Cad. Tütün Sok. No. 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
- **Sultangazi** : İsmetpaşa Mah. 95. Sok. No. 41/A 34270 Sultangazi/İSTANBUL
- **Diyarbakır** : Mezopotamya Mah. 327. Sok. Seval Kent Sitesi A Blok No. 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
- **Konya** : Mengene Mah. Büyük Kumköprü Cad. No. 78/A 42020 Karatay/KONYA
- **Van** : Bahçıvan Mah. Sıhke Cad. Karatekin Sok. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
- **Erciş** : Kışla Mah. Şehitler Cad. No. 10 65400 Erciş/VAN
- **Bursa** : Bağlarbaşı Mah. 1. Hürriyet Cad. 1. Sedir Sok. No. 1 16160 Osmangazi/BURSA
- **Ankara** : Piyade Mah. İstasyon Cad. No. 190 Etimesgut/ANKARA

Ekim 2022 | Rebîu'l Evvel 1444
Yıl: 11 | Sayı: 118 | Fiyat: 25₺
ISSN: 2148-4635

teuhid

İÇİNDEKİLER

HASBİHÂL

Halis BAYANCUK HOCA
halisbayancuk@tevhiddergisi.org

ŞAHSİYETİMİZİ VE EVLİLİĞİMİZİ TEHDİT EDEN TEHLİKE: SANAL FLÖRT

Ev, insanın meskeni; mesken ise içinde sükûnete erilen yerdir. Şayet insan huzur, sevgi, güven gibi ruhun ve estetik, cinsellik, rahatlık gibi bedenin sükûnetini evde bulamazsa ruh da beden de arayış içine girer. Susuz bir beden nasıl su arıyorsa, bulamadığında hayali sular oluşturuyorsa (serap gibi), sükûnete susuz ruh da öyle sükûnet arar. Bulamadığında da en olmadık şeyi/kişiyi sükûnet sanar, serap görür.

Allah'ın adıyla,

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selâmu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Allah (cc) her birinize iyilik, afiyet ve esenlik ihsan eylesin. Müstekbir tağutların sömürü ve talanı, insanların da bu din ve emek sömürüsüne teslimiyeti nedeniyle yaşanan ekonomik musibetlerin şerrinden sizleri korusun. Her birinizi helal, temiz ve geniş rızıklarla rızıklandırsın. Şimdi müsaadenizle bu ayki hasbihâlimize başlayalım.

Malumunuzdur ki İslam, her meseleye bir sınır çizdiği gibi kadın erkek ilişkilerine de bir sınır çizmiştir. Bu sınırlardan biri de kadın ve erkeğin sır/gizli denebilecek bir ilişki içinde olmamasıdır.

"(Henüz iddet bekleyen) kadınlara, evlilik talebinizi ima yoluyla belirtmenizde ya da gönlünüzde gizlemenizde bir sakınca yoktur. Allah sizin onları anacağınızı bildi. **Meşru ölçülerin dışına çıkıp (gözlerden uzak, güven zedeleyecek şekilde) gizlice sözleşmeyin/flörtleşmeyin.** (Örfe uygun bir şekilde evlilik talebinizi iletin). İddet müddetini tamamlayana dek kadınlarla evlenmeye azmetmeyin. Bilin ki Allah içinizde olanı bilmektedir. O'ndan sakının. Bilin ki Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kulların hak ettikleri cezayı erteleyen) Halîm'dir."[1]

Ayet-i kerime, boşanan veya eşi vefat eden kadınla evlenme hükümlerini düzenliyor. Onlara evlilik talebinin iletilmesinin veya onlarla evliliği arzulamanın normal olduğunu belirttikten sonra gayet net bir sınır çiziyor ve gizlice sözleşmeyi yasaklıyor. Kimsenin bilmediği, gözlerden uzak, kısaca gizlilik/sır içindeki kadın erkek ilişkilerini, yaklaşılmaması gereken sınır olarak belirliyor. İlahi yasaları düstur edinen biz Müslimler, bu yasaları güncellemek zorundayız. Okuduğumuz yasak; geçmişte samanlıklarda buluşmak, gece karanlığında bir araya gelmek veya gizlice mektuplaşmak... şeklindeydi. Ya bugün? Gizlice sözleşmenin günümüzde en belirgin karşılığı sosyal medya arkadaşlığı, yani sanal flörttür.

1. 2/Bakara, 235

İslam, evlilik teklifi aşamasından düğüne varana dek kadın erkek ilişkisinin her aşamasında aleniyet istemiştir. Yukarıda okuduğumuz ayet, teklif aşamasında dahi gizliliği yasaklamış, aşağıda okuyacağımız hadisler de düğün aşamasında aleniyeti emretmiştir.

Muhammed ibni Hâtib El-Cumahî'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Haram ve helal evlilik arasındaki fark, def çalmak ve nikâhı duyurmaktır."[2]

Abdullah ibni Zubeyr'den (ra) rivayet edildiğine göre Nebi (sav) şöyle buyurmuştur:

"Nikâhı ilan edin/duyurun!"[3]

Âişe Annemizden (r.anha) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kıymış olduğunuz şu nikâhları ilan edin! Bunu mescid gibi kalabalık yerlerde yapın ve nikâh kıyıldığı belli olsun diye def çalın."[4]

Enes'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) Abdurrahman ibni Avf'ın üzerinde (damat olduğunu gösteren) izler görünce, 'Bu nedir?' diye sordu.

O, 'Çekirdek ağırlığınca altın mehir vererek bir kadınla evlendim.' deyince Allah Resûlü (sav), 'Allah sana mübarek eylesin. Bir koyunla dahi olsa ziyafet ver.' diye buyurdu."[5]

Nikâhı ilan etmek, sesli eğlence oluşturmak ve yemek/velime vermek emredilmiştir. Neden? Nikâhın alenileşmesi, tüm toplumun sürece dâhil edilmesi için. Zira kadın erkek ilişkisinde gizlilik/kapalılık bir bataklıktır; şeytan ve nefs-i emmare bu bataklıktan beslenir. İslam bu bataklığı aleniyetle kurutmak istemiştir.

İslam'ın kadın erkek ilişkilerine getirdiği bir diğer sınır, halvettir. Halvet, bir kadın ile erkeğin başkaları tarafından görülmediği ve duyulmadığı bir ortamda baş başa kalmalarıdır.

İbni Abbâs'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) hutbede şöyle buyurdu: 'Sakın bir adam yanında mahremi bulunmayan bir kadınla baş başa kalmasın! Kadın yanında mahremi bulunmadıkça yolculuğa çıkmasın!' "[6]

Câbir ibni Abdullah'tan (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah'a ve Ahiret Günü'ne iman eden kimse, yanında mahremi olmayan bir kadınla baş başa kalmasın. Şüphesiz bu kişilerin üçüncüleri şeytandır."[7]

2. Tirmizi, 1088; Nesai, 3369
3. Ahmed, 16130
4. Tirmizi, 1089; İbni Mace, 1895
5. Buhari, 5155; Müslim, 1427
6. Müslim, 1341
7. Ahmed, 14651

Halvetin yasaklanma nedeni, halvet esnasında şeytanın oynadığı roldür. Allah Resûlü'nden öğrendiğimiz kadarıyla İblis, halvete vesveseleriyle eşlik eder. İki tarafın şehevi duygularını kamçılar; duyguların, dolayısıyla da konuşmaların seyrini etkiler. Peki, şunu soralım: Bir kadın ile bir erkek sosyal medya üzerinden yazıştığında/konuştuğunda halvet olur mu? Soruyu zahirî yaklaşımla ele alırsak, "Hayır, halvet olmaz, zira ortak mekânda bir araya gelmiyorlar." diye cevap veririz. Ancak Nebevi yasağın hikmetini gözeterek cevap verirsek, "Evet, bu halvettir." deriz. Neden? Çünkü sosyal medya üzerinden gizli ilişki kuran kadın ve erkek, farklı mekânlarda olsalar da ilişkilerine gizlilik hâkimdir. Şeytan, o gizlilik üzerinden halvet esnasında oynadığı rolü oynar, şehveti kamçılar.

Sınırları Çiğneyince Ne Olur?

Kadın erkek ilişkilerine dair sınırları çiğnemek, şahsiyetimize ve evliliklerimize zarar verir, dedik. Şimdi bu cümleyi açıklayalım. Yüce Allah, insanı onurlu yaratmış ve onun kişilik haklarını koruma altına almıştır:

"Andolsun ki, insanoğlunu onurlu/değerli/izzetli kıldık. Onları karada ve denizde (farklı araçlarla) taşıdık, onları temiz şeylerden rızıklandırdık. Ve onları, yarattığımız birçok varlıktan (belirgin şekilde) üstün kıldık."[8]

İslam hukukunda insana dair emir ve yasakların tamamı onun din, can, mal, akıl ve namus/kişilik haklarını korumak içindir. Yüce Allah, insanı onurlu yarattığı gibi ona, onurunu koruyacak bir şeriat/yasa da indirmiştir. Ne ki insan zalimdir, hem de çok zalimdir.[9] İnsanın en tehlikeli zulmü de öz nefsine ettiği zulümdür.[10] Allah'ın sınırlarını çiğneyen insan da öz nefsine zulmeder. İşlediği masiyetler nedeniyle fasık ismini hak eder; sözünün ve şahitliğinin hükmü kalmaz. Yüce Allah'ın ona bahşettiği onuru/şahsiyeti kendi elleriyle berhava eder. İnsanın en önemli sermayesi olan "güvenilirlik" sıfatını yitirir. Ne büyük nankörlük değil mi? Hiçbir emek harcamadan elde ettiğimiz, tamamen Yüce Allah'ın ikramı olan bir onurumuz var. İnsan olmamız hasebiyle onurluyuz veya İslam olduğumuz ânda İslami şahsiyete sahip oluyoruz. Yüce Allah, mücerred insanlığımız ve İslam'ımızla bizi tertemiz ve güvenilir kabul ediyor, tüm haklarımızı koruma altına alıyor. İnsana düşen, bu nimete şükretmektir. Her nimetin şükrü de kendi cinsindendir, dolayısıyla insanlık onuru ve İslami şahsiyetin şükrü de onları korumaktır.

Evlilik meselesine gelince; İslam nezdinde aile, toplumun en önemli kurumudur. Öyle ki Yüce Allah, insanı aile olarak yaratmış, aile olarak cennette iskân etmiş, aile olarak imtihan etmiş, aile olarak cennetten yeryüzüne indirmiş ve aile olarak tevbelerini kabul etmiştir.[11]

8. 17/İsrâ, 70
9. "Şüphesiz ki insan, çokça zulmeden ve pek nankör bir varlıktır." (bk. 14/İbrâhîm, 34)
10. "Onlar (haddi aşarak), bize zulmetmiş olmadılar. Lakin onlar kendi kendilerine zulmetmekteydiler." (bk. 2/Bakara, 57)
11. bk. 2/Bakara, 35-38; 7/A'râf, 19-25

Aile, insanlık onurunu ve İslami şahsiyeti koruyan sığınaklardan biridir. İnsanın ruhsal dengesi için gerekli olan sükûnet, merhamet ve sevginin membası ailedir.[12] Şeytan; ailenin, insanın din ve ruh sağlığı üzerindeki etkisinin farkındadır. Bu nedenle tüm imkânlarını aile kurumunu yıkmaya teksif etmiştir.[13] Şeytanın aileye yönelik tuzaklarından biri de Yüce Allah'ın kadın erkek ilişkilerine dair sınırlarının çiğnenmesi, hususen sosyal medya üzerinden oluşan çarpık kadın erkek ilişkileridir.

Mezkûr tuzağın bir yönü de yuva kurma aşamasındaki gençlere yöneliktir. Bu sınırı çiğneyen genç, evleneceği her insana "potansiyel suçlu" gözüyle bakmaktadır. "İnsan, dünyaya kendi penceresinden bakar." fehvasınca, her insanın -kendisinin yaptığı gibi- sınırı çiğnediğini düşünmekte, evlilik gibi temelleri güven üzere kurulu bir müesseseye ilk adımı güvensizlik üzere atmaktadır. Ve ne yazık ki arayan belasını bulmakta, şeytanın da özverili dayanışmasıyla şüphelerini besleyecek kanıta ulaşmaktadır. Böylece ya evlilik girişimi akamete uğramakta ya da bir ömür sürecek güven krizlerinin temeli atılmaktadır. Sükûnet, merhamet ve sevgi için meşru kılınan evlilik; bir ömür sürecek stres, azap ve nefret kamburuna dönüşmektedir.

Mezkûr tuzağın bir diğer yönü, kurulu aile düzenine yöneliktir. İstatistik verilerine göre evlilik oranları sürekli düşmekte, boşanma oranları ise hızla artmaktadır. Boşanma nedenleri arasında yüzdelik payı en yüksek iki madde sorumsuzluk/ilgisizlik ve aldatmadır. Her iki nedeni besleyen en önemli kaynak da sosyal medya aracılığıyla inşa edilen sosyal ilişkiler, sanal arkadaşlıklardır. Şöyle ki insan, rahata düşkün ve tembel bir varlıktır. Sorumluluk isteyen gerçek ilişkilerdense sorumsuz ve zahmetsiz ilişkileri tercih etmektedir. Sanal ilişkiler asli sorumlulukları ihmal ettirmekte, ekran başında israf edilen ilgi, alaka ve şefkat nedeniyle yuvanın payına yorgunluk, şikâyet ve öfke düşmektedir. Sanal flört de en nihayetinde bir aldatmadır. Ekran başında geçirilen keyifli saatler(!) aile içinde güven krizine neden olmakta, üç beş günlük sanal keyif(!) için bir ömür sürecek keyifsizliğe zemin hazırlanmaktadır.

Neden Bu Hataya Düşüyoruz?

İnsanoğlu Maymun İştahlıdır

Her şeyden önce kendimizi tanımalı, içimizde taşıdığımız çamurun/fücurun/bataklığın farkında olmalıyız. Biz, insan türü, maymun iştahlıyız. Elimizdekiyle yetinmeyi, onunla mutlu olmayı bilmez, hep daha fazlasını isteriz... "Daha fazla"ya olan arzumuz, her seferinde bizi utandırır, çoğu zaman eldekinden eder; ne ki yine de akıllanmaz, ders almayız. Neden? Zira Allah (cc) bizi katman katman yaratmıştır. En altta dürtülerimiz vardır. O hep daha fazlasını, farklı tatları isteyen arzularımız bu katmandadır. Bu yönüyle bir aslandan veya eşekten hiçbir farkımız yoktur. Hatta hayvanlar bu yönleriyle insandan daha makbuldür. Hiçbir eşek/aslan karnı doyduktan sonra diğer eşeğin/aslanın payına göz dikmezken insan göz dikmekle kalmaz, elini de uzatır. Bu katmanın üstünde akıl vardır. İşte insanı hayvandan ayıran yer tam da burasıdır. İnsan aklıyla düşünmeli, iyi ile kötüyü ayırt etmeli, eylemlerinin sonucunu hesaplamalıdır. Hesaplamalıdır ki, hayvandan farkı olsun. Akıl katmanının üstünde ise hidayet, yani İlahi rehberlik vardır. İnsanın, ölçülerini âlemlerin Rabbinden alması, şer'i şerife göre yaşamasıdır. Hidayete göre yaşamak insanı insanlıktan bir üst mertebeye; insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmet olmaya,[14] yeryüzünde Allah'ın şahidi olmaya[15] ve seçilmişlik düzeyine[16] çıkarır.

Bir şeyi arzulayan insan, o arzusuyla hayvandan farksız olduğunu hatırlamalı, aklını devreye sokarak arzusunun sonuçlarını hesaplamalıdır. Aklın işleyişinde en basit ilke empati, Allah Resûlü'nün (sav) daha güzel isimlendirmesiyle "kendisi için istediğini karşısındaki için de isteme" ölçüsüdür.[17]

Kiminle iletişime geçmek istiyorsak onun yerine eşimizi, annemizi, yavrumuzu koyup bir başkasının benzer arzu ve niyetlerle onlarla iletişim kurduğunu düşünmeliyiz. Bu ölçüyü kullanmak için zeki olmaya gerek yoktur. En basit, iptidai insan dahi kendisine neyin yapılmasını neyin yapılmamasını istediğini bilir. Bundan daha güzeli, İlahi rehberliğe başvurmalı, arzumuzun şer'i hükmünü, dünya ve ahiretteki karşılığını tespit etmeliyiz. Tüm bunları yapmalıyız ki gördüğü her karşı cinse hallenen

12. "Kendilerinde sükûnet bulup (huzura kavuşasınız diye) sizin için nefislerinizden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet kılması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayetler vardır." (30/Rûm, 21)
13. Câbir'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"İblis, arşını suyun üzerine kurar ve askerlerini gönderir. Bu çetelerin içinde İblis'e en yakın olan, en büyük fitne çıkarandır. O askerlerden biri gelir ve der ki: 'Ben şöyle şöyle yaptım.'

İblis ona, 'Sen hiçbir şey yapmamışsın.' der.

Sonra onlardan biri daha gelir ve der ki: 'Ben bir kişinin peşini onunla eşinin arasını açıncaya kadar bırakmadım.'

İblis onu kendisine yakınlaştırır ve 'Sen ne iyi birisin!' der." (Müslim, 2813; Ahmed, 14377)

14. "Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah'a iman edersiniz. Şayet Ehl-i Kitap iman etmiş olsaydı, onlar için daha hayırlı olurdu. Onlardan müminler olmakla birlikte, çoğunluğu fasıklardır." (3/Âl-i İmran, 110)
15. "Siz insanlara şahit olasınız, Resûl de size şahit olsun diye sizi vasat/seçkin/hayırlı bir ümmet kıldık." (2/Bakara, 143)
16. "Allah yolunda hakkıyla/Allah'ın şanına yakışır şekilde cihad edin. O sizi seçti. Dinde size bir darlık/güçlük yüklemedi. Atanız İbrahim'in milletine (uyunuz)! O (Allah) sizleri bundan önce de bunda da Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar diye isimlendirdi ki, Resûl size, siz de insanlara şahitlik edesiniz. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, Allah'a tutunun. O, sizin Mevlanızdır. Ne güzel bir dost ve ne güzel bir yardımcı!" (22/Hac, 78)
17. Enes'ten (ra) rivayet edildiğine göre Nebi (sav) şöyle buyurmuştur:

"Sizden biri kendisi için istediğini kardeşi için de istemedikçe iman etmiş olmaz." (Buhari, 13; Müslim, 45)

maymundan farkımız olsun. Yapmalıyız ki, her arzunun aşk, sevda veya bağımlılık olmadığını bilelim. Evet, insan bu, her şeyi ister. Zira insan maymun iştahlıdır. Zaten din (ve dine öykünen ideoloji, felsefe ve yasalar) insanı kendi maymunluğundan korumak için yok mudur? Akıl ve İlahi rehberlikle maymunluğumuzdan korunmazsak (maymundan insana evrim yoktur ama) madden veya manen insandan maymuna evrileceğimiz kesindir.[18]

Şehvet Aklı Örter!

Aklı kullanmak, yani insan olma çabası öyle kolay değildir. Bu nedenle insanların çoğu hayvandan daha aşağı bir seviyede yaşar.[19] Çünkü aklı kullanmak çaba gerektirir. Karşı cinse duyulan ilgi (şehvet) ise insanın özünde vardır ve hiçbir çabaya gerek duymadan açığa çıkar. Tembelliğe teşne olan insan da çoğunlukla tercihini şehvetten yana kullanır, düşünüp taşınmaktansa şehvetin peşinden sürüklenmeyi yeğler. Örneğin insan asla düşünmez; Shakespeare gibi konuşan bu ince ruhlu kadın/erkek, sosyal medya gibi ruhsuz bir mecrada ne arıyor? Bu takva edebiyatı yapan adam/kadın, içinde bulunduğu gayrimeşru ilişkiyi hangi takva duygusuyla devam ettiriyor? Beylik laflar eden dava adamı/kadını, nasıl davasından vakit buluyor da saatlerce sosyal medyada laklak ediyor? Hepsinden öte benimle gayrimeşru ilişki içinde olan adam/kadın, bir başkasıyla neden aynı şeyi yapıyor olmasın? Şehvet şarap gibidir, aklı örter. İnsan ne tümden gelebilir ne tüme varabilir ne de kıyas yapabilir. Akıl felç olmuş gibidir, çalışmaz...

Oluşturulmuş Kimlikler

Yazı içinde çokça tekrar ettik, edeceğiz; insan tembeldir, emek isteyen zahmetli işlerden kaçar. Örneğin her insan daha iyi, daha faziletli ve takdir edilen bir insan olmayı ister. İsteğini gerçekleştirmenin iki yolu vardır; ya bin bir zahmetle bazı davranışlarını değiştirecek ve yeni alışkanlıklar kazanacaktır ya da "mış gibi" yapacak, olmadığı biri gibi görünecektir. Birinci yol zahmetli ve yorucu, ikinci yol ise zahmetsiz ve konforludur. Allah'ın (cc) rahmet ettiği azınlığı istisna tutarsak insanların çoğu ikinci yolu tutmaktadır. İkinci yolu tercih edenlerin en fazla rağbet ettiği yer, sosyal medya platformlarıdır. Zira bu platformlar, kullanıcısına "oluşturulmuş kimlik" imkânı tanımakta, özcesi en zahmetsizinden ne olmak istiyorsanız o olmanızı sağlamaktadır. Sanal flörte müptela olan insan; karşısındakini tüm kusurlardan azade, dürüst, sorumluluk sahibi, nitelikli bir insan zannetmektedir. Oysa gerçek çok farklıdır. Yüce Allah, sanal flörtçüyü amelinin cinsinden cezalandırmakta, oluşturduğu sanal kimlikle insanları aldattığı gibi kendisi de başka bir oluşturulmuş kimlik tarafından aldatılmaktadır.

Sosyal medya idealize edilmiş tipler pazarıdır. İnsanlar bu pazarda en sağlam akide, en güzel ahlak, en ölçülü davranış ve en ince ruhlarıyla arz-ı endam etmektedir. Hayatlarında eksik olan ne varsa klavye ve filtre marifetiyle törpülemekte, cennet erkekleri ve kadınları gibi kusursuz görünmektelerdir. Bu yanılgının bir nedeni de yine insanın o ilk katmanda kalması, akıl ve İlahi rehberlikten uzak durmasıdır. Zira akıl, kusursuzluğun Allah'a (cc) mahsus olduğunu ve insan denen mahlukun birkaç damla kan, birkaç batman kusur olduğunu bilir.

Allah Et-Tevvâb'tır; tevbeleri kabul eder, çokça tevbe edenleri ve temizlenenleri sever. Böyle bir hataya düşen kadın ya da erkek her kul, Allah'a çokça tevbe etmeli, üstüne sıçrattığı ahlaki çamurları istiğfar pınarında yıkamalıdır. Kadın erkek ilişkilerinde ölçüsüzlük, bugünün sorunu değildir; en hayırlı çağda, en hayırlı insanlar arasında dahi bazı ölçüsüzlükler yaşanmış, insanlar tevbeyle arınarak kulluk yürüyüşünü sürdürmüşlerdir.

Viran Olmuş Haneler!

Ev, insanın meskeni; mesken ise içinde sükûnete erilen yerdir. Şayet insan huzur, sevgi, güven gibi ruhun ve estetik, cinsellik, rahatlık gibi bedenin sükûnetini evde bulamazsa ruh da beden de arayış içine girer. Susuz bir beden nasıl su arıyorsa, bulamadığında hayali sular oluşturuyorsa (serap gibi), sükûnete susuz ruh da öyle sükûnet arar. Bulamadığında da en olmadık şeyi/kişiyi sükûnet sanar, serap görür.

Evinde aradığını bulamayan nice kadın/erkek, ihtiyacı olanı dışarıda arar. Bu arayış gayrimeşru olduğundan her adımında şeytan vardır ve şeytanın işi insanı gülünç, aşağılanmış ve kovulmuş hâle düşürmektir. Yani Âdem (as) vesilesiyle başına ne geldiyse aynısını Âdem'in (as) çocukları -hususen de iman çocukları- yaşasın ister. Böyle bir arayış içine giren insan şunu bilmelidir ki; insanın sükûnet arayışı evini ıslah etmeye yönelmeli, kendisinin ve eşinin ahvalini düzeltmeye yoğunlaşmalıdır. Evlerin harap olmasında iki tarafın da payı vardır. Ne ki insanın terazisi bozuktur; kendisine tam tartarken muhatabına eksik tartar, evde kaybolan sükûnetin faturasını eşine kesmeye meyleder... Aslında bu da şeytanın oyunudur

18. "Andolsun, içinizden Cumartesi Yasağı konusunda haddi aşanları biliyordunuz. Biz onlara: "Alçak/Aşağılık maymunlar olun." dedik. Bu (cezayı) kendilerinden önce ve sonra gelecek olanlara ibretlik bir ceza, muttakiler için de bir öğüt kıldık." (2/Bakara, 65-66)
19. "Andolsun ki cehennemi, kalpleri olup da onunla (hakikati) anlamayan, gözleri olup da onunla (hakikati) görmeyen; kulakları olup da onunla (hakikati) duymayan insanlar ve cinlerin çoğunluğu için yarattık/hazırladık. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta (hayvanlardan) daha sapkınlardır. Bunlar gafillerin ta kendileridir." (7/A'râf, 179)

ve insanın gayrimeşru arayışını meşrulaştırmaya matuftur. Bu nedenle bir evde sükûnet yoksa, yani o ev harap olmuşsa bunun nedenlerine dair bir uzmana, bir bilene danışılmalıdır.

Öyleyse Ne Yapmalı?

Tevbe Etmeli ve İslam Toplumuna Tutunmalı!

Allah (cc) Et-Tevvâb'tır; tevbeleri kabul eder, çokça tevbe edenleri ve temizlenenleri sever. Böyle bir hataya düşen kadın ya da erkek her kul, Allah'a (cc) çokça tevbe etmeli, üstüne sıçrattığı ahlaki çamurları istiğfar pınarında yıkamalıdır. Kadın erkek ilişkilerinde ölçüsüzlük, bugünün sorunu değildir; en hayırlı çağda, en hayırlı insanlar arasında dahi bazı ölçüsüzlükler yaşanmış, insanlar tevbeyle arınarak kulluk yürüyüşünü sürdürmüşlerdir. Küçükten büyüğe doğru üç örnek okuyalım:

Abdullah ibni Abbâs'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Fadl, Allah Resûlü'nün (sav) terkisine binmişti. Bu sırada Has'an Kabilesi'nden bir kadın geldi. Fadl kadına, kadın da Fadl'a bakmaya başladı. Bunun üzerine Nebi (sav) Fadl'ın yüzünü diğer tarafa çevirdi."[20]

Abdullah ibni Mes'ûd'dan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir adam, kadının birini öpmüş, sonra da Allah Resûlü'ne gelip bu durumu haber vermişti. Bunun üzerine şu ayet indi:

'Gündüzün iki ucunda ve gecenin (gündüze) yakın saatlerinde namazı dosdoğru kıl. Şüphesiz iyilikler, kötülükleri giderir. Bu, (Allah'ı) ananlar için bir öğüttür.'[21]

Adam, 'Bu hüküm, yalnız benim için mi geçerlidir?' diye sordu.

Allah Resûlü (sav), 'Ümmetimden kötülük işleyenler için geçerlidir.' cevabını verdi."[22]

Ebû Hureyre'den ve Zeyd İbni Hâlid el-Cüheni'den (r.anhuma) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir bedevi, Allah Resûl'üne (sav) gelerek, 'Ey Allah'ın Resûlü! Allah'a ant veriyorum. Allah'ın Kitabı'yla benim için hüküm vereceksin.' dedi.

Öteki şahıs -ki ilkinden daha anlayışlıydı- 'Evet, aramızda Allah'ın Kitabı'na göre hüküm ver ve müsaade et, sözümü söyleyeyim.' dedi.

Allah Resûlü (sav), 'Söyle.' dedi.

Adam dedi ki: 'Oğlum bunun yanında işçiydi. Hanımıyla zina etmiş. Bana oğlumun recmedilmesi gerektiği haber verildi. Ben de onu kurtarmak için yüz koyun ve bir cariye verdim. Sonra bilenlere sordum. Onlar oğlumun cezasının yüz sopa ve bir yıl sürgün olduğunu, bunun karısının cezasının ise recmedilmek olduğunu söylediler.'

Allah Resûlü (sav), 'Nefsim elinde olana yemin ederim ki sizin aranızda Allah'ın Kitabı'na göre hükmedeceğim. Cariye ve yüz koyun sana geri verilecek. Oğluna yüz sopa vurulacak ve bir yıl sürgün edilecek.' dedi. Sonra 'Uneys! Yarın sabah şu adamın karısına git ve sor. İtiraf ederse onu recmet.' dedi.

Uneys ertesi sabah kadının yanına gitti ve kadın zina ettiğini itiraf etti. Bunun üzerine kadın, Allah Resûlü'nün (sav) emriyle recmedildi."[23]

En hayırlı çağda ve en hayırlı insanlar arasında bu örnekler yaşandıysa bugün de yaşanacaktır. Zira dün günaha giden tüm yollar kapalıydı, buna rağmen okuduğumuz örnekler yaşandı. Bugünse harama giden tüm yollar açık, insanlar sürekli cinsel uyarılmaya maruzdur. Bu kaygan zeminde her erkek ya da kadının ayağı kayabilir, üzerine çamur sıçratabilir. Üzerimize sıçrayan hiçbir çamur, Allah'ın (cc) Et-Tevvâb ve El-Ğafur isminden daha büyük değildir.

Bununla birlikte okuduğumuz örneklerde ince bir nokta vardır: Üzerine çamur sıçratan sahabiler Allah Resûlü'ne, mescide geldiler. Yani şeytan onları düşürse de kendilerini kovdurmasına/yalnızlaştırmasına müsaade etmediler; İslam toplumuna tutunup İslam toplumuna sığındılar. Şeytanın çamura düşürmesi asli hedef değildir, yalnızca asli hedefe giden bir adımdır. Peki, nedir asli hedef? Kendisi İlahi huzurdan kovulduğu gibi mümini de kovulmuş hâle getirmek, toplumdan ayırarak yalnızlaştırmak ve av hâline getirmek!

Muâz ibni Cebel'den (ra) rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Şüphesiz ki şeytan tıpkı koyunun kurdu gibi insanın kurdudur. Yalnız ve uçta olan koyunu yakalar. Sizi patikalara çekilmekten sakındırıyor; size cemaati, topluluğu ve mescidleri emrediyorum."[24]

Günah işleyen insanlarda iki duygu açığa çıkar: Biri rahmetten ümit kesmek, diğeri hatasını bilen insanlardan uzaklaşmaktır. Her iki duygu da hatayı yaptıran şeytanın oyunu, yapay duygularıdır. Kişi ancak çokça tevbeye sığınarak ve kardeşlerine tutunarak bu iki duygunun esaretinden kurtulabilir. Aksi hâlde rahmetten ümit kesmek ve İslam toplumundan uzaklaşmak itikadi, ahlaki ve menhecî hatalara sebep olur.

Yanlışa İten Sebepleri İzale Etmek!

Yanlış veya masiyet, sebep değil sonuçtur. Şayet o yanlışı/günahı var eden sebepler ortadan kaldırılmazsa sorunu var eden zemin yeni günahlar üretmeye devam edecektir. Bu noktada mutlaka bir bilenden, akil insandan veya uzmandan yardım alınmalıdır. Yukarıda bizi bu hataya iten bazı genel sebeplere işaret ettik. Hatamızın nedeni bu sebeplerden biri olabileceği gibi,

20. Buhari, 1513; Müslim, 1334
21. 11/Hûd, 114
22. Buhari, 4687; Müslim, 2763
23. Buhari, 2724; Müslim, 1697
24. Ahmed, 22029

bize özel sebeplerden de kaynaklanabilir. Önemli olan doğru tespitte bulunup iradeli davranmaktır. Gerekirse radikal adımlar atmaktır. Örneğin interneti veya akıllı cihazları kullanma fıkhı geliştirememişsek bu araçları hayatımızdan çıkarmalıyız. Aksi hâlde ateş ile barutu yan yana koyup her patlamada şaşkınlık yaşayan sefih insan durumuna düşeriz! Şayet sebep, yaşadığımız hayat ile umduğumuz hayat arasındaki farksa ve bu durum bizi farklı arayışlara itiyorsa, hayalimizdeki hayat ile yaşadığımız hayat arasındaki farklılıkları izale etmeli, ıslah çabası içinde olmalıyız.

Şunu unutmayalım: Çoğu zaman, insanı kalbindeki hayır arzusu, dilindeki mahçup niyaz ve değişim iradesi kurtarır.

"Allah kalplerinizde hayır olduğunu bilirse, sizden alınan (fidyelere) karşılık size daha hayırlısını verir. Günahlarınızı bağışlar. Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."[25]

"Kullarım sana, benden soracak olurlarsa, şüphesiz ki ben onlara yakınım. Dua edenin duasına icabet ederim. (Öyleyse) onlar da benim davetime icabet etsinler ve bana iman etsinler ki (akıl, doğruluk ve olgunluk sahibi olan) rüşt ehlinden olsunlar."[26]

"Şüphesiz ki bir toplum kendinde olanı değiştirmedikçe Allah, onların durumunu değiştirmez. Allah bir topluluk için kötülük diledi mi, onun geri çevrilmesine imkân yoktur. Onların (Allah'ın) dışında bir koruyanı/idare edeni de yoktur."[27]

İnsan zayıftır, evet, ancak samimiyet, niyaz ve irade İlahi yardımı yanına almasına sebep olur. Bu üç azığı yanına alması, kulluk yürüyüşünü kolaylaştırır.

Sakladığımız Her Şeyden Sakınalım

En-Nevvâs ibni Sem'ân El-Ensârî'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben Allah Resûlü'ne (sav) iyilik ve kötülüğe dair sordum. Bana şöyle karşılık verdi: 'İyilik, güzel ahlaktır. Kötülük ise nefsinin kerih görüp seni rahatsız ettiği ve **insanların bilmesini istemediğin şeydir.**' "[28]

El-Haşenî'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü'ne (sav), 'Ey Allah'ın Resûlü! Bana, benim için helal olan ve haram kılınan şeyleri haber ver!' dedim.

Nebi (sav) kafasını benim için kaldırdı, bakışlarını doğrudan bana çevirdi ve şöyle dedi: 'İyi olan şeyler nefsinin sessiz kaldığı ve yaptığın takdirde kalbinin mutmain olduğu amellerdir. Günah ise nefsini rahatsız eden ve kalbine tatminlik vermeyen amellerdir. Müftüler sana aksine fetva verse de...' "[29]

25. bk. 8/Enfâl, 70
26. 2/Bakara, 186
27. bk. 13/Ra'd, 11
28. Müslim, 2553
29. Ahmed, 17742

Allah Resûlü (sav) bize bir ölçü veriyor: Sakladığımız ve bize huzursuzluk veren her şeyin sakınmamız gereken tehlikelerden olduğunu söylüyor. Sürekli cihazlarımızı şifreliyor, farklı hesaplar kullanma ihtiyacı hissediyor, arama geçmişlerimizi temizliyor, yalan söyleme ihtiyacı duyuyor... sözün özü bir şeyler saklıyorsak, sakınmamız gerektiğini anlayacağız. Bu, her insanın anlayabileceği bir masiyet ölçüsüdür. Konuya dair detaylı şer'i bilgimiz olmasa da sakladığımız ve bize huzursuzluk veren her şey, ya bizzat masiyettir ya da masiyete giden yoldur.

Eşimizin veya Arkadaşımızın Sezgilerine Güvenelim!

Bir hakikati tekrar hatırlayalım: İnsanın terazisi bozuktur; kendine dair meselelerde tartıda hile yapar, hâl ve gidişatına dair yorumları taraflıdır. Çoğu zaman dışarıdan bir göz, özellikle de insanın eşi veya arkadaşı gibi yakınları daha objektif değerlendirme yapar. Şayet bunlardan biri bizi uyarıyorsa yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunu anlayalım. Uyarılara kulak tıkamak, sorunlu ergenler gibi göz devirmek, uflayıp puflamak, kimse beni anlamıyor triplerine girmek... yalnızca bataklığımızı derinleştirir. Kadın veya erkek, eşinin sezgilerine güvenmeli, eşinin uyarılarını kıskançlık olarak etiketleme kolaylığına kaçmamalıdır. Eşler birbirinin örtüsüdür.[30] Örtü ayıpları örter, iki ayrı bedeni bir çatı altında toplar, insanı soğuk ve sıcak gibi dış tehlikelerden korur... Çoğu insan bu İlahi lütfun kıymetini bilmez, eşinin kendini korumasına müsaade etmez.

Kibirden, İnsanları Aşağılamaktan Sakınalım!

Yazıyı sonlandırmadan önce şahsi bir tecrübemi paylaşmak istiyorum ve bu tecrübeden ortaya çıkan sonucun, yazıya konu olan hatadan korunma vesilesi olmasını umuyorum. Evlilik görüşmesi yapan insanlar, muhataplarını beğenmeyebilir, taliplerini reddedebilirler. Buraya kadar her şey normal, sonuçta şeriatın verdiği bir hakkı kullanıyorlar. Ancak bazı insanlar muhataplarını küçümsüyor, kendilerine layık görmüyorlar. Böyle insanların çoğunun da akıbeti pek hayır olmuyor. Yaşadığım tecrübeler gösteriyor ki ya küçümsedikleri insanlardan çok daha beter, hakiki anlamda küçük/aşağılık birine tutuluyorlar ya da sanal flört gibi insanı küçülten bir hataya düşüyorlar. Yuva kurmak her birimizin hakkı, insanları beğenmek veya beğenmemek de öyle... Ancak insanları küçümseme hakkımız yok. Bu, gayretullaha dokunur; musibet olarak bize geri döner. Ceza, amelin cinsinden olduğundan insan küçümsemenin cezası da değersiz insanlara mahkûm olmak oluverir.

Sonuç;

Her çağın kendine özgü toplumsal sorunları vardır. Bu çağın toplumsal sorunlarından biri de İslami kimliklerimizi ve evliliklerimizi tehdit eden sanal flört problemidir. Umarım bu yazı konuya dair farkındalık oluşturur, sorunun çözümüne katkı sunar.

30. "Onlar sizin için bir örtü, siz de onlar için bir örtüsünüz." (bk. 2/Bakara, 187)

SİYER NOTLARI

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.org

KERAMET MESELESİNİ NASIL ANLAMALIYIZ?

Allah, müminlere destek verdiği gibi şeytanlar da kendi dostlarına destek verirler. Aynı şekilde Allah, fasıkların eliyle de bu dine yardım edebilir. Peygamber, Müslimlerin zafer kazanmasına neden olan lakin aldığı kılıç darbesine tahammül edemeyerek intihar eden birisi için, "Şüphesiz ki Allah facir olanların eliyle de bu dine yardım eder." buyurmuştur. Özellikle savaşlarda açığa çıkan olağanüstü hâller bu hadisin ışığında ele alınmalı, sahiplerinin akide ve amelde istikamet üzere olup olmadıklarına bakılmalıdır.

Hamd, Allah'a; salât ve selam, O'nun Resûl'üne olsun…

Geçmiş yazılarımızda Recî' Vakıası'yla ilgili olarak çıkartabileceğimiz bazı dersler üzerinde durmuştuk. Bu kıssada aynı zamanda İslam inanç sistemi içerisinde yer alan keramet meselesiyle ilgili de önemli bir bölüm vardır. Hem Asım hem de Hubeyb'in (ra) başından geçenler, meşru olan kerametin nasıl olacağını bize gösteren delillerdir:[1]

"Onu öldürmeye karar verdiklerinde bir ustura istedi. O sırada küçük oğlum onun yanına gitmişti. Hubeyb onu kucağına oturtmuştu.

Benim korktuğumu görünce, 'Onu öldüreceğimi mi düşünüyorsun? Vallahi böyle bir şey yapmam.' dedi.

Ben onun kadar hayırlı bir esir görmedim. Mekke'de hiçbir meyve yokken elinde bir salkım üzümle üzüm yediğini gördüm."[2]

"Müşrikler Müslimleri kuşatınca, 'Teslim olun, size eman verelim.' dediler.

Asım, 'Ben müşrikin korumasını kabul etmem.' dedi, onlarla çarpıştı.

Asım'ı, yedi kişiyle beraber şehit eden, Hubeyb ve Zeyd'i satın alan Kureyş, Asım'ın cesedini getirsin diye birilerini gönderdi. Asım, Bedir'de onların efendilerinden birini öldürmüştü. Allah, Asım'ın üzerine bir arı topluluğu yolladı. Kureyş'in elçisinden Asım'ı korudular. Onun cesedinden hiçbir şey alamadılar."[3]

Keramet: Allah'ın (cc) sevdiği kullarına ikramda bulunması, alışılmışın dışında hâlleri onların eliyle icra edip onları desteklemesidir. Bu tarz durumlar farklı kişilerin elinde de gerçekleşebilir. O hâlde kişi Peygamber ise bu harikulade olay mucize, salih bir insan ise keramet, imani ve ameli açıdan problemli bir kişi ise sihir, kehanet olarak adlandırılır.

Kitap ve sünnetin şahitliğiyle keramet haktır. Recî' Vakıası ile ilgili başlangıçta zikrettiklerimiz bunun delilidir. Bununla beraber günümüzde ve geçmişte bazı kişiler keramet ehli olduklarını iddia edip insanların peşlerinden gelmelerini

1. Bu yazı, Halis Bayancuk Hocamızın "Keramet Tasavvuru" yazısından özetlenmiştir. İlgili içeriğe ulaşmak için karekodu okutabilirsiniz.
2. Buhari, 4086
3. Buhari, 4086

sağlamaya çalışmışlardır. Bu durumda neyin keramet, kimin keramet ehli olduğunu anlamak önemlidir.

1. Keramet Sahibinin İman, Takva Ehli ve Salih İnsanlardan Olması Gerekir

Keramet, Allah'ın salih kullarına desteğidir. Bu da iman ve takvaya bağlanmıştır:

"Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de. Onlar, iman edip de takvaya ermiş olanlardır. Dünya hayatında da ahirette de onlara müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişme yoktur. İşte bu, büyük kurtuluşun kendisidir."[4]

Şayet bu ölçü kabul edilmez ise o zaman Firavunun sihirbazları ile Deccal'in de keramet ehli bir kişi olduğu rahatlıkla iddia edilebilir.

"Demişti ki: 'Başlayın.' (Sihir aletlerini yere) atınca insanların gözlerini büyülediler, onları dehşete düşürdüler ve büyük bir sihir ortaya koydular."[5]

"Deccal çıktığında onunla beraber su ve ateş olacaktır. İnsanların su sandığı ateş, ateş sandıkları ise sudur. Sizden biri bu durumu görürse ateşe girsin. O serin ve tatlı bir su gibidir."[6]

"Deccal çıkar... Onun Medine'ye girmesi yasaktır. Medine yakınlarına bir yere gelir. O gün bir adam onun karşısına çıkar. O, insanların en hayırlılarındandır.

Deccal'e şöyle der: 'Şahitlik ederim ki sen Allah Resûlü'nün bize haber verdiği Deccal'sin.'

Deccal insanlara der ki: 'Onu öldürüp tekrar diriltsem şüpheniz kalır mı?'

'Hayır.' derler.

Onu öldürüp tekrar diriltir.

O adam, 'Vallahi senin Deccal olduğun hususunda iyice emin oldum.'

Deccal onu tekrar öldürmek ister, lakin başaramaz."[7]

Allah (cc), müminlere destek verdiği gibi şeytanlar da kendi dostlarına destek verirler. Aynı şekilde Allah (cc), fasıkların eliyle de bu dine yardım edebilir. Peygamber (sav), Müslimlerin zafer kazanmasına neden olan lakin aldığı kılıç darbesine tahammül edemeyerek intihar eden birisi için, "Şüphesiz ki Allah facir olanların eliyle de bu dine yardım eder." buyurmuştur.[8] Özellikle savaşlarda açığa çıkan olağanüstü hâller bu hadisin ışığında ele alınmalı, sahiplerinin akide ve amelde istikamet üzere olup olmadıklarına bakılmalıdır.

4. 10/Yûnus, 62-64
5. 7/A'râf, 116
6. Buhari, 3450; Müslim, 2934
7. Buhari, 7132; Müslim, 2938
8. bk. Buhari, 3062; Müslim, 111

2. Keramet Olduğu Kabul Edilen Hâl Masiyet Olmamalı, Şer'i Kuralların Dışına Çıkmamalıdır

Olağanüstü bir hâl masiyetse ve şer'i sınırların dışına çıkılmışsa bunun şeytani bir hâl olduğu anlaşılmalıdır.

İbnu'l Cevzi (rh) "Şeytanın Ayartması/Telbisu'l İblis" isimli eserinde buna dair güzel örnekler verir:

"Şeyhin birine olağanüstü hâller arz olur. 'Yanında bulunan tüm azıkları at! Sana velayet nuru izhar olsun' denir. Şeyh elinde bulunan yol azığının tümünü atar.

İbnu'l Cevzi bunun üzerine, 'Bu kıssanın batıl olduğu anlaşılır. Çünkü evliyalar şeriata muhalefet etmezler. Şeriat ise malı zayi etmeyi yasaklamıştır.' demiştir."[9]

"Birgün abdest suyuna ihtiyacım oldu. O ânda cevherden bir su testisi ve gümüşten bir misvak yanımda belirdi. Suyla abdest alıp, gümüş misvakla dişlerimi temizledim.' Sofinin bu kerametine İbnu'l Cevzi şöyle der: 'Şayet bu anlatılan doğruysa, sahibinin cehaletine işaret eder. Şayet fıkıhtan anlasaydı gümüş misvak kullanmanın caiz olmadığını bilirdi. O bunu keramet zannetse de Allah yasakladığı şeyle insanlara ikramda bulunmaz.' "[10]

Günümüzde keramet meselesi çok daha önem arz etmektedir. Çünkü kimin ne yaptığına bakmaksızın her harikuladelik toplum tarafından alıcı bulmakta, insanlar sapmakta ve saptırılmaktalardır. Bunun ahir zamanda daha da şiddetleneceğinin en büyük delili Deccal kıssasıdır.

Kıssayı incelediğimizde bir İslam toplumunda en başta bilinmesi gereken aslu'd-din dediğimiz konuların dahi bir kişinin yaptığı olağanüstü fiiller nedeniyle unutulabildiği görülmektedir. Ve bu fitneden kendisini koruyan, sünneti bilen ve onunla amel eden tek başına bir gençtir.

Neden sadece tek bir kişi bu sapkınlıktan kendini muhafaza edebilirken toplum bir bütün olarak sapıtmıştır? Çünkü Nebi'mizin (sav) pak sünnetinin izlerinin silinmeye başladığı asırlardan itibaren yavaş yavaş tasavvufla beraber İslam toplumuna giren yanlış keramet anlayışı toplumu bu hâle getirmiştir. İnsanlar kimin ne yaptığına bakmaksızın her olağanüstü hadiseyi keramet olarak saymaktalardır.

Tevhid ve sünnet ehli Müslimler tüm peygamberlerin, ümmetlerini uyardığı bu fitneye karşı vahyin aydınlatıcı ve ayırıcı bilgisine tutunmalı; zan, hurafe ve mitolojik hikâyeleri gönüllü alıcılarına bırakmalılardır.

Duamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir.

9. Şeytanın Ayartması/Telbisu'l İblis, İbnu'l Cevzi, s. 371
10. age. 368

İKTİBAS

"Gecenin bir vakti, evdeki bilgisayarı açtığımda karşımda duran 'wallpaper' ile irkildim: Bu bir çizimdi, iki adam bir arabanın üzerinden ateş ediyordu. Dikkatlice baktığımda, bunun çocuklar arasında popüler olan bir bilgisayar oyununun resmi olduğunu fark ettim. Oyun araba hırsızlığını konu alıyordu ve 'kahramanlarımız' araba hırsızları, çaldıkları araba başına puan kazanıyordu. Ben hiç farkına varmamış olsam da, büyük oğlum arkadaş çevresiyle bir etkileşim içinde bu oyunun sevenleri kervanına katılmış, hatta oyunu bir yakınımızdan temin etmişti bile. Her şey, ben bir alacakaranlık kuşağında gezinirken olmuştu. Biz onlar için dış dünyada koşuşturur, eve ekmek ve tuz getirmek derdine düşerken, çocuklarımızın karakteri şekillenir. Biz uyurken onlar büyür. Bizim eve yorgun argın döndüğümüz saatlerde onlar televizyon tarafından saatlerce emzirilmiştir. Bizim onlarla konuşmadığımız saatlerde televizyon onlara konuşmuş, biz onların gözünün içine bakmazken ekran onların ruhuna sinmiştir.

Ahlak eğitimi, günübirlik etkileşimlerle, yetişkinleri gözleyerek, hayatın içinde öğrenerek yürür. Çocuklar bizim hayatlarımızın tanığı olmakla bir ahlak duygusu geliştirirler. Bir yetişkin, ancak doğru eylemlerle çocuğa ahlak hocası olabilir. Kuru nasihat ve vaaz çocuklara sökmez. Çocuklar birbirleriyle konuşarak, çevrelerinde olup bitenleri gözleyerek, neyin doğru neyin yanlış olduğuna dair bir kanaat edinirler. Anne baba, nasıl önceki nesillerin değer ve ahlak anlayışını miras aldıysa, kendi çocuklarına da bu mirası bırakmak ister. Anne ve babayla kurulan iletişim, çocukların 'iç ses'inin ayarlanmasına hizmet eder. Elbette, tutarlı bir ahlak anlayışına sahip, davranışlarıyla örnek olan anne ve babalar çocuklarına bir ahlak duygusu geçirebilirler. Öte yanda, her çocuk, zaten ahlaki olana ayarlı bir duyguyla doğar. Kültürel koşullar ve hatta kimileyin eğitim, bu ahlaki iç sesi bastırır, onun yerine bencilce dürtüleri yerleştirir. Kültürel okuryazarlık artarken, ahlaki okuryazarlık azalır. Sadece çıkarlarımız için seçimde bulunmak, bir yüzyıl önce ayıplanabilirken, yaşadığımız çağda ayakta kalmanın olmazsa olmaz bir düsturu olarak görülebilir. Geçmişin günahı, bugünün erdemi olur.

Türkiye tuhaf bir kötülükle tanışıyor. Annelerini vahşetle katleden kız çocukları, bize her şeyin tersyüz olduğu bir dünyadan, ahlaki görececiliğin kazandığı, evrensel doğrunun kaybettiği bir başka gezegenden haberler getiriyor. Bu çocuklar hangi cangılda büyüdü? Onları hangi televizyon kanalları emzirdi? Onları ve masum anacıklarını neye kurban verdik?

Değersiz, amoral, ahistorik bir kuşağın gelmekte olduğundan dört beş yıldır bahsediyorum. Küresel dünyanın bu topraklarda yarattığı yeni bir klon: köksüzlük ve anlamsızlık salgınının pençesinde, 'ben' tarikatının üyesi, depresif ve endişeli yeni bir kuşak. Baba ve anneleriyle göz göze gelemeyen, onlarla uzun uzun konuşamayan çocuklar. Tutunma zorluğu yaşayan, hayata anlam bulamayan, ya kendilerine ya başkalarına kıyan mustarip ruhlar.

Tuhaf zamanlarda yaşıyoruz. Ne anne babanın çocuğa tahammülü var, ne çocuğun ebeveynlerine. Herkesin sadece kendisi için yaşadığı bir dünyada sosyal Darwinizm 'Öldür ya da öl!' diyor. Yok edemeyenin yok olacağının telkin edildiği vahşi bir düzen. Kötülerin kaybetmediği bir ülke çocuklarına ahlakı öğretemez. Bir ülkede hırsızlar, uğursuzlar, çeteciler, katiller, zalimler hak ettikleri cezayı bulmuyorsa, o ülkenin okullarında moral eğitim verilemez. Bir ülke hâlâ kendi içinde doğru dürüst konuşma kültürünü yeşertememişse, herkes bir diğerinin sesini kısmak için uğraşıyorsa, siyasi rekabet kafa kesme ölçüsünde vahşileşmişse sokakları vandalların tutması kaçınılmazdır.

Çocuklarımızla konuşalım. Onların gözlerinin ta içine bakarak. Acele etmeden. Dinleyerek, anlayarak. Bu ülkede, ötekini yok ederek kendine varlık alanı açacağını düşünen herkesle konuşalım. Onların gözünün içine bakarak. Yüzümüzün farkında olmalarını sağlayarak. Bak, ben de bir insanım. Bir yüzüm var, o yüzün anlattığı bir hikâyem var. Bir ruhum var, bak!"[1]

1. Kemal Sayar, Her Şeyin Bir Anlamı Var, Olmak, Bilmektir, 6. Baskı, Kapı Yayınları, s. 185

SÜNNETİN MUHAFAZASI VE NEBEVİ EĞİTİM METODU

SÜNNET ÜZERİNE

Enes DOĞAN
enesdogan@tevhiddergisi.org

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Allah Resûlü'nün, Sünnetin öğrenilmesini ve korunmasını kolaylaştıran eğitim metodlarını işlemeye devam ediyoruz.

O (sav), Soru Cevap Metodunu Kullanırdı [1]

Bunu iki başlıkla inceleyebiliriz:

a. Allah Resûlü'ne (sav) soru sorulması [2]

Soru soran kişi, zihnini, cevapla gelecek bilgiye hazır ve açık hâle getirmiştir. Sorularak öğrenilen bir konu, hazır bilgiye kıyasla daha kalıcıdır. Çünkü kişi bunun için çaba harcar; merak eder, sorusunu kalıba döker, soracağı birini bulur, onunla iletişim kurar ve cevabını alır. Her bir çaba, öğrenilen bilgiyi zihne kenetleyen bir halat gibidir. Soruyla muhatap olan eğitimci, önemli bir fırsatla karşı karşıya olduğunu bilmeli ve hikmetle hareket edip bunu iyi değerlendirmelidir:

"Şayet bilmiyorsanız, (vahiy bilgisine sahip) zikir ehline sorun." [3]

Bilmeyenlere, sormaları emredilir ve zikir ehline yönlendirme yapılır. Ayette zımnen de olsa zikir ehlinin bir görevine de temas edilir: Sorulan sorulara, sahip oldukları vahiy bilgisine/zikre göre cevaplar vermek...

Hatta Cibril (as) bir insan suretinde Allah Resûlü'ne gelmiş; iman, İslam, ihsan, ve kıyamet konusunda sorular sormuş, bunun hikmetini ise Cibril gittikten sonra Allah Resûlü (sav) şöyle açıklamıştır: "O Cibril'di. Size dininizi öğretmek için geldi." [4] Bir diğer rivayette; "Siz sormayınca o da sizin (dininizi) öğrenmenizi istedi." [5] diye açıklamıştır. Buradan anlıyoruz ki öğrenme vesilelerinden biri de budur. Cibril (as), ilmî konuların yanında bunu da öğretmiştir.

Bazı araştırmalara göre kişi, üzerinden bir ay geçtikten sonra sadece işiterek öğrendiği şeylerin %13'ünü, hem işiterek hem görerek öğrendiklerinin %75'ini, soru cevap ve karşılıklı diyalog tekniğiyle öğrendiklerinin de %95'ini hatırlayabiliyor.

1. bk. Bir Eğitimci Olarak Hz. Muhammed, Abdullah Özbek, s. 145; Hz. Peygamber'in (sav) Eğitimciliği Çerçevesinde Modern Öğretim İlke ve Kuramlarının Değerlendirmesi, Sümeyye Öztürk, s. 72; Başyazı, Tevhid Dergisi, S 56, s. 16
2. Örnekler için bk. Resulullah (sav) Efendimizin Fetvaları, İbn Kayyim El-Cevziyye, Risale Yayınları (kitap "İ'lamu'l Muvakki'în" kitabının bir bölümüdür, müstakil olarak basılmıştır.); Es-Sahabiyyu Yes'elu ve'n Nebiyyu (sav) Yucibu, Selman Nasif Ed-Dahduh
3. bk. 16/Nahl, 43
4. Buhari, 50; Müslim, 9
5. Müslim, 10

Kişi önce merak eder, sonra merak ettiği şeyi öğrenmeye, hakkında bilgi sahibi olmaya çalışır. Kişi merak ettikçe bilgisi artar. Bilgisi arttıkça merakı da artar. Bu -faydalı şeylere yönelmek kaydıyla- kişiyi geliştirici bir döngü olur. Merak duygusu körelmemiş/köreltilmemiş, aksine bilenmiş birey, bilgiye/gelişime açıktır.

Yine Allah Resûlü (sav), "Cehaletin ilacı ancak sormaktır."[6] buyurmuştur.

İbni Abbâs'a (ra) ilimde yüksek dereceler elde edişinin sırrı sorulunca, şöyle demiştir: "Çok soran bir dil ve çok düşünen bir kalple..."[7]

Allah Resûlü (sav) mescidde, evde, yolda, minberde, konuşmasının ortasında, yolculukta, savaşta, gece gündüz vaktinde; hastayken, tek başına veya kalabalık arasındayken... sorulara muhatap olmuş ve bunlara titizlikle cevap vermiştir. Bazen sorulan soruya ihtiyacın olduğunu gözeterek daha fazla cevap vermiş, yahut üzerine fayda bina edilmeyen soruları faydalı tarafa çekmiştir. Ayrıca fazla ve faydasız soru sorulmasına dair inen ayetler olmuş,[8] Allah Resûlü (sav) bu tarz sorulara karşı hoşnutsuzluğunu belli etmiş,[9] böylece bu olgunun zamanla basite alınması ve asıl işlevini yitirecek duruma gelmesi engellenmiştir.

b. Allah Resûlü'nün (sav) soru sorması

Bazen de Allah Resûlü (sav), ashabına soru sorardı. Bunun birçok hikmeti vardır: Ashabın düşünmesini, üretmesini ve öğrenmek için çaba sarf etmesini sağlamak. Muhatabının dikkatini konunun üzerine yoğunlaştırmak, zihnî hazırlık yaptırmak ve anlaşılmasını sağlamak. Eskiden bilinenler ile yeni öğrenilenler arasında bağ kurmak, konuyu tekrar ettirmek ve pekiştirme yapmak. Soru kalıbıyla teşvik etmek veya uyarmak. Muhataplarını en faydalıya yönlendirmek, istenilen noktalar üzerinde yoğunlaşmayı sağlamak. Merak uyandırmak ve bununla öğrenme güdüsünü beslemek... Allah Resûlü (sav) bu metodu tüm yönleriyle kullanmıştır.

Soru cevap tekniğinin; konunun anlaşılması, ikna olunması ve hatırlanması/kalıcılığı yönüyle büyük tesiri vardır. Bazı araştırmalara göre kişi, üzerinden bir ay geçtikten sonra sadece işiterek öğrendiği şeylerin %13'ünü, hem işiterek hem görerek öğrendiklerinin %75'ini, soru cevap ve karşılıklı diyalog tekniğiyle öğrendiklerinin de %95'ini hatırlayabiliyor.[10] Bu teknik, Sünnetin öğrenimini ve muhafazasını kolaylaştıran etkenlerden biridir.

Şimdi bazı örnekler okuyalım:[11]

İbni Ömer'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav), 'Ağaçlar arasında bir ağaç vardır ki yaprağı düşmez. Bu ağaç müslime benzer. Bana bu ağacın ne olduğunu söyleyiniz?' buyurdu.

İnsanlar çöl ağaçlarını saymaya başladılar. Aklıma onun hurma ağacı olduğu geldi. Ancak utandığımdan bunu söylemedim.

Daha sonra ashab-ı kiram, 'Ey Allah'ın Resûlü, onun ne olduğunu bize bildir.' dedi.

Bunun üzerine Peygamber (sav), 'Hurma ağacıdır.' buyurdu."[12]

Ebû Bekre, babasından şunu aktarmıştır:

"Peygamber (sav), devesinin üzerine oturdu, bir kişi de devesinin yularını tutuyordu.

Peygamber (sav), 'Bugün hangi gündür?' diye sordu.

Biz bugüne başka bir isim vereceğini zannederek sustuk.

Peygamber (sav), 'Bu, Kurban Bayramı günü değil mi?' dedi.

Biz, 'Evet.' dedik.

Peygamber (sav), 'Bu ay hangi aydır?' diye sordu.

Biz bu aya başka bir isim vereceğini zannederek sustuk.

Peygamber (sav), 'Bu, Zilhicce ayı değil mi?' dedi.

Biz, 'Evet.' dedik.

Peygamber (sav) şöyle buyurdu: 'Şüphesiz ki bu gününüzün, bu ayınızın, bu beldenizin haram olması gibi, canlarınız mallarınız, ırz ve namuslarınız aranızda haramdır. Burada olan, olmayanlara tebliğ etsin. Burada olan, kendisinden daha iyi kavrayacak birine tebliğ etmiş olabilir.' "[13]

Ebû Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayın."[14]

6. Ebû Davud, 336
7. Fedailu's Sahabe, İmam Ahmed, 1903
8. bk. 5/Mâide, 101
9. bk. Buhari, 4622; Müslim, 1337
10. Es'iletu'r Resul (sav) fi's Sahiheyn ve Tatbikatuha't Terbeviyye, Ni'mat Muhammed El-Ca'feri, s. 19
11. Başka örnekler için bk. Es'iletu'r Resul (sav) fi's Sahiheyn ve Tatbikatuha't Terbeviyye, Ni'mat Muhammed El-Ca'feri
12. Buhari, 61; Müslim, 2811
13. Buhari, 67; Müslim, 1679
14. Müslim, 54; Ebu Davud, 5193

Enes ibni Mâlik'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir adam Peygamber'e (sav), 'Ey Allah'ın elçisi! Kıyamet Günü kâfir nasıl yüzükoyun haşredilir?' diye sordu. Bunun üzerine Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu: 'Dünyada onu ayakları üstünde yürütmeye kadir olan, Kıyamet Günü onu yüzükoyun yürütemez mi?' "[15]

O (sav), Ashabının Merak Duygusunu Canlandırırdı[16]

Merak, her insanda bulunan fıtri bir duygudur. Öğrenmenin gerisinde merak duygusu vardır. Kişi önce merak eder, sonra merak ettiği şeyi öğrenmeye, hakkında bilgi sahibi olmaya çalışır. Kişi merak ettikçe bilgisi artar. Bilgisi arttıkça merakı da artar. Bu -faydalı şeylere yönelmek kaydıyla- kişiyi geliştirici bir döngü olur. Merak duygusu körelmemiş/köreltilmemiş, aksine bilenmiş birey, bilgiye/gelişime açıktır. Her insanda var olan bu özellik, etkileyici bir dokunuşla uyandırılır, isabetli bir şekilde yönlendirilir ve ciddiye alınırsa eğitimde başarı sağlanır, eğitimcinin de işi kolaylaşır. Ayrıca merakın sevk etmesiyle öğrenilenler, hazır bilgiden daha kalıcıdır.

Allah Resûlü (sav) ashabının merakını canlandırmış ve yönlendirmiştir. Bunu bazen soru sorarak, bazen de merak uyandıracak şekilde konuşarak/davranarak yapmıştır. Böylece ashabının merakını celbetmiş ve ashab da meraklarını peşi sıra takip edip öğrenmek için çaba sarf etmiş, sormuş veya araştırmıştır. Bu da Sünnetinin öğrenilmesini kolaylaştırarak kalıcılığı sağlamıştır.

Şimdi bazı örnekler okuyalım:

Enes ibni Mâlik'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir cenaze yanımızdan geçti, onu hayırla yâd ettik.

Bunun üzerine Peygamber (sav) 'Vacip (gerekli) oldu.' buyurdu.

Daha sonra bir başka cenazeye rast geldik, onun da kötülüklerinden bahsedildi.

Bunun üzerine Peygamber (sav) yine, 'Vacip oldu.' buyurdu.

Ömer ibni'l Hattâb, 'Ne vacip oldu?' diye sordu.

Peygamber (sav) şöyle buyurdu: 'Şunu hayırla yâd ettiniz, cennet onun için vacip oldu. Şunu da şerle yâd ettiniz, onun için de ateş (cehennem) vacip oldu. Siz Allah'ın yeryüzündeki şahitlerisiniz.' "[17]

Ebû Şureyh'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Peygamber (sav) şöyle buyurdu: 'Allah'a yemin ederim iman etmiş olmaz, Allah'a yemin ederim iman etmiş olmaz, Allah'a yemin ederim iman etmiş olmaz.'

'Kim, ey Allah'ın Resûlü?' diye soruldu.

O (sav), 'Komşusu sıkıntılarından yana emin olmayan kimse.' buyurdu."[18]

Ebû Hureyre'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Peygamber (sav) minbere çıkıp, 'Âmin, âmin, âmin.' deyince, 'Ey Allah'ın Resûlü! Minbere çıktığında, 'Âmin, âmin, âmin.' dediniz (bunun sebebi nedir?)' dediler.

Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Cibril bana geldi ve 'Kim, Ramazan ayına ulaşır da bağışlanmazsa ve ölüp de cehenneme giderse, Allah onu (rahmetinden) uzaklaştırsın. 'Âmin' de.' deyince, ben de, 'Âmin.' dedim. Cibril, 'Kim, anne ve babasına veya onlardan birine yetiştiği hâlde onlara iyi davranmazsa ve ölüp de Cehenneme girerse Allah onu (rahmetinden) uzaklaştırsın. 'Âmin.' de.' deyince, ben de, 'Âmin' dedim. Cibril, 'Kim, yanında anıldığın hâlde sana salâvat getirmezse Allah onu (rahmetinden) uzaklaştırsın. 'Âmin.' de.' deyince, ben de, 'Âmin' dedim."[19]

Enes ibni Malik'in (ra) anlattığına göre, ashabıyla oturmakta olan Allah Resûlü'nün (sav), "Şimdi cennet ehlinden biri gelecek." demesiyle herkesin gözü girişe dikilir. Sakallarından abdest suyu damlayan, sol ellerine nalınlarını asmış bir Ensari içeri girer. Allah Resûlü (sav) ertesi iki gün de aynısını söyler ve aynı kişi içeri girer. Abdullah ibni Amr (ra) bunu çok merak eder ve adamı takip eder. Bir bahaneyle üç gün yanında kalır. Ancak dikkatini çeken bir ibadetle karşılaşmaz. Niçin kendisinde kalmak istediğini izah eder ve tam geri dönecekken adamdan işin sırrını öğrenir. Onun bu merakı ve araştırması bizim de öğrenmemizi sağlamıştır elbette:

"Benim durumum senin gördüğünden ibaret. Ancak benim içimde hiçbir Müslim'e karşı bir kin/kötü düşünce yoktur. Ayrıca ben hiçbir Müslim'i Allah'ın ihsan ettiği hayırdan dolayı kıskanmam."

Abdullah ibni Amr (ra) da şöyle der: "Seni bu dereceye ulaştıran şey budur ki biz bunu beceremiyoruz."[20]

Bir sonraki yazımızda buluşmak duasıyla...

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

15. Buhari, 6523; Müslim, 2806
16. bk. Gençlerle Hasbihâl, Halis Bayancuk, Tevhid Basım Yayın, s. 24-28
17. Buhari, 1367; Müslim, 949
18. Buhari, 6016; Müslim, 46
19. İbn Huzeyme, 1888; İbn Hibban, 907
20. bk. Ahmed, 12697

"Âlimin yapacağı bir hata bütün halka mal olur. İmam Ahmed'in arkadaşı Ebu Cafer El-Enbâri bunu çok iyi idrak ettiğinden, fitnenin ilk günlerinde İmam Ahmed'in, Memun'a götürüldüğünü haber alınca, İmam Ahmed'i görmek için Fırat Nehri'ni geçti ve onu bir handa otururken buldu. Kendisine selam verdikten sonra, 'Ey arkadaşım! Bugün sen, herkesin başı sayılırsın. İnsanlar sana iktida ederler. Eğer Kur'ân'ın mahluk olduğunu kabullenirsen, Allah'ın yarattığı bütün herkes de bunu kabul edecektir. Eğer aksini söylersen, insanların çoğu da senin sözüne uyarak Kur'ân'ın mahluk olduğunu kabullenmeyeceklerdir. Bu adam (Memun), verdiğin fetvadan dolayı seni öldürmese bile nasıl olsa bir gün öleceksin. Ölümden kaçınılmaz. Bunun için Allah'tan kork ve sadece doğruyu söyle; baskıya boyun eğme.' dedi. Bunun üzerine İmam Ahmed ağlamaya başladı ve 'Hiçbir şey söylemedim.' dedi. Enbâri sözlerini yeniden tekrarladı ve sonunda, 'Allah'ın dilediği olur.' demeye başladı."[1]

1. Menâkıbû İmam Ahmed, s. 314

MÜCADELE SAHASINDA KARŞILAŞTIĞIMIZ AFETLER

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.org

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Kıymetli Kardeşim,

Geçen ayki yazımızda mücadele sahasında karşılaştığımız afetler konusuna giriş yapmıştık. Bu ay konumuzun devamı üzerinde muhabbet edeceğiz.

Maddelere geçmeden önce, afetlerin herkese göre değiştiğini hatırlatmak isterim. Bu yazımızda genel afetleri zikrettiğimiz için bunlarla yetinmeyip kendini muhasebe etmelisin. Ayağına pranga olmuş sana özel afetleri tespit etmelisin. Ki bu afetlere karşı mücadele ederken doğru ve faydalı mücadele etmiş olasın.

Mücadele sahasında karşılaştığımız afetlere dönecek olursak;

2. Doyumluluk/Yeterlilik Hissine Kapılmak

Dava mücadelesinde karşılaştığımız ikinci afet ise doyumluluk/yeterlilik hissidir. Kişinin, "Ben emekli oldum. Biz bu yaşımıza kadar yapacağımızı yaptık, artık gençler/yeniler koştursun. Biraz da onlar mücadele etsin." diyerek kenara çekilmesidir.

Sahabe de (r.anhum) bu hataya düşmüştür ve Rabbimiz (cc) şu şekilde onları uyarmıştır:

"Allah yolunda infak edin ve (İslami mücadeleden geri kalmak suretiyle) kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın. Kulluğunuzu en güzel şekilde yerine getirin. Çünkü Allah muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever."[1]

Eslem Ebû İmran (ra) anlatıyor: "Bizler fetih için İstanbul'daydık. Komutan olarak Mısırlıların başına Ukbe ibni Amir (ra), Şamlıların başında ise Fudale ibni Ubeyd (ra) vardı. Şehirden Rumların oluşturduğu büyük bir ordu çıktı. Biz Müslimler de onların karşısına büyük bir orduyla çıktık. Derken Müslimlerden bir adam, Rumların safına daldı.

İnsanlar bağırmaya başladılar ve dediler ki: 'Subhanallah! Bu genç kendi eliyle kendisini tehlikeye atıyor.'

Ebû Eyyub El-Ensari (ra) dedi ki: 'Siz ayeti böyle bir yoruma tevil ediyorsunuz. Ancak bu ayet biz Ensâr topluluğu

Mücadele sahasında değişmeyen, değiştirilemeyecek olan ölçümüz bellidir. O da şer'i esaslar olan, Kur'ân, sünnet ve sahabenin anlayışıdır. Dava mücadelesinde şeriatın müsaade ettiği her yol/yöntem kullanılabilir. Şeriatın müsaade ettiğini ne akıl, ne örf; ne hassasiyet ne duygusallık; ne de cahilce söylenen sözler değiştirebilir.

1. 2/Bakara, 195

Sorununa şer'i usullerle yaklaşmayan, nasihati kabul etmeyen kişi, "İhlaslı olamıyorum, amelim boşa gideceğine söyleneni yapmamam daha hayırlı." veya "Ben onunla beraber olunca ihlaslı hizmet edemiyorum." diyerek hizmetten geri kalabiliyor. Daha tehlikeli olanı ise nefsine ağır gelmesi, hizmet alanında ayrım yapması ve sevmediği görev kendisine verildiğinde yaptığı itaatsizliği, ihlassızlık olarak adlandırmasıdır. Sorununa şer'i usulle yaklaşmamasından kaynaklı ıslah olması ve sorununu düzeltmesi de zordur.

hakkında inmiştir. Allah (cc) dinini izzetli kılıp, İslam'ın yardımcıları çoğalınca biz, Allah Resûlü'nün (sav) haberi olmadığı hâlde dedik ki: 'Bizim mallarımız zayi oldu. Mallarımızın başına geçsek de onları ıslah etsek.' Bunun üzerine Allah (cc) bu ayeti indirdi. Bizim bu düşüncemizin doğru olmadığını belirtti. Asıl tehlike, mallarımızın başında oturmak ve onları ıslah etmeye çalışmak istememizdir. Allah (cc) bize savaşmayı emretmiştir.'

(Eslem) dedi ki: 'Ebû Eyyub çarpışmaya aralıksız devam etti ve orada defnedildi.' "[2]

Ka'b ibni Mâlik'in, Tebuk Gazvesi'nde yaşadığı durumu da hatırlayalım. Tebuk Seferi zorlu bir seferdi. Gidilecek yol çok uzaktı, sıcakların yoğun olduğu, meyvelerin olgunlaştığı dönemdi. Ka'b ibni Mâlik, bu zamana kadar hiçbir savaştan geri kalmamıştı. Ancak Tebuk Seferi'nde ise meyvelerle ve ailesiyle ilgilenmeye, onlara zaman ayırmaya başladı. Bu nedenle Tebûk Seferi'ne hazırlığını ağırdan aldı. Allah Resûlü ve sahabe yola çıktığında, Ka'b ibni Mâlik yetişemedi ve seferden geri kalmış oldu.

Allah Resûlü Tebuk Savaşı'ndan döndükten sonra Ka'b ibni Mâlik, açık sözlülükle neden gelmediğini -yukarıda zikrettiğimiz sebepleri- söyledi. Allah Resûlü (sav), sahabe ve eşleri de dâhil tepki verdiler. Elli gün boyunca sahabe, hiçbir şekilde Ka'b ile konuşmadı. Kırk günden sonra hanımlarına da Ka'b'dan ayrı uyumaları emredildi. Bu cezadan sonra Rabbimiz (cc), onu ve arkadaşlarını affettiğini bildiren ayetini indirdi.

Tefsiriyle beraber ayet-i kerime ve Ka'b'ın kıssası bizlere şunu öğretmektedir: İslami mücadelede emeklilik anlayışı yoktur. "Benden bu kadar, gençler ve yeniler koştursun." diyerek kenara çekilmek, sorumluluğu hep başkasına yüklemek, kaymağın hazırına konmak yoktur.

Ancak üzülerek belirtmek isterim ki birçoğumuz nefsimizin zayıflığından, şeytanın tuzaklarının güçlü olmasından bu hastalığa kapılabiliyoruz. Bazılarımız bu şekilde söylemese de hizmete ve görevine verdiği önemsizlikten, kendini geliştirmemesinden, görev olsun diye yapmasından... anlayabiliyoruz. Oysaki cennetin bedeli bellidir, mallarımızı ve canlarımızı hiçbir sınırlama getirmeden bu davaya feda etmektir.

3. Olaylara Şer'i Ölçülerle Yaklaşmamak

Mücadele sahasında değişmeyen, değiştirilemeyecek olan ölçümüz bellidir. O da şer'i esaslar olan, Kur'ân, sünnet ve sahabenin anlayışıdır. Dava mücadelesinde şeriatın müsaade ettiği her yol/yöntem kullanılabilir. Şeriatın müsaade ettiğini ne akıl, ne örf; ne hassasiyet ne duygusallık; ne de cahilce söylenen sözler değiştirebilir.

Üzülerek belirtelim ki bugün İslam ümmetinin en büyük sorunlarından biri, içinde bulunduğu yapıların aldığı kararları, yürürlüğe koyduğu uygulamaları, planlanan projeleri şer'i usullerle değerlendirmemesidir. Akıl ve kıyas yoluyla olaylara yaklaşmak, içinden çıkılmayan, her meseleye şüpheyle yaklaşımı meydana getirdiği gibi, kişiyi bir baltaya sap da yapmayacaktır. İnsanın anlamadığı, zahirine bakıldığında sıkıntıymış gibi görünen durumlar olabilir. Bu, sahabenin hayatında da olmuştur. Ancak anlayamadığımız ve içeriğini bilmediğimiz meselelerde gösterilmesi gereken tavır bellidir. Aklı, kıyası ve hassasiyetleri bir kenara bırakıp, ilim ehline başvurarak sonuçlandırmak ve o fetvaya göre hareket etmektir. Yoksa her ağızdan bir sesin çıkmasına ve faydasız sonuçların doğmasına sebebiyet veririz. Ki bu da büyük bir vebaldir.

Bununla ilgili birkaç örnek vermek istiyorum:

– "Peygamberimiz (sav), Hudeybiye Anlaşması'nı gerçekleştirince Ömer (ra), bu anlaşmaya anlam veremedi ve hemen tepki gösterdi.

Allah Resûlü'ne, 'Ey Allah'ın Resûlü! Biz izzet, onlar ise zillet ehli değil midir?' diye sordu.

Resûlullah (sav), 'Evet, Ömer.' diye cevap verdi.

Ömer (ra), 'Onların ölüleri ateşte, bizim ölülerimiz cennette değil midir?' diye sordu.

Resûlullah (sav), 'Evet, Ömer.' diye cevap verdi.

Ömer (ra), 'O zaman neden taviz veriyoruz?' diye sordu.

Peygamberimiz (sav), 'Ey Ömer! Ben Allah'ın Resûlü'yüm. Bu yıl tavaf yapacağımızı söylememiştim.' dedi.

2. Ebû Davûd, 2512; Tirmizi, 2972

Daha sonra Ömer (ra) yaptığı hatayı anladı, pişman oldu, affettirmek için çokça mücadele etti ve salih amel izledi."[3]

Bu kıssada görüldüğü gibi Ömer (ra), anlaşmaya duygusal yaklaşmış, taviz verildiğini düşünerek tepki göstermiştir. Sonra hatasını anlamış ve Allah'tan af dilemiştir. Oysaki bu işi yapan Allah Resûlü'dür ve bunu vahiyden kopuk yapması mümkün değildir.

Hakeza, yolculukta başına taş isabet eden ve yaralanan, sonra da ihtilam olan bir sahabinin, "Bana teyemmüm ruhsatı var mıdır?" sorusuna karşılık sahabiler, suyla gusül aldırmışlar ve zahiren bildikleri fıkıhla cevap vermişlerdir. Sorunun muhatabı sahabi ise gusül alınca ölmüş ve bu olay Allah Resûlü'ne intikal edince Resûlullah, 'Bilmiyorlarsa sormazlar mı? Bilmemenin ilacı sormaktır. Onlar onu öldürdüler, Allah da onları öldürsün.' diye çok sert bir tepki vermiştir.[4]

Yukarıdaki kıssalardan şunu anlıyoruz: Hiçbir meseleye zahirine göre, duygusallıkla yaklaşılmamalı ve bilmediğimiz konulara kesinlikle cevap verilmemelidir. Bugün de mücadele sahasında atılan adımları duygusallıkla değerlendirenler; Müslimleri akide kaymasıyla, müşriklere benzemekle, taviz vermekle itham ediyorlar. O kadar ki tekfir boyutuna getirenler de oluyor. Oysa burada yapılması gereken -yukarıda da belirttiğimiz gibi- ilim ehline sorulması ve şer'i olarak olaya yaklaşılmasıdır.

Son olarak konumuzla alakası olduğundan şunu da belirtmek isterim: Mücadele sahasında insan kendisini, eksiklerini, zaaflarını tanır ve aynı zamanda başkaları tarafında da tanınır. Tabii bu durumda eksikler açığa çıkar ve kişilere nasihat edilir.

Sorununa şer'i usullerle yaklaşmayan, nasihati kabul etmeyen kişi, "İhlaslı olamıyorum, amelim boşa gideceğine söyleneni yapmamam daha hayırlı." veya "Ben onunla beraber olunca ihlaslı hizmet edemiyorum." diyerek hizmetten geri kalabiliyor. Daha tehlikeli olanı ise nefsine ağır gelmesi, hizmet alanında ayrım yapması ve sevmediği görev kendisine verildiğinde yaptığı itaatsizliği, ihlassızlık olarak adlandırmasıdır. Sorununa şer'i usulle yaklaşmamasından kaynaklı ıslah olması ve sorununu düzeltmesi de zordur.

Olaylara şer'i usulle yaklaşmak avamda yoktur. Bu nedenle hoca olan ve ümmete öncülük yapan kişiler üzerinde çok büyük sorumluluk vardır. Aksi takdirde herkes kendi ilmi kadar fetva vermeye başlayacaktır.

Rabbim bizleri zaaflarımıza ve afetlerimize karşı muhafaza etsin. Kendi dininin yardımcısı, mücadelenin öncüsü eylesin. Allahumme âmin.

3. Buhari, 2731-2732
4. bk. Ebu Davud, 336

Ömer AKDUMAN
omerakduman@tevhiddergisi.org

HATIRLA, SONRA DUA ET

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Ebû Hureyre'den rivayet edildiğine göre Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah tayyibdir, sadece tayyib olanı kabul eder. Allah, peygamberlere emrettiğini müminlere de emretmiş ve şöyle buyurmuştur:

'Ey resûller! Temiz şeylerden yiyin ve salih amellerde bulunun...'

Yine şöyle buyurmuştur:

'Ey iman edenler! Size rızık olarak verdiğimiz temiz yiyeceklerden yiyin...'

Sonra Allah Resûlü (sav) uzun bir yolculukta olup saçı başı dağınık olan bir adamdan bahsetti ve şöyle buyurdu: 'Adam ellerini semaya doğru kaldırıyor ve 'Ya Rabb, Ya Rabb!' diyerek dua ediyor. Bu adamın yediği haram, içtiği haram, kıyafeti haramdır ve haramdan beslenmiştir. Duasına nasıl icabet edilsin ki!' "[1]

"Dua ederken nasıl bir hâlde/durumda olmalıyız?" sorusu önemli bir sorudur. Çünkü duada sadece güzel sözler, sadece samimiyet veya bir başka şey yeterli değildir. Dua; kalpte hissedilen duygular, bedende tezahür eden zillet ve fakr, organlarımızda açığa çıkan eylemlerle bir bütündür. Hâlimizde açık olan perişanlık ve fakrın iliklerimize kadar işlemiş olmasının da duada tek başına bir faydası yoktur.

Hadiste örneği verilen adam çok uzun bir yolculuk nedeniyle yorgun ve bitkin düşen; saçı, başı, kıyafeti toz toprak içerisinde kalmış bir kimsedir. Burada belirtmek gerekir ki yolculuk tek başına bir meşakkattir. Eski dönemlerdeki yolculuklar ise daha zorlu, daha meşakkatliydi. O kadar ki Allah (cc), müminlerin özelliklerinden birisinin, yolda kalmışa yardım etmek; zekât verilecek sınıflardan birisinin, yolda kalmışlar olduğunu belirtmiştir. Ama bu kadar neden, hadisten öğrendiğimize göre adamın duasının kabul olunması için yeterli olmamıştır. Bu durumdan hareketle şu soruyu sormak hepimizin görevidir: Nasıl dua etmeliyiz? Nasıl dua edersek icabet edilmeye daha layık bir hâl üzere oluruz? Bu soruya doğru cevap verebilmek, nebilerin dualarını incelemek, Allah'ın ayetlerden dualara ilişkin bize öğrettiği adaba dikkat etmek ve Peygamberimizden (sav) bu konuya ilişkin öğrendiklerimizi pratize etmekle mümkün olur.

Duanın makbul ve müstecap olması için duanın öncesinde, dua esnasında ve duadan sonra dikkat edilmesi gereken bazı adap kuralları vardır. Bu yazımızda şerh ettiğimiz hadis münasebetiyle bu konuyu detaylandıracağız:

Duadan Önce Dikkat Edilmesi Gereken Adaplar

• Dua dünyada ve ahirette gönül sevincidir, mutluluk sebebidir

Akıllı insan, Allah'a dua ettiğinden dolayı mahzun olmaz. O'na (cc) dua etmekle bir şeylerin eksilmeyeceğini, aksine dualarıyla güzellikler inşa edebileceğini bilir. Bu konuyu daha iyi anlayabilmemize olanak sağlaması için Kur'ân-ı Kerim'deki içten dualarıyla bildiğimiz salih insan Zekeriyya Peygamber'in dualarına kulak verebiliriz. Zekeriyya (as) uzun yıllar süren evliliğine rağmen evlat sahibi olamadı ve bunun acısını yüreğinin derinliklerinde hissetti. Ancak o, dualarıyla Allah'ın rahmetini ve lütfunu istemeye her daim devam etti. Âdeta Allah'ın nimetlerine ilişkin gördüğü her güzellik ona ısrarla dua etmesini telkin ediyordu. Meryem Annemizin sorumluluğunu Allah kendisine vermişti. Meryem'in yanına geldiğinde çeşit çeşit ve güzel rızıklarla rızıklandığını görür ve "Bunlar nereden geldi?" diye sorardı. Meryem'in (as), "Bunlar Allah katındandır, dilediğini hesapsız rızıklandırır." cümlesini duyunca tüm umudu ve temennisiyle orada dua ederdi. "Rabbim! Bana kendi katından temiz bir zürriyet bahşet. Şüphesiz sen duaları işiten/icabet edensin."[2] Meryem Suresi'nde onun duasının başka bir veçhesini öğreniyoruz:

"Hani o, Rabbine gizlice dua etmişti. Demişti ki: 'Rabbim, kemiklerim zayıfladı ve saçlarım bembeyaz oldu. Sana dua ettiğim için hiç mutsuz olmadım.' "[3]

Ardından sessizce duasına devam etti ve O'ndan (cc) salih bir zürriyet istedi. Akabinde ona mirasçı olacak, nübüvveti devam ettirecek salih bir zürriyet... Hakikaten dikkat çekici bir durumla karşı karşıyayız. Bir ömür Allah'a dua etmiş, dualarının bazısına Allah (cc) icabet etmiş, bazısını on yıllarca ertelemiş, lakin Zekeriyya'da hâlâ aynı teslimiyet ve aynı dua... Dua ettiğinden dolayı

1. Müslim, 1015
2. bk. 19/Meryem 37-41
3. 19/Meryem 3-4

da mahzun değil, mutsuz değil... Ayrıca duanın, insan üzerinde rahatlatıcı etkisi vardır. Zira siz sırtınızı El-Kaviy, El-Azîz, El-Muktedir, Er-Rahmân ve Er-Rahîm olana veriyor, O'nun lütfundan ve kereminden talep ediyorsunuz. Derdinizi O'na açıyor, çare istiyorsunuz. Kalbiniz olması gerektiği gibi, Rabb olan varlığın karşısında saygıyla eğiliyor. Âdeta dualarınızla kalbiniz ve diliniz ve hatta bütün bedeniniz O'na (cc) secde ediyor. Sen işini, derdini ve talebini El-Melik olana tevdi ettikten sonra neyin hüznünü, neyin tasasını taşıyacaksın kalbinde? Niçin taşıyacaksın?

• Masiyet, kul ile Allah arasına perde örer ve duanın kabulüne mâni olur

Hata, kulun kaçınılmaz kaderi ve beşer olmanın bir doğal sonucudur. Bu hata Allah'a karşı yapılırsa masiyet ve günah olur. Masiyet, kulluk sözleşmesini bozmak demek olmasa da bu ahde yönelik tehlikeli ve sarsıcı bir faktördür. İşlenen her günah ve isyanı temizlemek ve kalbi arı/duru hâle getirmek ise var olan beşerî zaafımızın zararlarından kurtulmanın kesin yoludur. Verilen sadakalar, yapılan güzel eylem ve davranışlar, en önemlisi de tevbe, günahların yükünü kulun omuzundan kaldırır. Tevbeleriyle günah yüklerini hafifletmeyen, samimiyetle Allah'ın affetmesi, mağfiret etmesi, merhamet etmesi ve setretmesi için çabalamayan kullar için günahlar çok önemli mahrumiyetlere neden olur; Kul için takdir edilen rızıktan mahrum eder. Her günah kulun Allah ile nefsi arasına ördüğü perdedir ki dualara icabet edilmesine mâni olur.

• Haram'dan, helal olmayan her türlü kazançtan kaçınılmalıdır

Helal rızık başta nefsimiz olmak üzere ailemiz üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Ahlaki ve itikadi olarak selamette olmanın helal yemekle önemli şekilde bağı vardır. Rızkını haramdan kazanan insan ahlaki ve itikadi manada kendisine ve ailesine zarar verir. Zira haramdan beslenen beden taatlere, güzel ahlaki ilkelere karşı tembel ve gevşek olur. Âdeta bu, bedene giren manevi bir mikrop veya virüstür. Hastalık taşıyan virüsler nasıl ki sapasağlam bedeni yorar, organları iflas ettirirse haram rızık da taate yönelik çalışan kalbin yönünü değiştirir.

Haram yemenin en tehlikeli olduğu konulardan birisi, duaların kabulüne mâni olmasıdır. En büyük mahrumiyet, kabul olunan duadan mahrum olmaktır. Allah Resûlü (sav) bu zararın büyüklüğünden ötürü hadiste dikkat çekici bir üslup ile bu hakikati vurgulamıştır:

"Yediği haram, içtiği haram, giydiği haram ve gıdası haramdır. Nasıl duasına icabet edilsin?"

Başka bir hadiste Sa'd ibni Ebi Vakkâs Allah Resûlü'nden şöyle bir talepte bulunur:

" 'Allah'a dua et ki ben duaları kabul olunan bir kimse olayım.'

Allah Resûlü şöyle cevap verir: 'Ey Sa'd, yemeğini tayyib (temiz ve helal) kıl dualarına icabet olunsun. Nefsimi elinde bulunduran Allah'a yemin olsun ki kul haram bir lokmayı karnına gönderdiğinde kırk gün amelleri kabul olunmaz. Herhangi bir kulun da etleri haramla yetişirse ateş ona daha layıktır.' "[4]

• Dua adabına ilişkin bilgilenmek

Her işin ve amelin öncesinde bilgilenmek önemlidir. Bu, insana, yapacağı işe ilişkin bir şuur ve bilinç kazandırır. Şuur, yapılacak işin bel kemiğidir. Zira şuursuz yapılan eylemden geriye sadece yorgunluk ve bezginlik kalacaktır, istifade azalacaktır. Aynı zamanda yapılacak amele ilişkin detayların bilinmesi azami derecede faydalanmayı kolaylaştırır. Dua İlahi bir lütuf ve ikramdır. Bu ikramın kıymetini bilmek elzem olduğu gibi, en az o kadar bu kıymetli amelin adabını da bilmek gerekir. Dikkat edilecekler ve kaçınılacaklar bilinmelidir ki duanın Allah'a ulaşması ve ulaşan duanın kabule şayan olması mümkün olabilsin.

• Duanın evvelinde güzelce Allah'ın zikredilmesi gerekir

Bunu söylememizin iki nedeni vardır. Bunlardan birisi insan psikolojisine döner, diğeri de duanın yapıldığı mabuda. İnsan psikolojisi, önem verilen şeylere hazırlık yapmak üzere kurulu olduğu gibi -tersten okuyacak olursak- hazırlık yaptığı şeyleri de önemser. Dua etmeden evvel duaya yönelik hazırlık olarak Rabbini güzelce anan, O'nu tazim eden kul; duasında daha uyanık ve daha bilinçli olacaktır. Bunun Rabbimize yönelik kısmı ise; sünnetten öğrendiğimiz kadarıyla Allah kendisi zikredilerek yapılan duaları daha fazla kabul eder.

Fedâle ibni Ubeyd'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi (sav), bir adamın namazında teşehhütte duâ ettiğini fakat Nebi'ye (sav) salat ve selam getirmediğini işitti ve 'bu adam acele etti.' dedi. Sonra onu çağırarak ona ve başkalarına şöyle buyurdu, 'Sizden biriniz namaz kıldığında Allah'a hamd ve sena ile başlayıp Nebi'ye (sav) salat ve selam getirip sonra dilediği şekilde duasını etsin.' "[5]

• Duanın ibadetin özü olduğunu bilerek, yapacağımız büyük ibadetin farkında olmalıyız.

İnsanın izzet makamı, kulluk makamıdır. Allah (cc) karşısında küçülen kul, O'ndan başkasına karşı yücelir. O'ndan gayrısına boyun eğmez. Mabud olarak yalnız Allah'ı görür. Bu kulluk makamının esas basamağı duadır. Kullukta yücelik, dua çokluğu ve aynı zamanda güzelliği ile şekillenir. En muttaki kullar, en güzel duaların ve en çok duanın sahibi olanlardır. Peygamberler bunun açık ve tartışmasız liderleridir. Böylesi yüce bir amel ve yüce bir makam... Dua eden bunu iliklerine kadar hissetmelidir.

4. Camiı'l ulumi ve'l hikem, 1/260
5. Tirmizi, 3477

HİDAYET KANDİLLERİ

Salim KANDEMİR
salimkandemir@tevhiddergisi.org

İKİ KUŞAK SAHİBİ: ESMÂ BİNTİ EBÎ BEKİR

Şu an durduğumuz yerde, Esmâ gibi acı ve zor olsa da doğruyu yapmaktan çekinmeyecek ebeveynleri arıyoruz. Fakat ne yazık ki bugün birçok kimse bu erdem ve olgunluktan çok uzak. Çocuklarına kıyamadıkları için (!) terk ettiği farzlara ve işlediği haramlara sükût ediyorlar. İslam için mücadele etmeye teşvik etmesi bir yana, kendi nefsî ve keyfî çıkarları için mücadeleden alıkoyuyorlar. Sonra da aradan yıllar geçip çocuğu dalalete savrulduğunda, "Benim çocuğum neden böyle oldu?" diyerek dizlerini dövüyorlar. Çözüm gayet basit: Biz Esmâ olursak çocuğumuz da Abdullah olur…

أسماء بنت أبي بكر – Esmâ Binti Ebî Bekir Es-Sıddîk ibni Ebî Kuhâfe Osmân ibni Amr ibni Ka'b ibni Sa'd ibni Teym

Evvelki yazımızda Esmâ Binti Ebî Bekir ile Zubeyr ibni Avvâm'ın (r.anhuma) evliliğinden bahsetmiştik. Bu konu üzerinden ilerleyerek her şeye rağmen sükûnetle, vakarla, sabırla davranmanın gerekliliğini konuşmuştuk. Sonra Esmâ'nın (r.anha)fedakârlığından ödün vermediğini, -kendine has şekliyle- arkasını düşünmeden, bekletmeden, saymadan infak ettiğini anlatmış, yeniden biz olmanın farkındalığını hatırlamıştık. Esmâ (r.anha) yine, nice unuttuğumuz değerleri hatırlatmaya devam ediyor. Bizler de hatırlayanlardan olmak ümidiyle okumaya devam ediyoruz.

Bir Dava Kadını

Bir çocuğun şahsiyeti üzerinde en az babası kadar annesinin de tesiri vardır. Hatta bir derece daha fazladır, dersek yanılmış olmayız. Çünkü anne onu karnında taşımış ve dünyaya getirmiştir; onu emzirmiş ve bakımını üstlenmiştir, gece gündüz onun başında durup yetiştirmiştir. Hâliyle karakterinin büyük bir kısmı annesinin çevresinde şekillenmiştir.

İslam tarihinde nice anneler vardır ki birçok kimse onların ismini dahi bilmez. Fakat onların faziletleri sayılamayacak kadar çoktur. Onlar bu yolda öyle zorluklara göğüs germişler ve öyle fedakârlıklar sunmuşlardır ki mukaddes çağrı onların omuzlarında yükselmiştir.

Daha mühim olanı ise onlar evlatlarını davaya öyle adamışlardır ki o evlatların her biri ayrı bir tarih yazmıştır. Çoğu zaman onlardan övgüyle bahsederken bu yüce mertebelere erişmesini sağlayan, arkalarındaki anneleri görmeyiz. Aslında onlar gördüğümüz o dağların arkasında duran bulutların perdelediği daha yüce dağlardır. Fakat farkına varmayız.

Esmâ da (r.anha) onlardan biridir. Evlatlarını benzersiz bir titizlikle yetiştirmiştir. Bundan olsa gerek kendisi bir dava kadını olduğu gibi, oğlu Abdullah da (ra) bir dava adamıdır.[1] Mücadele içinde doğmuş ve mücadele içinde ölmüştür. Düşünün, daha on üç yaşındayken kılıcı eline alıp Yermük Savaşı'na katılmış ve son nefesine kadar o kılıcı bırakmamıştır. Onlarca savaşa katılıp onlarca zafere imza

1. Biz burada yalnız Abdullah'tan (ra) bahsederek örnek verdik. Ancak Esmâ'nın (r.anha) diğer birçok çocuğu tarihte ayrı bir yere sahip olan kimselerdir.

atmıştır. Şehadet şerbetini içene kadar da mücadeleye devam etmiştir.[2]

Hatırlarsanız Esmâ (r.anha) uzun bir ömür sürmüştü. Dolayısıyla oğlu Abdullah'ın Emevîlerle olan mücadele yıllarına da yakinen şahit olmuştu. Çektiği zorluklara bir de oğlunun sıkıntıları eklenmişti. Ancak yine onca acıya rağmen hiçbir zaman geri adım atmamıştı. Oğluna, doğru bildiği uğurda ilerlemesini söyleyerek şehadet yolunu açmıştı. Ciğerparesini ölüme teşyi ederkenki şu manzaraya bir bakın:

"…İbnu'z Zubeyr'in annesi dedi ki: '(Abdullah'ın arkadaşları onu yüzüstü bırakıp giderek) hayatı sevdiler ve ona yardım etmediler. Onun dininin ve soyunun üstünlüğüne bakmadılar.'

Sonra Esmâ kalkıp namaz kılıp dua etti. Şöyle diyordu: 'Allah'ım! Abdullah ibni Ez-Zubeyr senin hürmetine saygı gösterir ve sana isyan edilmesinden hoşlanmaz. Senin yolunda senin düşmanlarınla savaştı. Senin mükafatını umarak ruhunu ve bedenini feda etti. Allah'ım! Onu hayal kırıklığına uğratma! Allah'ım! Şu secdeler, ağlayış ve sıcak vakitlerdeki (oruçtan dolayı) susuzluk hürmetine ona merhamet eyle! Allah'ım! Bu sözleri onu temize çıkarmak için söylemiyorum. Ancak benim ve senin bildiğin şeyleri söylüyorum. Allah'ım! O, anne ve babasına iyi davranan biridir.'

Sonra Abdullah ibni Ez-Zubeyr gelip annesinin huzuruna girdi ve üzerinde zırh ve miğfer vardı. Önünde durdu ve selam verdi. Sonra yakınlaştı, elini alıp öptü ve ona veda etti.

Bunun üzerine annesi, 'Bu veda, seni cehennemden uzaklaştıran bir vedadan başka bir şey değildir.' dedi.

Bunun üzerine İbnu'z-Zubeyr, 'Evet, sana veda etmek için geldim. Bugünün dünyada yaşadığım son gün olup hayatımın sonlanacağını düşünüyorum. Ey anneciğim! Bil ki, şayet öldürülürsem, ben et ve kandan ibaretim, yapılan hiçbir şey bana zarar vermez.'

Esmâ şöyle dedi: 'Doğru söyledin. Doğru gördüğün istikamete doğru git. İbni Ebu Akil'e[3] fırsat verme. Yaklaş bana sana veda edeyim.'

Abdullah ona yaklaştı, Esmâ da ona sarıldı. (Abdullah'ın bedenindeki) zırha dokununca, 'Bu da nedir? Senin istediğin (şehadeti) isteyen bunu yapar mı?' dedi.

Abdullah, 'Zırhı sadece (sen istersin diye) sana bağlı kalmak için giydim.' deyince; annesi, 'O, seni bana bağlamaz. Aksine seni benden ayırır.' dedi.

Bunun üzerine Abdullah zırhı çıkardı, gömleğin kolunu geriye doğru katladı ve gömleğin alt kısmını bağladı. Gömleğin alt kısmını da kemerin içine koydu.

2. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/473-518; El-İstiab fi Ma'rifeti'l Ashab, İbni Abdulber, Daru'l Cil, 3/905-910; El-İsâbe fi Temyizi's Sahabe, İbni Hacer El-Askalani, Daru'l Kutubi'l İlmiyye, 4/77-82
3. Haccac'ı kastediyor.

Daha mühim olanı ise onlar evlatlarını davaya öyle adamışlardır ki o evlatların her biri ayrı bir tarih yazmıştır. Çoğu zaman onlardan övgüyle bahsederken bu yüce mertebelere erişmesini sağlayan, arkalarındaki anneleri görmeyiz. Aslında onlar gördüğümüz o dağların arkasında duran bulutların perdelediği daha yüce dağlardır. Fakat farkına varmayız.

Annesi, (gözleri görmediğinden) 'Elbiselerinin kol ve paçaları sıvanmış, değil mi?' diye sordu.

O da, 'Tabii ki, senin söylediğin gibi.' dedi.

Annesi, 'Allah sana sebat versin.' dedikten sonra Abdullah şu beyti okuyarak onun yanından ayrıldı:

'Şüphesiz ki zor günü bildiğimde sabrederim

O vakit bazıları bunu bilir ve sonra inkâr eder.'

Annesi onun sözlerini anladı ve dedi ki: 'Vallahi, inşallah sabredersin. Senin baban Ez-Zubeyr değil mi?' "[4]

"Abdullah ibni Ez-Zubeyr, insanların kendisini yüz üstü bırakıp gittiğini görünce, annesinin yanına girdi ve şöyle dedi: 'Ey Anneciğim! İnsanlar yardımlarını benden kesti. Hatta oğlum ve ailem bile. Yanımda sadece kısa bir müddet dayanacağı sabırdan başka savunması olmayan kişiler kaldı. İnsanlar bana dünyadan istediğimi veriyorlar. Senin görüşün nedir?'

Annesi dedi ki: 'Ey oğulcuğum! Sen kendini benden daha iyi bilirsin. Sen kendinin doğru yolda olduğunu ve ona çağırdığını biliyorsan ona devam et. Bu uğurda arkadaşların öldürüldü. İpini Ümeyyeoğullarının çocuklarının eline verip de seninle oynamalarına izin verme. Yok eğer sen sadece dünyalık istiyorsan, o zaman ne kötü bir kulsun! Hem kendini hem de seninle beraber öldürülenleri helak etmiş olursun.'

Bu sözler üzerine İbnu'z-Zubeyr, annesine yaklaşıp onu başından öptü ve şunları söyledi: 'Vallahi ben de öyle düşünüyordum. Bugün insanları çağırdığım uğurda dünyaya meyletmedim ve dünyada yaşamayı arzulamadım. Beni (düzene) karşı çıkmaya iten sebep sadece Allah için olan öfkedir. Ancak senin de fikrini öğrenmek istedim. Basiretime basiret ve güç kattın. Ey Anneciğim! Bana bak; ben bugün öldürüleceğim,

4. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/501-502; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 28/235

İşte ahiret ehli böyledir. Dünyada sabır ile şükür arasında yaşar ve onurlu bir ölümle hayata veda ederler. Razı olununcaya dek benliğinin her zerresiyle mücadele edip son nefeslerine kadar sabrederler. Onların omuzlarında gaye yükselir. İşte böyle imtihan yelkeni sabır dolarsa bu dava daha nice yollar aşar.

bana olan feryadın aşırı olmasın. Beni Allah'ın emrine bırak. Şüphesiz senin oğlun kötülük işlemeye yeltenmedi ve çirkin iş de yapmadı. Hiçbir hükümde zulmetmedi, verdiği hiçbir güvencede ihanet etmedi. Hiçbir Müslim'e veya anlaşmalı kimseye karşı zulme yeltenmedi. Bana ulaşan hiçbir zulme rıza göstermedim, aksine o zulmü reddettim. Benim nezdimde Rabbimin rızasından daha üstün hiçbir şey olmadı. Allah'ım! Ben bu sözleri kendimi temize çıkarmak için söylemiyorum. Sen beni daha iyi bilirsin. Ancak ben bu sözleri teselli olsun diye annemin üzüntüsünü hafifletmek için söylüyorum.'

Abdullah'ın bu sözlerine karşılık annesi ona şöyle dedi: 'Şayet (ölümde) beni geçersen, senin için güzel bir teselli bulacağımı umuyorum. Şayet ben seni geçer de (senden önce ölürsem) senin işinin nereye varacağını görmem konusunda gönlümde bir boşluk kalır.'

Abdullah da, 'Anneciğim! Allah seni hayırla mükafatlandırsın. Öldürüldükten sonra bana dua etmeyi bırakma.' dedi.

Annesi 'Hayır, bırakmam. Ben ebediyen duayı bırakacak değilim. Batıl uğruna öldürülen kim? Sen hak uğruna öldürüleceksin.' dedi.

Abdullah çıktı, Annesi şöyle dua ediyordu: 'Allah'ım! Uzun gecede kılınan şu uzun namazın hürmetine, şu ağlayışın ve Medine ile Mekke'nin şu kavurucu sıcaklığında (tutulan oruçtan dolayı) susuzluğun hürmetine, babasına ve bana iyi davranmasının hürmetine ona merhamet eyle. Allah'ım! Onu senin emrine teslim ediyorum. Onun hakkında verdiğin hükme ben razıyım. Beni Abdullah hakkında, sabredenlerin ve şükredenlerin sevabıyla ödüllendir!' "[5]

Bu tablonun ardından Abdullah (ra) düşmanlarının karşısına çıktı ve kahramanca savaştı. Annesinin öğütlediği gibi asla geri dönmedi ve daima sebat etti. Annesi onu onurlu bir yola iletmişti, "Sevgili oğlum! Şerefli olarak yaşa, şerefli olarak öl..."[6] demişti ve Abdullah da (ra) öyle yaptı. Şerefli bir şekilde yaşadı ve şerefli bir şekilde öldü...

Ancak Haccac-ı Zalim, zulme doymamıştı. Abdullah (ra) gibi bir sahabiyi katlettiği yetmezmiş gibi onun kafasını kesip sultan Abdulmelik ibni Mervan'a gönderdi. Bedenini ise Mekke gibi mukaddes bir beldede meydana astı. Esmâ'nın (r.anha) çilesi Abdullah'ın ölümüyle de bitmedi. Bu acı tabloyla yüzleşmek zorunda kaldı.

"Çarşamba günü Esmâ binti Ebî Bekîr'in yanına girdim. Önünde bir kefen vardı, onu hazırlamış, açmış ve güzel koku sürmüştü. Cariyelerine mescidin kapılarının önünde durmalarını emretmişti. Abdullah öldürülünce avluda feryat ettiklerini gördüm. Esmâ onları Abdullah'ı taşımaları için gönderdi.

Onun cesedi Haccac'a getirildi, o da başını gövdesinden ayırıp Abdülmelik ibni Mervan'a gönderdi ve gövdesini de (meydanda) astı.

Bunun üzerine Esmâ şöyle dedi: 'Allah kan dökücüyü kahretsin! Oğlumun cesedini defnetmeme engel oluyor.'

Ardından Esmâ bineğine bindi ve gidip oğlunun asılmış cesedinin önünde durdu. Uzunca ona dua etti. Gözünden bir damla yaş bile akmadı.

Sonra, 'Batıl uğruna öldürülen kim? Sen hak uğruna öldürüldün. Kılıcını bırakmadan asil bir şekilde öldürüldün. Zikrin baki kalsın.' diyerek oradan ayrıldı."[7]

Haccac-ı Zalim, bir müddet Abdullah'ın (ra) bedeninin indirilip annesinin onu kefenleyip defnetmesine dahi müsaade etmedi. Zira insanları zorbalıkla hükmü altında tutup korkuyla bekasını sağlamak istiyordu. Biricik oğlunu defnetmek isteyen bir anneye dahi tahammül edemiyor, yüz yaşına merdiven dayamış bir kadını dövmekle tehdit edip hakaretler savuruyordu. Ancak ne fayda! Ebû Bekir'in (ra) kızı, Zubeyr ibni Avvâm'ın (ra) eşi olan Esmâ gibi bir kadın bu tehditlerle geri adım atacak değildi.

"...Sonra (Haccac, Abdullah'ın) annesi Esmâ binti Ebî Bekîr'e -ki o gözlerini kaybetmişti- kendisine gelmesi için haber gönderdi.

Esmâ gelmekten yüz çevirince, 'Ya kesinlikle bana gelirsin ya da seni saçlarından tutup bana getirecek birini yollayarak getirtirim' diye haber saldı.

Esmâ da, 'Beni saçlarımdan tutup sürükleyerek sana getirecek birini göndermedikçe vallahi sana gelmeyeceğim.' diye cevap verdi.

Haccac'ın elçisi gelip bu cevabı ona bildirdi.

5. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/502-503; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 28/227

6. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/504; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 69/21; Siyeru A'lamin Nubela, Zehebi, Müessesetü'r-Risale, 2/293

7. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/509; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 28/227

Haccac bu durumu görünce, 'Hizmetçi! Benim sığır derisinden yapılmış nalınlarımı getir!' diye seslendi.

Hizmetçi nalınlarını getirdi, o da giyip hızlıca çıktı. Esmâ'nın yanına gelip huzuruna girdi.

Sonra, 'Allah'ın düşmanına yaptıklarım konusunda ne düşünüyorsun?' dedi.

Esmâ da, 'Sen onun dünyasını o da senin ahiretini kararttı, diye düşünüyorum.' dedi.

Sonra, 'Onu iki kuşak sahibinin oğlu diye ayıpladığın bana ulaştı. Vallahi ben iki kuşak sahibiyim. O kuşağın ilki kadının onsuz olamayacağı kuşaktır, diğeri ise içinde Allah Resûlü (sav) ile babamın yemeğini karınca ve diğer böceklerden korumak için bağladığım kuşaktır. Sana yazıklar olsun! Bunların hangisiyle onu ayıplıyorsun?' dedi.

Sonra, 'Bil ki ben Allah Resûlü'nün, 'Sakif Kabilesi'nden biri yalancı diğeri kan dökücü iki adam çıkacak.' buyurduğunu duydum. Yalancıya gelince onun İbni Ebî Ubeyd olduğunu gördük. Kan dökücüye gelince işte o sensin!' dedi.

Bunun üzerine Haccac oradan hızlıca kalkıp gitti. Bir daha da Esmâ'ya dönmedi."[8]

Abdülmelik bu konuşmalardan haberdar olunca Haccac'a mektup yazarak Esmâ (r.anha) ile uğraşmamasını ve bu yaptıklarına bir son vermesini istedi.

"...Esmâ'nın bu sözleri üzerine Haccac rencide oldu ve oradan çekip gitti. Bu haber Abdülmelik'e ulaştı. O da Haccac'a Esmâ'yla konuşmasını kınayan bir mektup yazdı. Mektupta, 'Salih adamın kızıyla senin ne işin var?' dedi."[9]

Haccac da hem sultandan çekinmiş hem de hıncını yeterince almış olacak ki Abdullah'ın bedeninin indirilip defnedilmesine izin verdi. Esmâ (r.anha) biricik oğlunun misk kokan[10] bedenini elleriyle yıkayıp defnetti.

"Esmâ, Abdullah asıldığında, 'Allah'ım! Onu kefenleyip kokulayıncaya kadar beni öldürme.' dedi.

Akabinde oğlunun cesedinin parçaları ona getirildi. O da kendi eliyle onu kefenleyip kokuladı."[11]

Ahiret Rıhlesi Başlarken

Artık Esmâ (r.anha) için dünya çekilmez bir yer olmuştu. Burada kaldıkça imtihanları da uzamış ve şiddeti artmıştı. Ahir ömründe acının en acı hâlini tatmıştı. Yüz yaşına yaklaşmış ve dünyadan göç etme vakti çoktan gelip çatmıştı. Dua ettiği gibi Abdullah'tan kısa bir müddet sonra ruhunu Rabbine teslim etti:

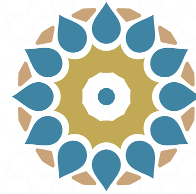
"...Esmâ binti Ebî Bekîr, oğlu Abdullah ibni Ez-Zubeyr'in ölümünden geceler sonra öldü."[12]

İşte ahiret ehli böyledir. Dünyada sabır ile şükür arasında yaşar ve onurlu bir ölümle hayata veda ederler. Razı olununcaya dek benliğinin her zerresiyle mücadele edip son nefeslerine kadar sabrederler. Onların omuzlarında gaye yükselir. İşte böyle imtihan yelkeni sabır dolarsa bu dava daha nice yollar aşar.

Şu an durduğumuz yerde, Esmâ gibi acı ve zor olsa da doğruyu yapmaktan çekinmeyecek ebeveynleri arıyoruz. Fakat ne yazık ki bugün birçok kimse bu erdem ve olgunluktan çok uzak. Çocuklarına kıyamadıkları için(!) terk ettiği farzlara ve işlediği haramlara sükût ediyorlar. İslam için mücadele etmeye teşvik etmesi bir yana, kendi nefsî ve keyfî çıkarları yüzünden mücadeleden alıkoyuyorlar. Sonra da aradan yıllar geçip çocuğu dalalete savrulduğunda, "Benim çocuğum neden böyle oldu?" diyerek dizlerini dövüyorlar. Çözüm gayet basit: Biz Esmâ olursak çocuğumuz da Abdullah olur...

Şimdi başa dönelim. Hani Esmâ kuşağını feda etmişti ya, işte Allah Resûlü de (sav), "Bu iki kuşağına karşılık Allah sana cennette kuşak versin."[13] diyerek o salih amellerinin karşılığını cennete göreceğini haber vermişti. Bu noktada bizler de mübarek dudaklardan çıkan bu müjdeye nail olup cennet ehli olmasını ümit ediyoruz...

Selam olsun Esmâ'ya... Allah kendisinden razı olsun...

8. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/514; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 69/23
9. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/510; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 28/228; El-Bidâye Ve'n-Nihâye, İbni Kesir, Daru İhyau't Turas, 8/375
10. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/511
11. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Mektebetü'l Hanci, 6/515
12. Et-Tabakatu'l Kubra, İbni Sa'd, Daru Sadır, 8/255; El-İstiab fi Ma'rifeti'l Ashab, İbni Abdulber, Daru'l Cil, 4/1782; Hâkim, 6918
13. El-İstiab fi Ma'rifeti'l Ashab, İbni Abdulber, Daru'l Cil, 4/1782; El-İsâbe, İbni Hacer El-Askalani, Daru'l Kutubi'l İlmiyye, 8/13; Tarihu Dımeşk, İbni Asakir, Daru'l Fikri, 40/239

OKUMA PARÇASI

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.org

IRAK: İÇ SAVAŞA YAKIN, HUZUR VE REFAHA IRAK

Irak'ta özellikle de İran'cı Şiilerin siyasete "kazandırdığı" en önemli şey, ilkesizliktir. Onlar nezdinde ilk sırada asıl olarak mezhepçilik gelir. Demokratik siyasetin uygulandığı hangi Ortadoğu ülkesi varsa dikkatle incelendiğinde tümünün siyasi arenasında benzer kepazeliklerin yaygın olduğu görülür.

Irak, tarihi boyunca sayısız kez işgale maruz kalmış kadim bir coğrafyadır. Akatlardan Romalılara, Moğollardan İngilizlere kadar farklı dönemlerde işgal, katliam ve talana maruz kalmıştır. 2003 yılında ABD'nin Irak'ı, İngiltere ve Haçlı koalisyonundaki diğer güçlerle birlikte işgal etmesinden birkaç yıl sonra ülkeyi aleni bir şekilde Rafızi İran'a teslim etmesi bütün dünyada şaşkınlıkla karşılansa da medya organları üzerinden karşılıklı efelenmelerinin bir muvazaadan/danışıklı dövüşten başka bir şey olmadığı artık herkesin ezberinde olan bir husustur.

Irak, 1534 yılından itibaren 1917'ye kadar dört asırlık bir süre boyunca ilim, medeniyet, huzur ve refah yurdu olarak Osmanlı hakimiyetinde kaldı. I. Dünya Paylaşım Savaşı'nda Irak'ı işgal etmek için Almanya, Fransa ve İngiltere, kendi aralarında rekabete girerler. Almanya, kendi içerisinde birliği sağladıktan sonra, doğuya doğru emperyalist bir politika izler. Bu durum, Almanya'nın Berlin-Bağdat Demiryolu Hattı özel projesiyle kendini gösterir. İngilizler, Alman yayılmacılığının kendi çıkarlarına yönelik tehlikesini sezer ve Körfez bölgesinde İngiliz etkisindeki yerel unsurları, bu tehdide karşı durmak için harekete geçirir. İngiliz Kuvvetleri Irak'ı işgal etmek için ayrıca Hindistan'dan hareketlenmeye başlar. Osmanlı Devleti'nin Almanya ile birlik olması fırsatını değerlendirmeye çalışır. İngiliz orduları, Fau Yarımadası ve Basra gibi yerleri işgal etmeye başlar ve Irak'ın güneyini 1915 yılında aşamalı bir şekilde kontrolü altına alır. 1917 yılında Bağdat ile Musul'u işgal ettikten sonra ise İngiltere, Irak'ın Osmanlı Devleti'ne bağlılığının son bulduğunu ilan eder.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra, 18-26 Nisan 1920'de, Osmanlı topraklarının paylaşılması ve Osmanlı ile yapılacak olan Sevr Antlaşması'nın şartlarını hazırlamak için, İtalya'nın Sanremo şehrinde toplanan uluslararası konferansta Irak'ın İngiliz himayesine verilmesi karara bağlanır. İngiliz Başbakanı Lloyd George, Fransa başbakanı Alexandre Millerand, İtalya başbakanı Francesco Nitti ile Japonya, Yunanistan ve Belçika temsilcilerinin katıldığı konferansta I. Dünya Paylaşım Savaşı'ndan yenilmiş olarak çıkan Osmanlı Devleti topraklarının ve Orta Doğu petrollerinin paylaşılması görüşüldü ve Sevr (Sévres) Antlaşması taslağına son biçimi verildi.

Bu dönem, Irak Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin ortaya çıktığı yıllardır. Hareket, Şam'da bir toplantı yaparak Irak'ın bağımsızlığı ile siyasi ve ekonomik alanlarda Suriye ile birleştiklerini ilan eden Cemiyyetu'l Ahd (Ahit Teşkilatı) üyeleri tarafından başlatılır. Bir müddet sonra Suriye-Irak sınırı boyunca askerî operasyonlarda bulunurlar. Irak halkı da direniş çağrısına icabet eder. 1920 yılında, Musul'dan Basra'ya kadar uzanan ve farklı kabilelerin katıldığı bir ayaklanma başlatılır. İngilizlerin elinde Bağdat, Basra ve Musul dışında herhangi bir bölge kalmaz. Bu isyandan sonra İngilizler Irak'a yönelik siyasetlerini değiştirip ülkeyi daha dolaylı olarak yönetmeye karar verirler. Osmanlı'ya karşı isyan eden müttefiki Şerif Hüseyin'in üçüncü oğlu Prens Faysal'a Irak Kralı olarak taç giydirir.

5 Nisan 1955 yılında Irak ile Türkiye arasında "Bağdat Paktı" kurulur. Bilahare İngiltere, İran, Pakistan ve ABD de bu pakta katılır. Bu pakt, esasen Irak'ı ve diğer bazı Arap ülkelerini o dönem yükseliş trendinde olan "Arap Baharı" türünden özgürlük taraftarı akımlardan uzak tutmaya yönelik bir çabadır. "Bağdat Paktı" isimli bu oluşuma karşı durmak için sol ve milliyetçi güçlerden oluşan ulusal bir ittifak kurulur. Bu ittifakın çabaları, monarşiye son vererek Cumhuriyeti ilan eden Temmuz 1958 devrimiyle sonuç verir.

1958 Irak darbesi olarak da bilinen 14 Temmuz Devrimi, Irak'ta 1921'de İngilizlerin himayesinde Kral I. Faysal tarafından kurulan Haşimi monarşisinin yıkılmasıyla sonuçlandı. Devrim sonrasında Kral II. Faysal, Prens Abdulilah ve dönemin başbakanı Nuri Es-Said ordu tarafından idam edildi. Irak Haşimi hanedanının devrilmesinin bir sonucu olarak darbe sonrası Irak Cumhuriyeti kuruldu. Darbe, Irak ile Ürdün arasında altı ay önce kurulan Haşimi Arap Federasyonu'na son verdi. Abdülkerim Kasım 1963'te Ramazan Devrimi'nde devrildiği ve öldürüldüğü zamana kadar başbakan olarak iktidarı ele geçirdi. 1965'de "Arap Sosyalist Baas Partisi", askerî bir darbeyle Irak'ta yönetimi ele geçirir. Ahmed Hasan El-Bekr, Irak başkanı olarak tayin edilir. Üç yıl sonra Baas Partisi'nin etkili adamı ve başkan El-Bekr'in de yardımcısı olan Saddam Hüseyin, başkanı kolay bir şekilde sahadan uzaklaştırır ve Irak devlet başkanlığına kendisi gelir. İktidarı dönemine parti ve devlet içindeki muhalif güç merkezlerini, tutuklamalar ve kanlı infazlarla tasfiye ederek başlar. Öyle ki, yönetimde tek adam konumuna geldiği gibi Arap rejimlerinin diktatörlerinin de en gaddar, en baskıcı ve en zalimlerinden biri olur.

"Romalı"larla İran Mo(ğo)llalarının Ortak Irak İşgali

ABD öncülüğündeki Haçlı koalisyonu, yönetimin baskı altına alındığı ve başta çocuklar olmak üzere on binlerce insanın hayatına mal olan uzun süreli ambargodan sonra Irak rejiminin ve devlet düzeninin zayıflamasından emin olduktan sonra önceden hazırlanmış planının ikinci ayağını uygulamaya koydu ve adına "Irak'ı Özgürleştirme Savaşı" dediği Üçüncü Körfez Savaşıyla Irak'ı açık bir şekilde tamamen işgal etti. İran'ın organize ederek yönlendirdiği Irak içerisindeki İrancı Rafızilerin ve kuzeyden laik/batıcı Barzani-Talabani peşmergelerinin de büyük desteğiyle üç haftalık sürede Irak'ın yeniden işgali tamamlanmış oldu. İşgal sonrası ABD ile İngiltere'nin, ambargo yılları boyunca özel olarak yetiştirdiği Iraklı Rafızi bazı Saddam karşıtı muhalifler, işgalcilerle yaptıkları iş birliğiyle dünya kamuoyunda Irak'ın gerçekten de özgürleştirildiği algısının oluşmasına katkıda bulundular. Bu muhaliflerin başında İran'da barındırılarak eğitilen ve örgütlendirilen Şii-Rafızi güçler vardı.

Haçlı-Rafızi ittifakına teslim olmuş bir Irak'ın, yakın gelecekte kaostan ve karanlık tünelden çıkma imkânı bulunmamaktadır. Zira tarih göstermektedir ki Rafızıler her nerede güç sahibi olmuşlarsa orada bölücülük, ayrımcılık, kin, nefret, kaos, kargaşa, çeteleşme ve iç savaş baş göstermiştir.

Laik/Baasçı/Sosyalist Saddam Hüseyin'in, kendi iktidarı döneminde Şiilere, Kürtlere ve diğer kesimlere yaptığı baskılar onları, kendisini iktidardan düşürmek için Haçlı-Siyonistlerle anlaşma ve iş birliği yapmaya dair isteklerini daha da kuvvetlendirerek emre amade bir kıvama getirmişti. Ülke içindeki özellikle de İslami camialara karşı zorbalıkta sınır tanımayan Saddam ve onun emrindeki ordu, polis ve istihbarat teşkilatı, ABD ve Koalisyon güçlerinin 2003 yılındaki işgali sırasında yapılan savaşta büyük bir hezimet yaşadılar. Böylelikle Saddam rejimi ve yaklaşık otuz beş yıl kadar süren sosyalist Baas yönetimi yıkılmış oldu. Irak işgali ve sonrasındaki kaotik süreçte hem "Romalı"ların hem de Rafızilerin yaptığı katliamlar sonucu en iyimser tahminlere göre bir milyona yakın "Ehli Sünnet" kimlikli insan katledildi.

Bir başka dikkat çekici husus da özellikle Saddam'ın Kuveyt işgalinin ABD ve Koalisyon güçlerince 1991'de bitirilmesi sebebiyle Körfez ülkelerinin yöneticilerinin ABD karşısında diz çökmeleri oldu. Körfez ülkelerinin ABD bankalarındaki trilyonlarca dolarlık mali kaynakları farklı manipülasyonlar ve yasal(!) kılıflarla ABD hazinesine aktarıldı. 2003'teki Irak işgali, Haçlı Koalisyonunun Rafızilerle birlikte askerî güç olarak bölgeye ayak basıp yerleşmesiyle son buldu. Bunların tamamı ise büyük emperyalist planların başlangıcına işaret olup "Romalılar" ile kadim müttefikleri Rafızilerin Irak kapısı üzerinden Ortadoğu'yu bütünüyle yutma amacına matuftur.

2003 yılında ABD'nin Irak'ı, İngiltere ve Haçlı koalisyonundaki diğer güçlerle birlikte işgal etmesinden birkaç yıl sonra ülkeyi aleni bir şekilde Rafızi İran'a teslim etmesi bütün dünyada şaşkınlıkla karşılansa da medya organları üzerinden karşılıklı efelenmelerinin bir muvazaadan/danışıklı dövüşten başka bir şey olmadığı artık herkesin ezberinde olan bir husustur.

Irak'ta geçen yılın (2021) Ekim ayında yapılan seçimlerden bu yana hükûmet kuramayan Irak siyaseti kamplaşma, restleşme ve şiddet sarmalından halen çıkabilmiş değil. 2003'teki işgalin ardından ABD'liler ile İranlılar tarafından belirlenen mezhepçi/etnik tabanlı iktidar bölüşüm sistemi, Sünni-Şii ya da Arap-Kürt-Türkmen kavgasıyla malulken, Ekim 2021 sonrasından günümüze dek İran Mo(ğo)llalarıyla "Molla Atari"[1] namıyla meşhur Mukteda Es-Sadr liderliğindeki grup arasındaki uzlaşmazlık Irak'ı muhtemelen kapsamlı bir iç savaş sürecine sürüklemektedir. 29-30 Ağustos günlerindeki gerginliğin had safhaya çıkmasıyla yaşanan çatışmalar, ardında otuzdan fazla ölü ve yüzlerce yaralı bıraktı. Ve yine anlaşıldı ki Irak, Haçlı-Rafızi ittifakına teslim olmuşken yakın gelecekte kaostan ve karanlık tünelden çıkma imkânı bulunmamaktadır. Zira tarih göstermektedir ki Rafıziler her nereye girmişse orada bölücülük, ayrımcılık, kin, nefret, kaos, kargaşa, çeteleşme ve iç savaş baş göstermiştir.

Amerikancı ve İrancı Kuklalar Arasında İttifaklar, İhtilaflar ve Entrikalar

Bugün Irak'ta yaşanan derin kriz, ABD ve İran'ın doğrudan veya dolaylı etki ve müdahalelerinden bağımsız anlaşılamaz. Suriye ve Irak coğrafyası özellikle Şii-Rafızi unsurların varlığıyla ihtilaf, bölünme ve iç karışıklık senaryolarının her daim kolaylıkla uygulanabildiği yerlerdir. ABD ordusunun çekilmesi sonrasında Irak'ta yaşananlara bakıldığında aynı senaryonun Irak'a komşu diğer ülkelerde de harfiyen uygulanmakta olduğu görülecektir. Irak'ta tutuşturulan yangın, âdeta bir domino etkisiyle Suriye, Yemen ve Lübnan'ı da yıkım ve felaketlere sürükledi.

1. Mukteda Es-Sadr, 2 Ağustos 1973'te Necef'te ünlü Sadr ailesine mensup, sonraları Şii mercii olan Muhammed Sadık Es-Sadr'ın üçüncü oğlu olarak dünyaya geldi. İlk evliliğini babasının isteğiyle iki abisi gibi o da Muhammed Bakır Es-Sadr'ın kızlarından biriyle 1994'te yaptı. Başarısız olduğu ve birkaç kez sınıfta kaldığı bir ilkokul hayatının ardından Mukteda Es-Sadr babasının isteğiyle Havza'da eğitimine başlamakla beraber tüm derslerinde başarısız olarak herhangi bir ilerleme kaydedemedi. Bunda çevresinde "Molla Atari" olarak anılmasına sebep olan atari oyunlarına olan bağımlılığının etkisinin büyük olduğu belirtilmektedir.

Irak'ta hâlihazırda yaşanmakta olan krizin bir tarafı Arap milliyetçiliği dalgası üzerinden 2021 seçimlerinden galip çıkan Mukteda Es-Sadr, diğer tarafında ise Sadr'ın ABD ve İran'ın dayattığı mezhepçi-etnik tabanlı iktidar bölüşüm sisteminin dışına çıkıp çoğunluk hükûmeti kurma çabasını bloke eden Şii partiler koalisyonlarının (Kanun Devleti Koalisyonu, Nasr Koalisyonu, Fetih Koalisyonu vd.) buluştuğu Koordinasyon Çerçevesi bulunuyor.

IŞİD'e karşı halk seferberliği olarak doğan ve süreç içerisinde sivil ve savunmasız Sünni halka karşı katliam ve tehcir mekanizmasına dönüşen Haşdi Şabi'nin siyasi kanatlarını da barındıran Koordinasyon Çerçevesi isimli ittifakın başında da İran Mo(ğo)llalarının sadık adamlarından Nuri El-Maliki var. İran'ın da yönlendirmesiyle tüm Şii partiler, Kanun Devleti Koalisyonu Başkanı Nuri El-Maliki'yi ortak başbakan adayı olarak belirledikten sonra meclis başkanlığı için Sünnilerle, cumhurbaşkanlığı için de Kürtlerle pazarlığa oturmayı planlıyorlardı. Mukteda Es-Sadr'ın ise Türkiye ve bazı Arap aktörlerin de desteklediği bir formülle Irak Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) ve Sünni blokla anlaşma yoluna gitmek suretiyle yaptığı tercih, İran'ın güçlü nüfuzuna karşı bir meydan okuma olarak algılandı.

Sadr, Haşdi Şabi ile bağlantılı yapılarla ortaklaşma zeminine kapıyı kapattığı için Fetih Koalisyonu lideri Hadi El-Amiri ve Asayib örgütü lideri Kays El-Hazeli'yi de karşısına almış oldu. Koordinasyon Çerçevesi'nde geriye Sünniler ile Kürt çevrelerde ılımlı çizgisiyle bilinen Ammar El-Hekim'in Ulusal Hikmet Akımı ve eski Başbakan Haydar El-İbadi'nin Nasr Koalisyonu kalıyor. Mukteda Es-Sadr Ekim 2021 seçimlerinin ardından Türkiye'nin bir araya getirdiği Sünni liderler Muhammed El-Halbusi ile Hamis Harcer'le anlaştıktan sonra meclis başkanlığına Halbusi'yi seçtirerek sınavın ilk aşamasını atlattı. Sıra cumhurbaşkanlığına geldiğinde yine yeni ihtilaflar ve çekişmeler başladı.

Kürt cephesinde cumhurbaşkanlığının Kürdistan Yurtseverler Birliği'ne (KYB), Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanlığı'nın KDP'de olması yönündeki mutabakat yerini bir önceki seçimden beri serbest rekabete bırakmıştı. KYB, Cumhurbaşkanı Berhem Salih'i yeniden seçtirmek isterken KDP eski Maliye Bakanı Hoşyar Zebari'yi öne sürdü. KDP Sadr ile el sıkışırken KYB, Koordinasyon Çerçevesi ile ortaklığa gitti. Koordinasyon Çerçevesi, Zebari'yi yargı yoluyla diskalifiye etti. KDP bu kez Rêber Ahmed'i aday gösterdi fakat Yüksek Yargı, meclisin toplanması için üçte iki çoğunluğun şart olduğuna hükmedince Sadr'ın planı ikinci kez akim kaldı.

Sadr'ın doğrudan İranlılardan talimat almakla suçladığı Yüksek Yargı Konseyi Başkanı Faik Zeydan'a savaş açmasının nedeni de buydu. Sadr, cumhurbaşkanı ve başbakanı seçmek üzere meclisi üç kez toplamayı denese de başarılı olamadı. Bunun üzerine topu karşı tarafa

atıp âdeta “Meydan sizin” diyerek kenara çekildi. Onlar da yeterli çoğunluğu sağlayamadıkları için hükûmeti kuramadı.

13 Temmuz’da Sadr cephesinin sızdırdığı ses kayıtları Irak siyasetini yeniden alt üst ederek Nuri El-Maliki’nin de önünü kesti. Sızdırılan kasetlerde Maliki, Sadr’ı “Korkak... Hain... Vahşi... Cahil... Komplocu...” diye hakaret edip aşağılıyordu. Aslında Irak siyasi arenasındaki ihanet ve kokuşmuşluğun itirafıydı bu sözler. Kendince Şiiliğe tehdit olarak gördüğü Sadr’ı ABD işgali sırasında İranlılar tarafından silahlandırıldığını ama daha sonra İngilizlere ajanlık etmekle suçluyordu. Moğollardan sonra en büyük Sünni sivil halk katliamı sanki Maliki’nin sekiz yıllık Başbakanlığı döneminde yaşanmamış gibi Sünni halkı da “Korkunç insanlar” diye niteliyordu. Ses kayıtlarında sadece kendi kabilesi olan Beni Malik’e güvenebileceğini söyleyen Maliki, Haşdi Şabi için de “Korkaklar kümesi” ifadesini kullanıyordu. Haşdi Şabi içindeki Ketaib Hizbi ve Asaib isimli çetelerin de İran’ın devrim muhafızları ordusunun kontrolünde olduğunu itiraf ediyordu. Bu kayıtların yayınlanması üzerine Sadr, Maliki’yi tövbe edip siyaseti bırakmaya, yargıyı da gerekeni yapmaya çağırdı. Tabii iki çağrı da karşılık bulmadı.

Kendi içinde de uzlaşmazlıklar ve husumetler barındıran Koordinasyon Çerçevesinin bileşenlerinin ittifakı bu kasetlerle dağılmadı. Çünkü Irak’ta özellikle de İran’cı Şiilerin siyasete “kazandırdığı” en önemli şey, ilkesizliktir. Onlar nezdinde ilk sırada asıl olarak mezhepçilik gelir. Demokratik siyasetin uygulandığı hangi Ortadoğu ülkesi varsa dikkatle incelendiğinde tümünün siyasi arenasında benzer kepazeliklerin yaygın olduğu görülür.

Sadr, gerginlikleri tırmandırma stratejisiyle siyasi arenada hedeflediği amaca ulaşmaya çalışırken kitleleri harekete geçirebilme gücüne güvendi ancak bundan sonuç alamadı. Ağustos ayının son günlerinde siyasete veda ettiğini ilan ederek daha önce de yaptığı gibi siyaseti dokuzuncu kez yeniden bırakmış oldu. Bu sefer siyaseti bıraktığını ilan ederken bütün kurumları dağıtma kararı da almış olması ciddi bir durum. Sadr’ın tutumu siyasi kurumlara öfkeli olan taraftarlarını kontrolsüz bir sürece itebilir. Başta Bağdat olmak üzere Irak sokaklarındaki yangının Sadr’ı müdahale etmeye mecbur bırakması siyasetten çekilmenin pek de mümkün olmayacağını gösteriyor.

Sadr grubu, mezhepçilik, mezhep kotaları ve mevcut partilerin olmadığı yeni bir Irak istediklerini beyan ediyor. Bu çerçevede Sadr, Irak’ı 2003’den bu yana ülkede faaliyet gösteren siyasi parti ve şahsiyetlerin siyasetten menedildiği bir seçime götürecek anlaşma önermişti. Fakat diğer Şii gruplar bu öneriyi gerçekçi bulmadı. Koordinasyon Çerçevesi ise meclisin bir an önce toplanması, cumhurbaşkanı ile başbakanın seçilmesi ve hükûmetin kurulmasını istiyordu. Mevcut başbakan Kazımi’nin yürüttüğü diyalog çabalarının neticesinde partiler anayasal çerçevede erken seçime gitmeyi kabul etti. Fakat nasıl bir mekanizmayla seçime gidileceği konusunda fikir birliği yok.

“...Farkına varacağımız en büyük yalan ise İran ve İsrail arasında düşmanlık veya savaş olduğu yalanıdır. Şiiler ve Yahudiler arasında ciddi bir ittifak var. Bizler 1200 yıldır bunun farkında değiliz...”

Şiilerin ABD ile İttifakı ve “Irak’laştırılmak” İstenen Ülkeler

Sadr’ın değişmesini istediği sistemin mantığı, Şiileri Sünniler ve Kürtlerle dengeleme maksadına dayanıyor. ABD ve İranlıların birlikte hazırladığı paylaşımcı sistem belli başlı tüm partilerin iktidardan pay kopardığı ama kimsenin sorumluluk almadığı, etkili bir fren mekanizması olarak muhalefet partilerinin bulunmadığı, kimsenin hesaba çekilemediği ve mezhebi grupların rehinesi haline gelen siyasetin sandıkta gerçek bir yüzleşmeyle karşılaşmadığı açmazlar üretti. Bunu değiştirecek toplumsal baskı ya şiddetle karşılaşıyor ya da son dönemde yaşanan çatışmaların da gösterdiği gibi bizzat kendisi şiddet üretiyor.

Irak’ın iç siyasetindeki bazı krizler, dünya kamuoyuna “iki düşman güç” olarak lanse edilen İran ile ABD arasında yapılan mutabakatlarla aşıldı. İran Mo(ğo)llalarının kontrol edip yönlendirdiği Rafıziler arasındaki öfkenin muhatapları içerisinde Irak’ın kuzeyindeki üsleri, sınır bölgesine yönelik askeri operasyonları ve bazı kesimler üzerinden siyasete müdahale girişimleri yüzünden Türkiye de var.

ABD’nin Irak siyasetini şekillendirmedeki en önemli kanallarından birisi Barzani ve Talabani liderliğindeki Kürtlerdi. Kürtlerin Şiiler arasındaki bölünmede ayrı ayrı Şii kanallarına yönelmeleri, Amerika’yı müdahalede bulunabileceği etkili maşalardan mahrum bıraktı. Amerikalılar, eskisi kadar KDP ve KYB arasındaki sorunları gidermede marifetli değil. Buna benzer bir etkinlik ve ağırlık kaybını İran tarafında da gözlemliyoruz. Irak siyasetindeki kaotik durum her halükârda ABD ve İran arasındaki paslaşmanın daha yoğun bir şekilde süreceğini göstermektedir ki son gelişmeler bunu her iki taraf için de kolaylaştırıyor. Rafızi İran Mo(ğo)llalarının en çok korktukları hususlardan biri de şudur: Şiilerin kendi

aralarındaki çatışmalarının Irak'ta 2003 sonrası edindiği nüfuz kapasitesine ve ticari ilişkilerine darbe vurması. ABD de bugünkü trajik durumun ortaya çıkmasının müsebbibi olmasına rağmen Irak'ın Şiilerin kontrolünden çıkmasını kesinlikle kendi çıkarına görmüyor.

Krizler ve kaoslar ülkesi Irak'ın önemli ama en az konuşulan kesimi dini merciler. Necef havzasının en büyük mercii İranlı bir Fars olan Ali Sistani sözünün dinlenmeyeceği pozisyonlara girmek istemiyor. Geçmişte işgal yıllarında Amerikalılardan aldığı 300 milyon dolar karşılığında ABD işgal ordusuna karşı savaşılmaması gerektiği fetvası, anayasa referandumu ve DEAŞ'la savaş gibi kritik dönemeçlerde Şii kitlelere istikamet verdi. Ancak Irak'ta demokratik siyaset arenası, doğası gereği o kadar çok kirlendi ki Sistani'nin müdahalesi bu çirkefliği arttırmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Sadr'ın bayraktarlığını yaptığı Irak'ın bütünlüğü esaslı siyaset, kaçınılmaz olarak Kum havzasına karşı Necef havzasını da öne çıkarıyor.

Bu ayki Okuma Parçası'nda ismi Irak, fakat bizden pek de ırak olmayan, ABD ve İran Mo(ğo)llalarının "kapak tutmayan kaynayan kazan" hâline soktukları Irak'ın tarihine kısaca değinip şu sıralar orada neler olup bittiğine dair gözlem, tespit ve analizlerimizi paylaşmaya çalıştık. Bu makaleyi hazırlarken Irak'ta kısa sürede değişebilen farklı siyasal ve toplumsal gelişmelere şahit olduk. Irak'ta uygulanan senaryoların bugün İslam coğrafyasının birçok ülkesinde uygulanmakta olduğunu veya tatbiki için uygun şartların oluşmasının beklendiği malumdur. Uygun şartların oluşmasında en büyük etkenin de Irak, Suriye, Lübnan ve Yemen'de olduğu gibi Şii-Rafızi gruplar olduğu şüphe götürmez bir gerçektir. Sırada Türkiye'nin olmadığını da hiç kimse iddia edemez.

Bir ucundan Amerikan-Yahudi tarafının, diğer ucundan da İran Mo(ğo)llalarının tutmaya çalıştığı bu her iki ucu da sivri değnek işgalcilerin şah damarını kesecektir, inşallah. Afganistan örneğinde görüldüğü üzere daha önceki işgalcilerin oradan zelil bir şekilde kovulması gibi, bu sürecin "ceza da amelin cinsindendir" kaidesi gereği Amerikan-Rafızi ittifakının hezimetiyle sonuçlanmasını ümit ediyoruz. Bu konuyla alakalı olarak Hristiyan bir gazetecinin önemli bir tespitini de değerli okuyucuların istifadesine sunuyoruz.

Lübnanlı Hristiyan gazeteci Ziyad Noujeim 9 Mayıs 2022 tarihinde Lübnan'da yayın yapan SBI (Sawtu'l Beirud Int.) TV'de katıldığı bir programda, Ortadoğu siyasetinde uygulanmakta olan ABD-İsrail-İran ittifakına dair bundan sekiz yıl önce yaptığı tespitler[2] kendisine hatırlatıldığında şunları söylüyor:

"Sekiz yıllık süreçte saydıklarımın (ABD, İran ve İsrail) hepsinin ne kadar büyük yalancılar olduğunu gördük. İsrail'in, müttefiki İran'ı kullanmaya devam edeceğini söyleyebilirim. ABD, İsrail ve müttefikleri olan Şiilerin Suriye'de Esed'le birleşerek bölgemizde Sünni siyasete karşı nasıl savaşacaklarını göreceksiniz. Önümüzdeki süreçte bölgedeki azınlıklar ittifak yapacaktır. Farkına varacağınız en büyük yalan ise İran ve İsrail arasında düşmanlık veya savaş olduğu yalanıdır. Şiiler ve Yahudiler arasında ciddi bir ittifak var. Bizler 1200 yıldır bunun farkında değiliz..."

2. Sekiz yıl önce Lübnan'da yayın yapan Cedid TV'deki bir programda söylediği sözlerden kısa bir kesit: "Bölge bir azınlık ittifakına doğru ilerliyor. Yahudiler, Şiiler (Rafızi İran ve onun güdümündeki bozguncu grupları kastediyor.) ve Arap dünyasındaki diğer azınlık gruplar. Bu üç grubun ömrü en az 50-100 yıl olacak yeni bir Doğu-Arap bölgesi oluşturmak için çalıştıkları görülecektir. ABD, bundan sonraki süreçte de bölgedeki en güçlü destekçisi Şiilerle ittifak yapmaya devam edecek."

MAHİ
mahi@tevhiddergisi.org

KOR-KU-YO-RUM!

Bir uçak yolculuğu sırasında yan koltukta oturuyordu. Yaklaşık altı yaşlarındaydı, sempatik bir çocuktu. Kemerlerimizi bağlarken sohbet etmeye başladık. Uçağa ilk kez binmişti. Her yeri merakla inceliyor, anlamlandıramadıklarını annesine soruyordu. İkramlar yapıldı. Biraz dinlenmek için gözlerimi kapadım. İniş anonsu yapıldı. Ses tonu değişti. İki kelimesinden biri "korkuyorum" idi. Annesi hem kızıyor hem de, "Korkulacak ne var? İki yüz kişiyiz. Bak, kimse korkmuyor. Pilot şimdiye kadar yüzlerce iniş yapmış." diyerek ikna etmeye çalışıyordu. Korkular bu iğreti cümlelerle geçer miydi? Anne öfkenin dozunu arttırınca, çocuk duygularını ifade etmekten vazgeçti. Gözlerimi araladım. Sessizce ağlıyordu. Yüzündeki tek ifade korku ve endişeydi. Dudaklarını okuyabiliyordum. İçinden bağırıyordu: "Korkuyoruuum!" Onu konuşturmanın iyi bir yol olacağını düşündüm. Tekrar sohbet etmeye başladık. Bir ara pencereden dışarı baktı. Uçak İstanbul semalarında, denizin üzerindeydi. Bu küçük yolcunun korkusu da uçağın denize düşmesiydi. Aşağı bakmamasını salık vererek düşünmemesini sağlamaya çalıştım. Ancak pek başarılı olduğum söylenemez. Belki de o ân tek ihtiyacı annesine sarılmak ya da elini tutmak, ondan şefkat görmek, onunla teselli olmaktı. Fakat annesi onu duymuyordu...

Kediden korkulur mu yaa, deyip de minicik haşerattan korkanlarla tanıştım. Kedi sana ne yapacak, deyip örümcekten kaçanlara şahit oldum. Demem o ki, herkesin kendi korkusu kutsaldı, diğerininki ne de saçma.

Kendi korkularımı anımsadım. Kendimi bildim bileli kedilerden korkarım. Lütfen gülmeyin... Kediden de korkulur mu canım, demeyin. Korkunun üstüne gitmelisin, tavsiyesinde hiç bulunmayın. Çünkü denedim, olmadı.

Yıllarca kedilerden korktum. Sokakta yürüyemez, bir parkta oturamazdım. Çocukken utanmazdım bu durumdan. Çocuktur, deyip geçerlerdi. Fakat yetişkin bir birey olunca epey bir sıkıntısını çektim. Gülüşmeler, yol göstermeler, ayıplamalar... hepsini yaşadım. Koskocaman insanlardı, ancak bu korkuma engel olamadığımı bir türlü anlatamadım. Kim ister kapının önündeki kedi yüzünden eve giremeyince eşini arayıp aşağıya inmesini söylemeyi, kim ister kitabevinin kapısı önündeki kedi yüzünden Enes Hoca'dan yardım istemeyi... Gülmeyin... Kimse istemez tabii. Lakin korkunca bunları yapıyorsunuz, hatta daha fazlasını...

Müstakil bir evde yaşıyorduk. İkinci katta oturuyorduk. Evimizin bahçesine çokça kedi gelirdi. Mutfakta âniden

"Korkulacak ne var? İki yüz kişiyiz. Bak, kimse korkmuyor. Pilot şimdiye kadar yüzlerce iniş yapmış." diyerek ikna etmeye çalışıyordu. Korkular bu iğreti cümlelerle geçer miydi?

arkamda belirirlerdi. Ben korkar kaçardım. Bir daha mutfağa yalnız gitmek ne mümkün.

Evimizin arka bahçesi çok güzeldi. Meyve ağaçları vardı. Kiraz, şeftali, ayva, armut... Bir kez dahi o ağaçlara çıkmadım, o bahçede oturmadım, oturamadım.

Ailenin diğer küçükleri kedisever olunca bu zaafınızı kullanmamaları imkânsız. Ki nice korkular yaşattılar bana, hatıraları hâlâ aklımda. Tüm bunlar daha da derinleştirdi korkularımı...

Yıllar böyle akıp gitti. Kediden korkulur mu yaa, deyip de minicik haşerattan korkanlarla tanıştım. Kedi sana ne yapacak, deyip örümcekten kaçanlara şahit oldum. Demem o ki, herkesin kendi korkusu kutsaldı, diğerininki ne de saçma.

Bir de kedileri zorla kucağıma vermeye çalışanlar oldu. "Bak, korkacak bir şey yok, göreceksin." diyorlardı. Kalbimin nasıl çarptığından ve dahi dizlerimin titrediğinden habersiz, güya bana iyilik ediyorlardı. Fakat yılların korkusunun bir seansla düzelemeyeceğini anlamıyorlardı. Beni en iyi anlayanlar, benzer korkular yaşayanlardı.

Sahi neden böyleydik? Neden insanları anlamada bu kadar geriydik? Üstelik bunu yetişkine yaptığımız gibi, çocuklara yapmakta daha mahirdik. "Anne korkuyorum." diyordu çocuklar. "Korkacak bir şey yok." diyordu anneler. Evet, size göre korkacak bir şey yok. Ama o korkuyor. Korktuğu için uyuyamıyor; korktuğu için odada tek kalamıyor, korktuğu için bakkala gidemiyor; korktuğu için...

Burada yapılması gereken, korkanı küçümsemek de değil, korkuyu reddetmek de...Yapılması gereken, korkana şefkat göstermek, korkusuna sahip çıkmaktır. Yanındayım, sen karanlıktan korkuyorsun. Yanındayım, kedi seni korkutuyor. Yanındayım, kötü adamların seni kaçıracağından korkuyorsun... **"Yanındayım"** diyebilmektir.

Çocukların bazı korkuları dönemseldir. Zaman içinde geçecektir. Ebeveyn bu korkuyu besleyen kaynaklara erişimi engelleyip derinleşmesini önlemelidir. Bunun dışında yapılacak bir adım yoktur. Onun yanında olmanız yeterlidir. Dönem bitince korku da sönecektir. Bazı korkuların mantıklı açıklamaları vardır. Korkunun sebebi yanlış edinilen bilgiler olabilir. Bu bilgi düzeltilince korku da söner. Benim gibi yaş kemale erene kadar bu bilgiye ulaşılamayabilir. Bazı korkuların ise tutulacak hiçbir yanı yoktur. İşte orada yapılacak en güzel şey, "Seni anlıyorum." demek ve destek olmaktan başka bir şey değildir.

Çocuklarımızın korkularını derinleştirenler biziz. Onlara da korkularına da sahip çıkın.[1]

1. Kedilerle aram iyi artık. Buna vesile olan kedisever kardeşim ve minik kızına teşekkürü bir borç bilirim.

YARATILIŞ ÜZERİNE DÜŞÜNELİM: KADIN VE ERKEK

Dr. Gözde TERCUMAN
gozdetercuman@tevhiddergisi.org

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu,

Bu makaleyle birlikte yaratılış ve ölüm üzerine sohbet edeceğimiz uzun bir yazı silsilesine başlamış bulunuyoruz. Rabbim faydalı ve bereketli kılsın, hakkıyla tefekkür etmeyi nasip etsin. Çaba bizden, başarı Allah'tandır:

"O; sizleri topraktan, sonra bir damla sudan, sonra kan pıhtısından (embriyo) yaratandır. Sonra sizi (anne karnından) bebek olarak çıkarmakta, sonra yetişkinlik çağına erişmeniz, sonra da yaşlanmanız için (size ömür bahşetmektedir). Sizden bazınızın canı daha önce alınır. Belirlenmiş bir zamana erişmeniz ve akletmeniz için (Allah, yaşamı böyle takdir etmiştir)."[1]

Allah (cc) Kur'ân'ın birçok ayetinde bizi yaratan olduğunu söylüyor, bedeni düzene sokuyor, yaşamımıza kurallar getiriyor ve tüm bunları İlahlığına ve Rabbliğine delil sayıyor:

"Sizi topraktan yaratması, sonra da sizlerin (üreyip çoğalarak) insan olarak yayılmanız (O'nun kudret ve azametine delil olan) ayetlerindendir."[2]

İnsanın yaratılış ayetleri üzerine detaylı düşünmesi, kavramak için aklının sınırlarını zorlaması gerekir:

"(Öyleyse) insan neden yaratıldığına bir baksın?"[3]

Kadın ve erkek üreme hücreleri, bir canlı oluştururken birbirlerini tamamlar, ama üreme üzerine çabaları birbirinden çok farklıdır. Farklı evrelerden geçerler, amaçları farklılık gösterir, şekil ve işlev açısından farklılardır. Bütün farklılıklara rağmen Rabbimiz (cc), kadın ve erkeği birbirine uyumlu hâlde yaratmıştır.

Kadının üreme çabası; üreme hücresi olan yumurta hücresini üretmek ve bunun yanında gebelik için rahmi hazır hâle getirmektir. Erkeğin çabası ise üreme hücresi olan sperm hücresini üretmek, bu hücreyi sağlam bir şekilde kadının üreme sistemine iletmek ve yumurta hücresini bulabilmektir.

Kadının üreme çabası; üreme hücresi olan yumurta hücresini üretmek ve bunun yanında gebelik için rahmi hazır hâle getirmektir. Erkeğin çabası ise üreme hücresi olan sperm hücresini üretmek, bu hücreyi sağlam bir şekilde kadının üreme sistemine iletmek ve yumurta hücresini bulabilmektir.

1. 40/Mü'min (Ğafir), 67
2. 30/Rûm, 20
3. 86/Târık, 5

İşte insanoğlu yaşama bir hücreden başlayıp; ahirete varana dek, bin bir evreden geçer. Hepsi birbirinden ayrı bir imtihan birbirinden ayrı zorluklar içerir. Bu yolda başına bir sürü güzel şey de gelir; bir sürü zorluğa da göğüs gerer.

Tüm bu çabaların sonucunda bir canlı dünyaya gelecektir.

İki farklı sistem ve ortak bir amaç... Elbette donanımları, gelişimleri, hayatta kalma mücadelesi de farklı olacaktır...

Kadın üreme sistemi, bir tane en mükemmel yumurtayı üretmeye çalışır. Bir sürü yumurta hücresi adayı içerisinden en olgun, en iyi, en dayanıklı olanı seçmeye ve onu geliştirmeye yönelik hormonlarını düzenler.

Erkek üreme sistemi ise yumurtaya ulaşmanın kolay olmadığını bilir, yollar zordur, engebelidir. Çoğu sperm yolda telef olacaktır. Bu yüzden milyonlarca sperm üretir -iyi kötü demez, en iyisini seçmez- ve kadın bedenine gönderir.

Kadın, yumurta hücresini oluştururken tüm hücreler içinden en iyi olanını bulup ortaya çıkarmalıdır. Erkek ise bir sürü sperm hücresi üretmeli, süreç ve engeller en iyiye karar versin diye yola çıkarmalıdır.

Kadın bir yumurta hücresini ancak yıllar içinde üretebilir. Yeni doğmuş bir kız bebekte olgunlaşmamış (öncül)[4] yumurta hücreleri mevcuttur ve hücre bölünmesinin bir aşamasında durmuş[5] hâlde, bölünmeye devam edeceği güne kadar beklemektedir. Bölünmeye tekrar devam edeceği gün buluğ çağıdır. Buluğ çağıyla hormonal denge değişir ve yumurta hücresine "Yumurta hücresini oluşturmak için mayoz bölünmeye kaldığın yerden devam et." sinyali gelir. Yaklaşık on iki yıl boyunca kız çocuk, yumurta hücresi oluşturmak için belli evrede tüm yumurtalarını bekletir. Buluğ çağıyla gelen bu sinyal sayesinde belli bir evreye kadar mayoz bölünme devam eder ve yine durur[6]. Bu duraklama evresiyse erkekle birleşinceye/döllenme gerçekleşinceye kadar devam eder. Ne zaman ki sperm hücresi yumurta hücresini bulur, işte o zaman yumurta hücresi ikinci kez duraklamış olduğu mayoz bölünmesini tamamlar. Dikkat edin bazı hanımların hiç evlenmediğini göz önüne alırsak onların yumurta hücreleri asla mayoz bölünmeyi tamamlayamazlar. Kadının tamamlanmak, nihai olgunluğa erişebilmek için erkeğe ihtiyacı vardır.

Erkek ise, üreme hücresi olan spermi yetmiş iki saatte üretir. Erkek bebek doğuşta sperm öncül hücreleriyle[7] doğar. Bir bekleme aşaması olmaksızın buluğ çağı geldiğinde hormonal sinyallerin etkisiyle sperm hücreleri mayoz bölünmelerini bir iki gün içinde tamamlar ve yetmiş iki saatte kadın bedenine gönderilmeye hazır hâle getirilir. Kadındaki gibi mayoz bölünme aşamalarında yıllarca duraklama yapmaz. Ergenlikle mayoz bölünme başlar ve yetmiş iki saat içinde sperm oluşturacak şekilde tamamlanır. Kadın bedenine gönderilmek üzere üretilmiş sperm hücreleri tam olgunlukta değildir. Hareket etme ve yumurtayı dölleme yeteneği[8] yoktur; bu yetenekleri kadın bedeninde edinir. Eğer öncesinde dölleme yeteneği olsaydı spermler birbirini döllerdi ve nesil genetik açıdan ifsad olurdu. (Allah en doğrusunu bilir.) Sperm hücresi, yumurtayı dölleme ve hareket gibi en temel özelliklerini kadın bedeninde kadın vesilesiyle kazanır. Erkek de tam olgunluğa erişmek için kadına ihtiyaç duyar.

Kadının tamamlanmak için erkeğe; erkeğin olgunlaşmak için kadına ihtiyacı vardır. Tüm üreme fizyolojisi bu konuda hemfikirdir.

"Kendilerinde sükûnet bulup (huzura kavuşasınız diye) sizin için nefislerinizden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet kılması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki bunda, düşünen bir topluluk için ayetler vardır."[9]

Kadın yumurta hücresini oluşturduktan sonra yumurta hücresinin rahme doğru yolculuğu başlar. Sperm de bu yolculuğu esnasında yumurtayı bulmaya çalışır. Ortam, yumurta hücresi için koruyucu, kolaylaştırıcı; sperm hücresi için ise zorlayıcı, öldürücü rol oynar.

Yumurtalıklarda üretilen yumurta hücresi rahme doğru ilerlemesi için kadının tüplerine geçer. Yumurtalıktan

4. Öncül: Yumurta veya sperm hücresi en son olgun hücreyi üretene kadar bazı tam gelişmemiş, olgunlaşmamış üreme hücreleri üretir. Bunların çeşitli isimleri vardır:

   Kadın için; primordiyal germ hücreleri-oogonium-primer oosit-sekonder oosit- matur oosit. Biz anlama kolaylığı açısından hepsine genel olarak yumurta hücresi diyeceğiz.

   Erkek için; primordiyal germ hücresi-spermatogonium-primer spermatosit-sekonder spermatosit- spermatid-sperm. Biz anlama kolaylığı açısından hepsine sperm diyeceğiz.

   Bunların detaylarını ileriki sayılarda ele almaya çalışacak ve Rabbimizin aşama aşama insanı nasıl yarattığını tefekkür etmeye çalışacağız.
5. Birinci mayoz, profaz, diploten aşamasında bekleyen primer oosit ve çevresindeki tek katlı granüloza hücreleriyle birlikte primordiyal folikül olarak puberteye kadar beklemektedir.
6. Ovulasyonla birlikte birinci mayoz tamamlanır ve ikinci mayoz bölünme başlar, metafaz II aşamasında sekonder oosit olarak graf folikül içinden tüplere geçer. İkinci mayoz metafaz II aşamasında fertilizasyona kadar bekler.
7. **Spermatogonyum:** Erkek eşey hücresi. Bir başı, gövdesi ve harekete yarayan bir kuyruğu ve türlere göre değişik şekli olan, yumurtaya göre çok küçük ve yumurtayı dölleme kabiliyeti olan hücre.
8. **Kapasitasyon:** Spermin fertilizasyon yeteneği kazanabilmesi için dişi genital kanalı içinde geçirdiği dönemdir. Bu dönem insanda yaklaşık 7 saat sürer ve bu olayın büyük bir kısmı fallop tüpleri içinde gerçekleşir.
9. 30/Rûm, 21

rahme doğru nehirdeki su akışına benzer bir akım vardır. Tüplerin içindeki tüy hücreleri kürek çeker gibi bu akımı oluşturur. Yumurta hücresinin rahme ulaşmak için kendisini bu akıma bırakması yeterlidir. Yolda bir inci tanesi gibi tüy hücrelerinin üzerinde elden ele taşınır.

Oysa sperm hücresi, yumurta hücresini bulabilmek için yumurtalıktan rahme doğru olan akıma ters bir şekilde yüzmek zorundadır; enerjiye ihtiyacı vardır. Toplu iğne ucunun milyonda biri boyutundaki bir sperm hücresi için iki üç santimlik bir yol; bineksiz bir insanın İstanbul'dan Mekke'ye gitmesinden daha zor olabilir. Nasıl ki bir insan için bu yolun gecesi gündüzü vardır, iklimi hava şartları vardır, yolun kendi tehlikeleri vardır, insanın acziyeti ve zayıflığı vardır; işte sperm hücresi de yumurtaya ulaşana kadar birçok zorluk atlatır. Yolun kendi yapısı[10] sperm için zordur ve öldürücü etkiye sahiptir. Spermlerin çoğu yolda telef olur. Kadın genital sistemi karmaşık bir anatomiye sahiptir. Spermler yumurta hücresini bulmak için bazı sinyalleri[11] takip ederler, ama bir kısmı da yanlış yola sapar[12] veya bazı anatomik çukurları[13] geçemez ve orada kalıp rahme hiç ulaşamadan ölür.

Ölmeyen, dayanıklı olan spermler yumurtaya ulaştığında hepsi birden yumurta hücresini dölleyemez. Yumurta hücresi tek bir tane sperm tarafından döllenmek üzere yaratılmış ve özel donanımla programlanmıştır. Bir tane sperm, yumurta hücresinin içine girdiğinde, yumurta hücresi şekil değiştirir ve çevresine bir zırh/bariyer örer[14]; diğer spermlere geçiş izni vermez. Kadın, tek bir erkek için yaratılmıştır.

Döllenme gerçekleştikten sonra döllenmiş yumurtanın rahme yolculuğu başlar. Evre evre büyür, olgunlaşır.

"Sizi annelerinizin karnında, üç karanlık içinde, bir yaratılış (evresinden) başka bir yaratılış (evresine) geçirerek yaratmaktadır. İşte bu, sizin Rabbiniz Allah'tır. Hâkimiyet/egemenlik yalnızca O'na aittir. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Buna rağmen) nasıl da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz!"[15]

Rahme geldiğinde tohumun bir tarlaya ekilmesi gibi rahme yerleşir. Rahmin içine gömüldüğünde de birçok evreden geçip olgunlaşır ve bebeği/fetüsü oluşturur.

"Kadınlar sizin (ekin misali çocuklar bitiren) tarlanızdır. Tarlanıza dilediğiniz gibi gelin. Kendiniz için (ileride faydalı olacak) bir şeyler takdim edin. Allah'tan korkup sakının ve (bir gün) O'nunla karşılaşacağınızı bilin. Müminleri müjdele."[16]

Fetüs, dokuz ayın sonunda doğacağı olgunluğa erişir. Doğum eylemi bin bir zorlukla gerçekleşir ve bebek dünyaya gelir.

"İnsana, anne babasına karşı (iyilikle muamelede bulunmasını) tavsiye ettik. Annesi onu zorluklar içerisinde taşır ve (sütten) kesilmesi de iki yıl içindedir. Bana ve ebeveynine şükret. Dönüş banadır."[17]

Doğum, anne karnındaki süreci sonlandırırken; dünya'da yeni bir başlangıçtır. Anne karnındaki gelişim doğum sonrasında da bir süre devam eder, organlar boyut olarak büyür, çeşitli fonksiyonlar edinirler, beyin yapısal olarak olgunlaşır, zekâ gelişir.

Yaşı ilerleyen bebek, çocuk olur. Çocukluk sonrası mental ve fiziksel olarak bambaşka bir dönem olan buluğ çağına erişir. Yükümlülükleri ve sorumlulukları başlar. Yetişkin olur, başka bireylerin de sorumluluğunu almaya başlar. Ardından yaşlanır.

"Sizi zayıflıktan yaratan, zayıflıktan sonra size kuvvet veren, sonra kuvvetin ardından size zayıflık ve yaşlılık veren Allah'tır. Dilediğini yaratır. O, (her şeyi bilen) El-Alîm, (her şeye güç yetiren, mutlak kudret sahibi olan) El-Kadîr'dir."[18]

Ve nihayet ölüm gelir, insanı bulur. Ölüm, dünya hayatı için bir son iken; ahiret yurdunun ilk durağıdır. Her canlı bir gün ölümü tadacaktır:

"Senden önce de hiçbir beşere sonsuz hayat vermedik! Sen dahi ölecekken onlar ebedî mi kalacaklar?"[19]

Kabre konulur, Kıyamet Günü'ne kadar bekler. Kıyamet ve hesap sonrası artık ebedî kalacağı ahiret yurduna göç eder:

"Asıl (yaşanılacak ve ebedî olan) ahiret hayatıdır. Keşke bilselerdi."[20]

İşte insanoğlu, yaşama bir hücreden başlayıp; ahirete varana dek, bin bir evreden geçer. Hepsi birbirinden ayrı bir imtihan içerir. Bu yolda başına bir sürü güzel şey de gelir; bir sürü zorluğa da göğüs gerer.

Bu yolda kadın ve erkek bedeni birbirinden farklıdır.

Bu yazıda bir hücreden başlayarak "insana" genel hatlarıyla değinmeye çalıştık. Bahsedilen aşamaların her birinin detayını Allah izin verirse yazılar ilerledikçe konuşacağız.

Rabbim ömür verirse bir sonraki yazıda görüşmek üzere, Allah'a emanet olun.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun.

10. Kadın genital sistem; asidik pH'a sahiptir. Bu asidik pH, kadını zararlı mikroorganizmalardan korur ama aynı zamanda sperm hücreleri için de ölümcül etki gösterir. Erkek ise bu asidik pH'tan sperm hücrelerini korumak için asidin tam tersi olan alkali bir salgıyla spermleri kadının üreme sistemine gönderir.
11. Kimyasal sinyaller.
12. Diğer tüplere doğru meyledebilir.
13. Cerviks önünde ve arkasında anatomik olarak oluşan çukurlar, anterior fornix ve posterior fornix.
14. Zona reaksiyonu.
15. 39/Zümer, 6
16. 2/Bakara, 223
17. 31/Lokmân, 14
18. 30/Rûm, 54
19. 21/Enbiyâ, 34
20. 29/Ankebût, 64

HİDAYET ÖYKÜSÜ

Melike ÇELİK

YANLIŞ VE EKSİK BİR ŞEYLER VAR!

“Onlar sapık, Vehhâbi.” diye söze başladı ve bir daha şeyhe laf söylersem beni kurstan atacağını söyledi. Ben de sustum ve odadan çıktım. Daha çok araştırmaya başladım. Çünkü artık bu yapının doğru bir yolda olmadığını biliyordum.

Benim hayatımda dönüm noktam lise üçüncü sınıfta okurken başladı. Grafik ve tasarım bölümünde okuyordum. Bölümüm resimle alakalı olduğu için çok fazla canlının resmini çiziyordum.

O dönem -yeterli bilgiye sahip olmadığım için, bir dönem gerçekten tevhid ehli oldu da sonradan mı ayağı kaydı, net kestiremediğim- abim, tevhid ile yeni tanışmıştı ve hiç anlaşamıyorduk. Abim, okula gitmemi istemiyordu. Ben de anlam veremiyordum. Çünkü bana hep, “Sen okuyacaksın. Zekisin, gerekirse seni ben okutacağım.” derdi. Bunu kendisine hatırlattığımda, “Tamam oku ama en azından böyle bir bölümde değil, imam hatipte oku.” demişti. Yani bana hiçbir zaman tevhidi anlat(a)madı. Sadece kafamı karıştırıyordu.

O dönem hayatım günah içinde geçiyordu. Geceleri, bu hâlim içimi sızlatıyordu. Cennete gitmek istiyordum, cehennem beni korkutuyordu. Hayatımda ise cennete gidebilecek tek bir amelim yoktu. Dua ediyordum: Rabbim sen merhametlisin, affı seversin, hak etmesem de beni cennetine koy diye dua ediyordum.

Kendi kendime karar aldım, yaz tatilinde bir kursa gidip dinimi öğrenecektim. Abim beni, tasavvufun İstanbul merkezli meşhur gruplarından birine bağlı bir kursa yazdırdı. Kursa yazıldıktan sonra namazlarımı düzenli kılmaya başlamıştım. Namaz kılarken, yarım kalan lise eğitimim aklıma geliyor, ağlamaktan namazı bitiremiyordum. Bir yandan hayallerim, okuyup resim öğretmeni olacaktım. Bir yandan da ahiretim derken bocalayıp duruyordum. Bir gün toplu sohbette hocalardan birisi ahiretten bahsetti. O sohbetten sonra okulu tamamen bırakmaya, bir daha o okula dönmemeye karar verdim. Ya ben lise okurken kıyamet kopsa ve o hâl üzere ölsem... Bunlar beni korkutuyordu ve okulu bırakıp o kursta okumaya karar verdim. Başta orayı çok seviyordum. Sanki dünyadaki bütün insanlar yanlış ve bir tek onlar doğru gibime geliyordu. Yaşımın ilerlediğini, her şeye geç kaldığımı düşünerek dersler dışında sürekli hadis ve meal okuyordum. Bir meali bırakıp diğerine geçiyordum. Ben meal okudukça, içinde bulunduğum kursta yanlış olan bir şeyler olduğunu fark etmeye başladım. Hocaların kibri gözüme batıyordu. Orayı bırakıp, aynı yapının farklı bir kursuna gitmeye karar verdim. Bu yeni kurstaki hocalar daha samimiydi. Fakat, başta rabıta olmak üzere bağlı oldukları ritüeller bu kez gözüme batmaya başladı. Okuduklarıma uymayan şeyler vardı. Bu kadar önemli ve

kesin olan şeyler neden Kur'ân'da geçmiyordu? Daha da önemlisi Kur'ân ve Sünnette geçmiyorsa biz nasıl bunları ibadet adı altında yapıyorduk? Bu sorular, artık gittiğim kursu değil, içerisinde bulunduğum yapıyı sorgulamama sebep olmaya başladı.

O dönem Filistin yine karışık, İsrail tarafından bombalanıyordu. Kurstaki kızlardan birisi, gazeteden bir haber kesip ajandasına yapıştırmış; dikkatimi çekti. Haberde bizim cemaatimizin şeyhine hediye edilen villa ve özellikleri yazıyordu. Çok şaşırmıştım. Ümmet ne hâldeydi ama âlim olduğunu iddia eden ve kerametleri(!) anlatmakla bitmeyen bu zat, villada yaşıyordu. O kıza, bu düşüncelerimi belli eden cümleler kurdum ve "Bu nasıl şeyh?" diye sordum. Kız bana bir şey diyemedi ama gidip beni kursun baş hocasına şikâyet etmiş. Hoca beni çağırdı ve bana direkt olarak ne okuduğumu sordu. Ben de "meal ve hadis okuyorum" dedim. Hangi meali okuduğumu sordu. O zaman Mevdudi'nin mealini okuyordum. Mevdudi'yi duyunca, "Onlar sapık, Vehhâbi." diye söze başladı ve bir daha şeyhe laf söylersem beni kurstan atacağını söyledi. Ben de sustum ve odadan çıktım. Daha çok araştırmaya başladım. Çünkü artık bu yapının doğru bir yolda olmadığını biliyordum.

Hafta sonu eve gittiğimde internette araştırmalarıma devam ediyordum. Karşıma bir video çıktı. Bu videoda şeriat kötüleniyordu. Ben de bildiğim kadarıyla bu videoya yorum yaptım. Şeriatın hak olduğunu anlatmaya çalıştım. Fakat ne doğru dürüst bir ilim vardı ne de bir akidem. Yaptığım yorum bir Müslimin dikkatini çekmiş. Bana tevhidi anlatmaya başladı. İlk yazdıklarında ne demeye çalıştığını anlayamadım. Daha sonra ayetler ile anlatınca, işte dedim benim aradığım buydu. En son bana Feriduddin Aydın Hoca'nın videolarını tavsiye etti. O da tarikat hocasıymış ve tevhidi bulmuş. Hocanın videolarını izleyince artık dedim ki benim bu tarikatlar ile işim bitmiştir. Tevhid dinini araştırmalıyım; hakiki yol budur dedim. Araştırmaya ve okumaya devam ettim. Kitapları okuduktan sonra tevhidi daha iyi anladım. Ama hiç tanıdığım Müslim yoktu çevremde. Dünyada kendimi yapayalnız hissediyordum. Bir tek abim vardı ama onun da görüşlerini çözemiyordum.

Kendi kendime bu böyle olmaz deyip insanlara bu dini anlatmaya karar verdim. Mahalleyi gezdim, herkesin kapısını çaldım ve belirli bir gün ve saat vererek sohbet yapacağımı söyledim. Ne anlatacağımı dahi bilmiyordum. Direkt tevhidi anlatsam tepki toplar, hem ben ne kadar biliyorum ki diye düşündüm ve tefsir sohbeti yapmaya karar verdim. Nüzul sırasıyla başlayıp arada da tevhidî hakikatlere değinecektim. Anlatmaya başladım, hamdolsun insanlar da dinliyorlar, devam ediyorlardı. Fakat mahallede tarikat ehli olan, sohbet yapan bir kadının dikkatini çekmiş bu durum. Tabiri caizse adam kaybetmeye başlayınca bana karşı bir propaganda oluşturdu. Gelenler azalmaya başladı. Beş altı kişi de olsa bırakmadım. Bir yandan öğrenip bir yandan da anlatmaya çalışıyordum. Bu dönemde derse gelenlerden birisi şimdiki kayınvalidemdi ve bu vesileyle eşimle evlilik görüşmesi yaptık. Eşim tevhidle yeni yeni tanışmış birisiydi. Onun da benim de çok eksiklerimiz vardı. Başta en büyük eksiğimiz bir yapının içerisinde olmamaktı. Eşime görüşlerimi anlattım; onun görüşlerini dinledim. Anlaştık ve evlendik.

Evlendikten sonra akşamları sohbet oturmalarına katıldık. Başta bu insanlar tevhid ehli idiler ama zamanla kimisi çocuğunu okula gönderdi kimisi tamamen tevhid akidesinin dışına çıktı. Dönem dönem tevhid ehli kişiler bulup sohbete başlıyorduk. Fakat hep bir engel çıkıyor ve çok fazla devam etmiyordu. Bu süre zarfında eşim cuma namazlarına gitmeye başladı diyanet camisine. Çocuğumuzu da diyanetin kreşine göndermeye başladık. Bazı Müslimlerin bizi tekfir ettiğini fark ettim. Ben onlara yakınlaşmaya çalıştıkça onlar benden uzaklaşıyordu.

Konya'da bilinen bir hocanın, kendisi de hoca olan eşiyle görüştüm. Çocuğumu onun kursuna göndermeye başladım. Hatta ben de orada hocalık yaptım. Başta küçük bebeğim var diye yapamam demiştim ama gördüm ki hamdolsun üç çocuklu ablalar bile dinine hizmet ediyordu. Hâlime üzüldüm, başlamaya karar verdim. Bir süre devam ettim fakat oğlum beni sınıfta hoca olarak kabul etmedi. Böylelikle hocalığı bıraktım. Ama hizmeti bırakmak istemiyordum "Temizlik olsun, mutfak olsun, ben çalışmak istiyorum." dedim.

Bir gün, bayan hoca ile eşimin durumunu istişare ediyorduk. Bana, Tevhid Dergisi'ne gitmemi ve oradaki ablalardan yardım talep etmemi söyledi. Dergiye gittim ve ablalara meramımı söyledim. Bir akşam ablalar ve abiler bizi ziyaret edip eşime yanlış olan görüşlerini anlattılar. Hamdolsun eşim de kabul etti.

Ben anladım ki insanın bir cemaati olmayınca, tevhid elinden kayıp gidiyor. Eşime, Dergi'nin cumartesi seminerlerine devam edeceksin ve programlarını aksatmayacaksın; Seninle ilgilenilmesini talep edeceksin yoksa kayıp gideceğiz, dedim. Ben bir süre daha Dergi'nin programlarına katılmadım, aynı yerde devam ediyordum. Fakat Tevhid Dergisi'nin programları çok hoşuma gitti. Hocama bu konuyu açtım. Kardeşlerimizin yanına gitmenden rahatsız olmayız, dedi. Akideniz sağlam olur gözümüz arkada kalmaz, dedi. Ben de Dergi'ye gelmeye başladım. Hamdolsun hemen hemen dört senedir programlara katılmaktayız. Neredeyse on iki, on üç yıldır tevhid ehliydim fakat bu üç sene dışında hep sağlam bir yapının içerisinde bulunmamanın eksikliğini hissettim. Yeri geldi yapayalnız kaldım; İbrâhîm (as) gibi tek başıma mücadele ettim. Yeri geldi ayaklarımız kayacak noktaya geldi. Bayramlarımız hiç Müslim bayramı gibi değildi. Sevinçlerimiz hep eksikti. Burada bu eksikliğimiz tamamlandı. Rabbim bu nimetin şükrünü eda edenlerden eylesin bizleri.

KAZANILMIŞ ÇARESİZLİK ÜZERİNE: GÜNÜMÜZ AKVARYUMLARI NASIL OLUŞTURULUYOR

Her insan; çocuktan yetişkine her birey denizlere ve deniz canlılarına hayran olmuştur. Hatta zaman zaman akvaryumları "Subhanallah!" diyerek dolaşmışlığımız bile vardır.

Peki hiç düşündük mü bu akvaryumlarda köpek balığı ile türlü türlü balıklar, vatozlar, kaplumbağalar hep bir aradalar. Birbirlerini öldürmüyorlar, avlamıyorlar. Evcilleşmiş gibiler, insanoğlunun verdiği yem (et) ile besleniyorlar. Sahi özellikle köpek balıkları vahşi değil miydi?..

Bu insanoğlu, bu vahşi canlıları nasıl evcilleştirdi?

Sorunun cevabı hem çok basit hem çok karmaşık: AKLIYLA!..

Allah'ın; kendisine tevhidi öğrensin, tek olanı birlesin, sadece O'na (cc) ibadet etsin, yeryüzünü imar etsin diye verdiği aklı insan, ifsad için kullandı.

Birlikte bakalım:

Köpek balıkları normalde diğer balıkları avlayarak/yiyerek yaşamını idame ettirir, doğası/fıtratı budur. Lakin akvaryumlarda o köpek balıkları, diğer küçük balıkları yemez; hatta yeme/avlama girişiminde dahi bulunmaz. Sebebi, köpek balıklarına öğretilmiş olan "kazanılmış çaresizliktir".

İlk başlarda; doğal ortamından koparılan köpek balığı ve diğer balıklar, arada camla ayrılmış büyük bir havuza konulur.

Köpek balığı her acıktığında diğer balıklara saldırmaya çalışır, fakat aradaki cam sebebiyle onlara ulaşamaz ve cama çarptığı için de canı yanar. Bu denemeler sonrasında acıkan köpek balığına yemeği verilir. Bu deneme ve başarısızlık binlerce defa tekrar eder. Tâ ki köpek balığı, "Ben ne yaparsam yapayım bu balıkları yiyemeyeceğim." inancına sahip olana dek. Bu inanç, yani kazanılmış çaresizlik, köpek balığında yerleştiğinde artık diğer balıklarla birlikte tek bir havuza konulur.

Birlikte konuldukları bu havuzda arada engel yoktur, köpek balığı ulaşabileceği/yiyebileceği hâlde, sahip olduğu/sonradan kazandığı bu çaresizlik duygusu nedeniyle o balıkları yemez, hatta avlamaya bile yeltenmez; nasılsa kaybedecektir, denemeye gerek yoktur.

Bu çok basit bir hikâye gibi görünebilir, lakin zeki olmayan vahşi bir canlının fıtratını bastırdığı göz önüne alınırsa ve bu gerçeklik, akvaryumlarda hâlâ mevcutsa, insan da kendi "başarısızlık inançlarını" bir gözden geçirmelidir; kaç tanesi doğru/gerçek/fıtri olmayıp sonradan bize empoze edildi, bir bakmalıdır.

GÖRÜLÜR BU HESAP, DEFTER DÜRÜLÜR

Efe ÇAĞLAYAN

İnsanlık tarihi boyunca sözler, enerjisinin ve tesirinin artması için; fonetiği, akıcılığı, uyumu dikkate alınarak titizlikle bazı kalıplara sokulmuşlardır. Şiir, gazel, kaside, mesnevi, murabba, rubâi...

Kültürümüzde, İslami ilimlerin ezberi kolay olsun, dersler ve şerhler yapılmaya elverişli olsun diye fıkıh, akaid, gramer gibi birçok alanda eserlerin nazım şekline getirildiği malumumuzdur. Günümüzde ise şiirlerde daha çok menhec kaideleri, mücadele, zihinlerdeki ucmeti kaldırmak adına bir sonraki merhale için tembihler, kulluk tecrübeleri... işlenmektedir, tam da ihtiyaca binaen.

Herkesin okuduğundan, duyduğundan nasibi; dünya görüşü, bilgi birikimi, tecrübesi kadardır. Çoğu zaman şiirlerde herkesin ilk okuyuşta anlayamayacağı, enerjisi yüksek, anlamak için vukufiyet isteyen bazı terimler, deyimler, cümleler... kullanılır.

Çünkü; "Bir sözde ne kadar işaret veya kinaye yahut ima ya da benzetme olursa o kadar fasih ve o kadar dikkat çekici olur."[1]

Yakın zamanda dinlediğim, dinlemeye doyamadığım, her dinlediğimde ayrı haz aldığım bir şiirin bazı yerleri üzerinde mülahazada bulunacak, ilk etapta pek de anlaşılamayacağı kanısında olduğum kısımlar üzerinde duracağım. Değinmediğim yerler ise herkesçe anlaşılabileceğini sandığım yerlerdir.

1. Dâvûd'un sapanına taşlar sürülür: Dâvûd (as) cihad etmeyi seven bir peygamberdi. Bizzat aktif olarak savaşlarda yer almış, herkesin kalbine korku salan bir komutanı[2] öldürerek, ayete konu olmuştur:

"Allah'ın izniyle (Calut ve ordusunu) bozguna uğrattılar. Davud, Calut'u öldürdü."[3]

Dâvûd (as) biriyle karşı karşıya gelmişse onun için iki seçenek vardır. Şehit olmak veya Allah'ın kelimesi yüce olsun diye öldürmek.

1. Zâdu'l Mesîr, 1/362, Âl-i İmrân Suresi 7. ayetin tefsiri
2. "Talut ve onunla beraber iman edenler onu (nehri) geçince: 'Bizim bugün Calut'a ve ordusuna karşı savaşacak bir gücümüz yoktur.' demişlerdi." (2/Bakara, 249)
3. 2/Bakara, 251

Görülür bu hesap, defter dürülür
Davud'un sapanına taşlar sürülür
Zillet bürür zulüm saraylarını
Müstekbir tağutların sonu görülür

Bilenir zülfikar kırılır kınlar
Adiyat suresinden alınır atlar
Göğün orduları bize katılır
Kavgaya tutuşur kenetli saflar

Bir perşembe sabahı Kudüs önünde
Muhammedi yiğitler hazırdır cenge
Bir asırdır süren bu zelil oyun
Ve dualı ellerle kapanır perde

Hükmünü verir Allah o gün gelende
Tekbir sesleriyle inler gök kubbe
Yüzünü karartıp cümle putların
Tevhidin bayrağı yükselir göğe

Göndere çekilir tevhid bayrağı
Göğün mavisine vurur damgayı
Gölgesine toplanır bütün insanlık
Doğar özgürlüğün kutlu şafağı

Ebabiller doluşur gök kubbemize
'Hamim la yunsarun' dillerimizde
Ölüm bandajını takar yiğitler
Şehadet ve zafer gelir el ele

Elbette o vaat gerçekleşecek
Kahharın orduları galip gelecek
Her Firavun için mukadder sondur
Bir Musa'nın eliyle devrilecek

Abdullah ibni Amr ibni'l Âs'tan (ra) rivayet edildiğine göre Nebi (sav) şöyle buyurmuştur:

"Dâvûd düşmanla karşı karşıya geldiğinde arkasını dönüp kaçmazdı."[4]

Dâvûd'un Calut'u öldürmesinin ayrıntıları tefsir kaynaklarında yer almaktadır. Genel olarak; "Dâvûd (as) ile Calut'un mübârezede bulunduğu, Dâvûd'un eski tip el sapanlarına aldığı taşı fırlatmak suretiyle Calut'un başına isabet ettirerek öldürdüğü" kaydedilir.[5]

2. Kırılır Kınlar: Kılıcın kınının kırılmasının dilimizdeki karşılığı 'gemilerin yakılması'dır. Şiirde geçen "ölüm bandajını takmak" da bu minvalde değerlendirilebilir. Târık ibni Ziyâd'ın askerlerin geri dönme/kaçma fikrini tamamen akıllarından silmek için İspanya sahillerine indikten sonra gemileri yakması gibi.

Ebû Bekr ibni Abdullah ibni Kays'tan (rh) şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben babam Ebû Mûsâ El-Eş'ârî'yi düşman karşısında iken şunu söylerken dinledim, Allah Resûlü (sav) şöyle demişti: 'Muhakkak cennet kapıları kılıçların gölgeleri altındadır'. Bunun üzerine pejmurde kılıklı bir adam ayağa kalkarak, 'Ebû Mûsâ! Bunu Allah Resûlü (sav) söylerken sen mi işittin? dedi. Ebû Mûsâ, 'Evet!' cevabını verdi. Adam arkadaşlarına dönerek, 'Sizlere selâm olsun!' dedi. Sonra kılıcının kınını kırarak attı. Sonra kılıcı ile düşmana yürüyerek öldürülünceye kadar kılıcıyla savaştı."[6]

Yine aşağıdaki örnekler de bu minvalde değerlendirilebilir.

Câbir'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Bir adam Allah Resûlü'ne (sav) gelerek, 'Ben öldürülürsem nerede olurum Ey Allah'ın Resûlü (sav)' diye sordu. Allah Resûlü, 'Cennette!' buyurdu. Bunun üzerine adam elinde bulunan hurmaları attı. Sonra öldürülünceye kadar çarpıştı"[7]

Enes'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) 'Genişliği göklerle yer arası kadar olan cennete girmek üzere ayağa kalkınız!' buyurdu. Ensar'dan Umeyr ibni Humâm (ra), 'Ey Allah'ın Resûlü! Genişliği göklerle yer arası kadar olan cennet mi?' diye sordu. Allah Resûlü (sav), 'Evet' buyurdu. Umeyr, 'Ne iyi, ne âlâ' dedi. Allah Resûlü (sav), 'Niye öyle söyledin?' diye sordu. Umeyr, 'Allah'a yemin ederim ki Ey Allah'ın Resûlü, cennet ehlinden olmayı istediğim için öyle söyledim, başka maksadım yok' dedi. Allah Resûlü (sav), 'Şüphesiz, sen cennetliksin.' buyurdu. Umeyr, bu söz üzerine torbasından birkaç hurma çıkartıp onları yemeye başladı. Sonra, 'Eğer şu hurmalarımı yiyinceye kadar yaşarsam, bu gerçekten uzun bir hayattır.' diyerek elindeki hurmaları attı, sonra şehit oluncaya kadar müşriklerle savaştı."[8]

Enes'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Amcam Enes ibni Nadr Bedir savaşında bulunmamıştı. 'Ey Allah'ın Resûlü! Müşriklerle savaştığın ilk savaşta bulunamadım. Allah benim müşriklerle bir savaşta karşılaşmamı nasip ederse yapacağım işleri elbette görecektir.' dedi.

Uhud savaşı yapılıp da Müslimler dağılınca 'Allah'ım! (Müslimleri kastederek) Bunların yaptığından dolayı senden özür diliyorum. (Müşrikleri kastederek) Öbürlerinin yaptığından da sana sığınıyorum.' dedi. Sonra ilerledi. Yolda Sa'd ibni Muâz ile karşılaştı ve ona şöyle dedi:

'Ey Sa'd! Nadr'ın Rabbine andolsun ki, cennet! Ben Uhud'un ötesinden cennetin kokusunu alıyorum.'

Sa'd ibni Muâz (Nebi'ye bu olayı anlatırken) 'Ey Allah'ın Resûlü! Ben onun yaptığına cesaret edemedim.' demişti.

O gün amcamda seksen küsur kılıç, mızrak ve ok yarası bulduk. Öldürülmüş ve müşrikler onun burnunu kulağını kesmişlerdi. Onu yalnızca kız kardeşi, parmak uçlarından tanıyabildi. Biz öyle tahmin ediyoruz ki bu ayet o ve onun gibiler hakkında indi.

'Müminlerden öyle yiğitler vardır ki; Allah'la yaptıkları sözleşmeye sadık kaldılar. Onlardan kimisi adağını yerine getirdi (şehit oldu), kimisi beklemektedir. Kesinlikle (sözlerini) değiştirmemişlerdir.'[9] "[10]

3. Göğün orduları bize katılır:

"Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir."[11]

"(Hatırla!) Hani sen müminlere: '(Gökten) indirilmiş üç bin melekle Rabbinizin sizi desteklemesi yetmez mi?' diyordun. Evet, şayet sabreder ve korkup sakınırsanız -onlar aniden size saldıracak olsa bile- Rabbiniz, işaretli beş bin melekle sizi destekleyecektir."[12]

İbni Abbâs'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebî (sav) Bedir Günü şöyle demişti: 'İşte bu Cibrîl (as) atının başından tutmuş, üzerinde savaş teçhizatları var.' "[13]

4. Buhari, 1979; Müslim, 1159
5. Bk. Tefsîru ibni Ebî Hâtim, 2/478-479, 2530 No.lu rivayet; Tefsîru't Taberî, 4/513, Bakara Suresi 251. ayetin tefsiri
6. Müslim, 1902
7. Müslim, 1899
8. Müslim 1901
9. 33/Ahzâb, 23
10. Buhari, 2805; Müslim, 1903
11. 48/Fetih, 7
12. 3/Âl-i İmran, 124-125
13. Buhari, 3995

4. Kavgaya tutuşur kenetli saflar:

"Şüphesiz ki Allah, kendi yolunda, kenetlenmiş bir bina gibi saf hâlinde savaşanları sever."[14]

"Allah (cc), Bedir Günü Nebi'sini bin melek ile desteklemişti. Beş yüz melek Cibriî ile bir köşedeydi, beş yüz melek de Mikâil ile diğer köşede."[15]

5. Bir perşembe sabahı Kudüs önünde, Muhammedi yiğitler hazırdır cenge:

Ka'b ibni Mâlik'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi (sav) Tebûk Savaşı'na perşembe günü çıkmıştı. O, perşembe günleri çıkmayı severdi."[16]

Enes ibni Mâlik'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi (sav) bizi bir kavimle savaşa götürdüğü zaman sabah oluncaya kadar beklerdi. Sonra bakardı, eğer ezan sesi duyarsa o kimselere hücum etmekten geri dururdu. Ezan sesi duymazsa, onlara karşı hücuma geçerdi.

Bir defasında Hayber'e doğru harekete geçtik. Gece vakti buraya geldik. Sabah olunca Allah Resûlü (sav) ezan sesi duymadı. Bunun üzerine atına bindi, ben de Ebu Talha'nın terkisine bindim. Bu esnada ayaklarım Allah Resûlü'nün (sav) ayaklarına değiyordu.

Hayberliler kazma ve kürekleriyle karşımıza çıktılar. Allah Resûlü'nü görünce, 'Eyvah Muhammed, Vallahi Muhammed ve bugün günlerden Perşembe!' dediler.

Allah Resûlü (sav) ise onları görünce şöyle dedi, 'Allahu Ekber! Allahu Ekber! Hayber harab oldu. Biz bir kavmin yurduna girdik mi, uyarılan kimselerin sabahı ne kötü olur.' "[17]

6. Hâ mîm Lâ yunsarun dillerimizde:

Hâ mîm! Onlara yardım edilmez/olunmazlar!

Berâ ibni Âzib'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Allah Resûlü (sav) bizlere şöyle dedi: 'Sizler çok yakın zamanda düşmanla karşılaşacaksınız. Sizin şiarınız, 'Hâ mîm Lâ yunsarun'dur.' "[18]

7. Ölüm bandajını takar yiğitler Şehadet ve zafer gelir el ele:

"De ki: 'Bizim başımıza gelmesini gözetleyip durduğunuz şey, (şehadet ve zafer gibi) iki güzellikten başka bir şey midir? Oysa biz, Allah'ın kendi katından veya bizim ellerimizle size azap edeceğini gözetliyoruz. Gözetleyip durun (bakalım)! Hiç şüphesiz, biz de sizinle beraber gözetleyip durmaktayız.' "[19]

14. 61/Saff, 4
15. Tefsîru't Taberî, 13/424
16. Buhari, 2950
17. Buhari, 610; Müslim, 1365
18. Ahmed, 18549
19. 9/Tevbe, 52

8. Elbette o vaat gerçekleşecek, Kahhâr'ın orduları galip gelecek:

"Allah: 'Andolsun ki ben galip geleceğim ve resûllerim de (galip geleceklerdir).' diye yazmıştır. Şüphesiz ki Allah, (güç ve kuvvet sahibi olan) Kaviy, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz'dir."[20]

"Andolsun ki, senden önce de kavimlerine resûller göndermiştik. Onlara apaçık delillerle gelmişlerdi. (Onlara karşı çıkan) suçlu günahkârlardan intikam almıştık. Müminlere yardım etmek, bizim üzerimize bir haktır."[21]

"Ve bizim askerlerimiz mutlaka galip olacaklardır."[22]

Ebu Talha'dan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Nebi (sav) bir toplulukla savaştığı zaman onlara galip geldiğinde zafer meydanında üç gün konaklardı. Bedir Günü Kureyş'in büyükleri için emretti. Onlar Bedir kuyularından pis bir kuyuya atıldılar. Sonra kuyuya onların yanına doğru yola çıktı. Biz de onunla beraber çıktık. Sonra Allah Resûlü (sav) şöyle dedi; 'Ey Eba Cehil ibni Hişâm! Ey Utbe ibni Rebîa! Ey Şeybe ibni Rebîa! Ey Velîd ibn Utbe! Rabbinizin size yönelik vaadlerini hak olarak buldunuz mu? Şüphesiz ben Rabbimin bana olan vaadini hak olarak buldum.' "[23]

Selam ve dua ile...

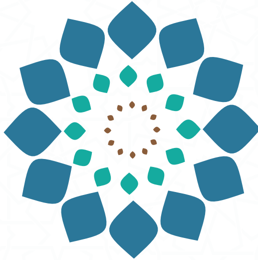
20. 58/Mücadele, 21
21. 30/Rûm, 47
22. 37/Saffât, 173
23. Ahmed, 16356

KONUK YAZAR

Bahri TUNÇBİLEK

KOCA DEVRAN DÖNÜYOR

Ortalama büyüklükte bir yıldız olan Güneş'in içine, bugüne kadar yaşamış, yaşamakta olan ve yaşayacak olan bütün insanların ve diğer canlıların üzerinde yaşadığı, bu güne kadar gördüğümüz görmediğimiz bütün evlerin, apartmanların, binaların, yolların (o yolların üzerinde giden araçların), tepelerin, dağların, uçsuz bucaksız ovaların, göllerin, denizlerin, masmavi okyanusların vs. üzerinde bulunduğu Dünya'mız gibi -söylemesi dile kolay- 1 milyon 300 bin gezegen sığabiliyor. Allahu Ekber

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla...

"Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Her biri belirlenmiş bir yörüngede akıp gitmektedir."[1]

Bütün kâinatı bir "Ol." emriyle yoktan var eden ve yarattığı her varlığı emrine amade kılan El-Fâtır olan Rabbimize hamd; nebilerin sonuncusu, değerli Peygamberimiz Muhammed'e salât ve selam olsun.

Önceki yazılarımızda Güneş'in yapısını, katmanlarını, yüzey özelliklerini ve Güneş'te cereyan eden patlama, püskürme gibi olayları ve bu olayların Dünya'mız üzerindeki etkilerini anlamaya çalışmıştık. Bu yazımızda ise Güneş'in fiziksel özelliklerini ve yörünge hareketlerini -Rabbimizin ayetleri ışığında tefekkür ederek- öğrenmeye gayret edeceğiz, inşallah.

Gözlem Bilgileri[2]

Ortalama Uzaklık (Dünya'dan): 149.600.000 km

Görünen Kadir (Parlaklık)[3]: -26,74

Mutlak Kadir[4]: 4,83

Yıldız Sınıflandırma[5]: G2V

Yörünge Özellikleri

Ortalama Uzaklık: ~26.000 ışık yılı (Samanyolu Merkezinden)

Galaktik Periyot: ~225-250 milyon yıl (Samanyolu Galaksisi etrafında dönüş süresi)

Dönüş Hızı: ~220 km/sn (1 saniyede 220 km) (Gökada (galaksi) merkezinin çevresinde yörünge üzerinde)

Dönme Periyodu: ~25 gün (Kendi ekseni etrafındaki dönüş süresi)

1. 21/Enbiyâ, 33
2. (~) ifadesi matematikte "yaklaşık olarak" anlamına gelmektedir.
3. Görünen Kadir, bir gök cisminin Dünya'dan göründüğü parlaklık derecesidir. Kadir değeri ne kadar düşükse, gökcisminin parlaklığı o kadar fazladır.
4. Mutlak Kadir, bir gök cisminin Dünya'mızdan 10 Parsek, yani 32,6 ışık yılı uzaklıkta varsayıldığında görülen parlaklık derecesidir.
5. Astronomide yıldızlar, büyüklüklerine ve yüzey sıcaklıklarına göre belli harf ve rakamlarla sınıflandırılırlar.

Fiziksel Özellikler

Ekvatoral Çap: ~1.391.400 km (Dünya'nın 109 katı)

Hacim: ~1.412.200.000.000.000.000 km3 (Dünya'nın 1.300.000 katı)

Kütle: ~1,9891 x 1030 (Dünya'nın 332.946 katı)

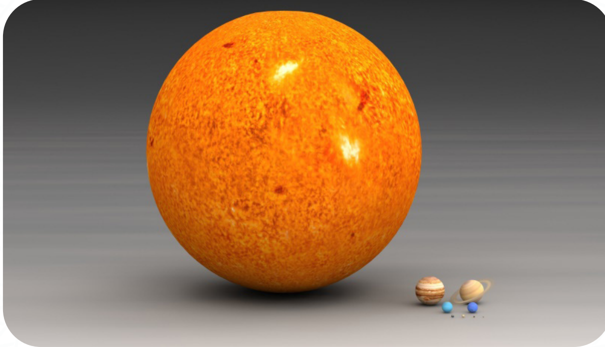
Yüzey Çekimi İvmesi: 274 m/sn2 (saniyede 274 metre) (Dünya'nın yerçekimi ivmesinin yaklaşık 30 katı)

Kaçış Hızı: 617,7 km/sn (saniyede 617,7 km) (Dünya'nın yaklaşık 55 katı)

Etkin Yüzey Sıcaklığı: 5.505 °C (Santigrad Derece)

Çekirdek Sıcaklığı: ~15.700.000 °C

Samanyolu Galaksisi'nde tahmin edilen yaklaşık 200 milyar yıldızdan birisi olan Güneş'in kütlesi, sıcak gazlardan oluşur ve çevresine ısı ve ışık şeklinde radyasyon yayar. Güneş, yaklaşık olarak Dünya'nın çapının 109 katına, hacminin 1,3 milyon katına ve kütlesinin 333 bin katına sahiptir. Şimdi Allah'ın izniyle, Dünya'nın hacminin 1.300.000 katı büyüklükte olan Güneş'in büyüklüğünü, bu Güneş'i ve Güneş'imiz gibi trilyonlarca yıldızı yaratan Yüce Allah'ın büyüklüğünü ve azametini biraz tefekkür edelim.

Güneş'in, Güneş Sistemindeki diğer gezegenlere göre büyüklüğü

Ortalama büyüklükte bir yıldız olan Güneş'in içine, bugüne kadar yaşamış, yaşamakta olan ve yaşayacak olan bütün insanların ve diğer canlıların üzerinde yaşadığı, bu güne kadar gördüğümüz görmediğimiz bütün evlerin, apartmanların, binaların, yolların (o yolların üzerinde giden araçların), tepelerin, dağların, uçsuz bucaksız ovaların, göllerin, denizlerin, masmavi okyanusların vs. üzerinde bulunduğu Dünya'mız gibi -söylemesi dile kolay- 1 milyon 300 bin gezegen sığabiliyor. Allahu Ekber (En büyük olan Allah'tır). İşte Samanyolu Galaksisi'nde ortalama büyüklükte bir yıldız olan Güneş'in büyüklüğü bu; ve Samanyolu Galaksisi'nde Güneş'imiz gibi (Güneş'ten daha küçük, Güneş kadar ve Güneş'ten daha büyük) 200 milyar civarında yıldız olduğu tahmin ediliyor. Ve gözlemleyebildiğimiz evrende milyarlarca galaksi olduğu biliniyor. Ve bu evren ışık hızına yakın bir hızla sürekli genişliyor.

Şimdi ucu bucağı olmayan ve sürekli genişlemeye devam eden bu kâinatın büyüklüğünü hayal etmeye, sonra büyüklüğü gökleri ve yeri (bütün kâinatı) kaplamış olan Rabbimizin kürsüsünün büyüklüğünü anlamaya ve daha sonra kürsüye oranla çok çok daha büyük olan Rabbimizin kerim Arş'ının büyüklüğünü idrak etmeye ve en son olarak da o şanlı Arş'ın Rabbi olan Yüce Allah'ın büyüklüğüne ve azametine akıl erdirmeye çalışalım... Lakin zihnimizi ne kadar zorlasak da El-Aliy ve El-Kebîr olan Rabbimizin büyüklüğünü, yüceliğini, azametini tam olarak idrak edemeyiz, çünkü Rabbimiz El-Muteâl (Zatı ve sıfatları -aklın ve hayalin alamayacağı kadar- en yüce olan, ulular ulusu, yüceliğine hiç kimsenin erişemeyeceği, tüm eksikliklerden yüce/münezzeh) olandır.[6]

İşte bu koca kâinatın yaratıcısı, rabbi ve mutlak hâkimi olan Yüce Allah (cc), kendini evrenin merkezinde gören, bencil ve kibirli insanlara aslında ne kadar küçük ve önemsiz olduklarını şu ayetleriyle hatırlatıyor:

"Kendilerine bir delil gelmemesine rağmen, Allah'ın ayetleri hakkında tartışanlar (var ya)! Onların göğüslerinde asla ulaşamayacakları bir kibirden başkası yoktur. (Öyleyse) Allah'a sığın. Şüphesiz ki O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi', (her şeyi gören) El-Basîr'dir. Muhakkak ki göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından daha büyüktür. Lakin insanların çoğu bilmezler. (Hakikatleri) görmeyen ile gören bir olmaz. İman edip salih amel işleyenle kötülük yapan da (bir olmaz). Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz. Hiç şüphesiz, kıyamet gelecektir, onda hiçbir şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu inanmazlar. Rabbiniz buyurdu ki: 'Bana dua edin, size icabet edeyim. Hiç kuşkusuz, bana kulluk/ibadet etmekten büyüklenenler, boyun eğmiş/alçaltılmış olarak cehenneme gireceklerdir.' "[7]

Peygamberimiz de (sav) kibirle ilgili bazı hadislerinde şöyle buyurmaktadır:

" 'Kalbinde zerre miktar kibir bulunan kimse cennete giremeyecektir.'

Bir adam dedi ki: 'Ya Resûlullah, insanın elbisesinin ve ayakkabısının güzel olmasını istemesi kibir midir?'

Bunun üzerine Allah Resûlü (sav), 'Allah güzeldir, güzel olanı sever. Kibir, hakka karşı gelmek ve insanları küçük görmektir.' dedi."[8]

"Yine bir gün Peygamberimiz (sav) Sürâka adlı sahabiye (ra), 'Ey Sürâka! Sana cennetlik ve cehennemlik olanları haber vereyim mi?' diye sormuştu.

Sürâka'nın, 'Buyurun, ey Allah'ın Resûlü.' demesi üzerine Resûlullah (sav), 'Cehennemlik olanlar sağa sola çalım yaparak gururlu gururlu yürüyen huysuz kimselerdir.

6. Kainatın büyüklüğünü ve bu kainatın yaratıcısı ve mutlak sahibi olan Yüce Allah'ın büyüklüğünü ve azametini daha iyi anlayabilmek için sayfanın aşağısında yer alan karekodu okutabilirsiniz.
7. 40/Mü'min (Ğafir), 56-60
8. Müslim, 91

Cennetlikler de zayıf olduklarından ezilenler ve haklarını koruyamayanlardır.' dedi."[9]

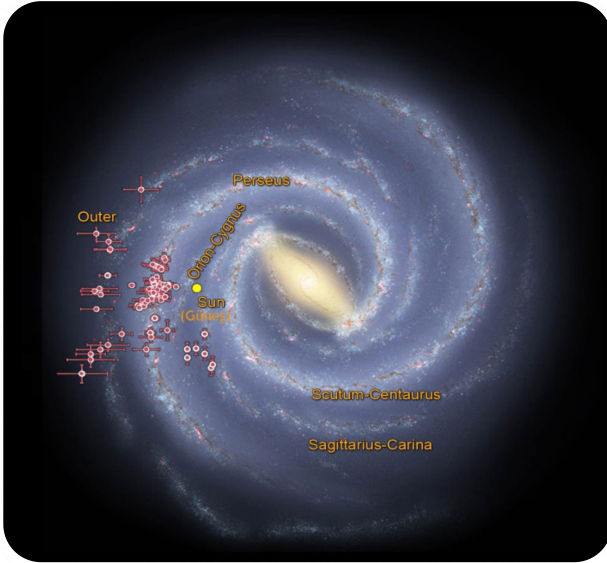
El-Mütekebbir olan Rabbimiz bizleri kibirlenenlerden olmaktan muhafaza eylesin.

Güneş'in Hareketleri

Her gün Güneş'in doğudan doğup batıdan battığını izleriz. Bu görünüş, eski çağlardan beri Dünya'nın sabit, Güneş'in ise onun çevresinde hareket hâlinde olduğu düşüncesini doğurmuştur. Güneş'in, Ay'ın, yıldızların, gezegenlerin gün içerisinde Dünya'nın etrafında dönüyormuş gibi görünmesinin nedeni aslında Dünya'mızın kendi ekseni etrafında 24 saatte tam bir tur yaparak dönmesidir. Durum böyle olmakla birlikte Güneş'in de kendine göre belli hareketleri olduğu muhakkaktır.

Güneş'imiz de diğer gök cisimleri gibi sürekli bir hareket hâlindedir. Güneş kendi ekseni etrafında ve Samanyolu Galaksisinin merkezindeki karadeliğin etrafında sürekli dönmektedir. Kendi ekseni etrafındaki dönüşünü yaklaşık 25 günde tamamlar. Galaksi etrafındaki yörünge turunu da, saatte yaklaşık 792.000 km'lik bir hızla yaklaşık 250 milyon yılda tamamlar:

"Güneş, kendisi için belirlenmiş, karar kılacağı yere doğru akıp gitmektedir. Bu (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz ve (her şeyi bilen) El-Alim (olan Allah'ın) takdiridir."[10]

Güneş'in Samanyolu Galaksisindeki tahmini konumu gösteren diyagram

Güneş, günümüzde Samanyolu'nun daha büyük olan Kahraman (Perseus) kolu ve Yay (Sagittarius) kolu arasında kalan Avcı (Orion) kolunun iç kısmında, yerel yıldızlararası bulut içinde dağınık bir gaz bölgesi olan düşük yoğunluklu yerel kabarcık içinden geçmektedir.

9. Ahmed, 17585
10. 36/Yâsin, 38

Şimdi isterseniz evimizde, iş yerimizde veyahut Dünya'nın herhangi bir yerinde otururken bile üç boyutlu uzay içerisinde nasıl bir devinim hâlinde olduğumuzu zihnimizde canlandırmaya çalışalım.

Dünya'mız kendi ekseni etrafında (ekvatorda) saatte 1.670 km hızla 24 saatte tam bir tur yapıyor. Kendi etrafında dönerken aynı zamanda saatte yaklaşık 108.000 km hızla Güneş'in etrafındaki yörüngesinde bir tam turunu 365 gün 6 saatte tamamlıyor. Güneşimiz de Samanyolu Galaksisi etrafındaki yörüngesini yaklaşık saatte 792.000 km'lik bir hızla yaklaşık 225-250 milyon senede tamamlıyor ve Güneşimiz kendisi için Rabbimiz tarafından belirlenmiş bu yörüngesinde hareket ederken kendi sitemindeki -Dünyamız da dâhil- bütün gezegenleri, cüce gezegenleri, meteorları, kuyruklu yıldızları vs. Allah'ın (cc) takdiriyle Samanyolu'nun etrafında döndürüyor ve Samanyolu Galaksisi de içinde bulunduğu Lokal (yerel) Grup'ta diğer komşu galaksilerle birlikte sürekli bir devinim hâlinde.[11] Örneğin, bize en yakın komşumuz olan Andromeda Galaksisi bizden yaklaşık 2,5 milyon ışık yılı[12] uzakta. İki galaksi birbirine yaklaşık olarak saniyede 120 km hızla yaklaşıyor.[13] Ve bizler, akıl almaz yüksek hızlarla hareket eden bu sistem içerisinde hiçbir şey hissetmeden, yaşamlarımızı güvenli bir şekilde Rabbimizin takdir ettiği bir ecele kadar sürdürüyoruz:

"Hiç şüphesiz (Allah), onu döndürmeye (öldükten sonra diriltmeye) kâdirdir. O gün, tüm sırlar açığa çıkacaktır. (İnsanın) hiçbir gücü ve yardımcısı olmayacaktır. Dönüşlü (yağmurları sürekli tekrar eden) göğe andolsun. (Bitkilerin yardığı) yarıklı yeryüzüne andolsun. Hiç şüphesiz ki o (Kur'ân), ayırt edici/son sözü söyleyendir. O ciddiyetsiz, şaka olan (bir söz) değildir. Hiç kuşkusuz, onlar tuzak kuruyorlar. Ben de tuzak kuruyorum. Kâfirlere mühlet tanı. (Çok değil) az bir mühlet."[14]

Evet, Rabbimizin de bizlere ayetleriyle haber verdiği gibi kâfirler her zaman müminlere karşı düşmanlık ederek tuzaklar kurmuşlardır ve bu, günümüzde de devam ediyor. Şu ân tüm dünyada Yüce Allah'a kulluk/ibadet etmekten kibirlenen mele tabakası (kodamanlar) ve onlara tabi olanlar İslam'a, Müslimlere, tevhid davetine karşı pek çok tuzaklar kuruyorlar. Peki bizler korkuyor muyuz ? Elbette ki hayır. Çünkü bütün kâinatı idare eden El-Aliyy ve El-Kebîr olan Yüce Rabbimizin, onların tuzaklarından haberdar olması ve onlara karşı

11. Güneş'in Samanyolu Galaksisindeki hareketini sayfanın aşağısında yer alan karekodu okutarak izleyebilirsiniz.
12. Işık yılı, ışığın bir yılda kat ettiği mesafedir ve astronomide çok uzakta bulunan yıldızların, galaksilerin, nebulaların vs. uzaklıklarını belirtmek için kullanılır. Işık hızı bizim bildiğimiz evrendeki en yüksek hızdır. Işık uzay boşluğunda, bir saniyede 299.742 km (~300.000 km) hızla hareket eder ve bu bir yılda yaklaşık olarak 9,6 trilyon km yapar. Mesela bizden 10 ışık yılı uzakta olan bir yıldızın bizden uzaklığı 96 trilyon km'dir.
13. "Astrophysicist maps out our own galaxy's end / Kendi galaksimizin sonunun astrofizikçi haritası" – Janet Wong (14 Nisan 2000) – Wikipedia English / Milkyway (Samanyolu) Maddesi
14. 86/Târık, 8-17

hiç kimsenin karşı koyamayacağı tuzaklar kurması bize güven veriyor:

"Şüphesiz onlar tuzaklarını kurdular. Onların tuzaklarına (verilecek ceza) Allah'ın yanındadır. İsterse onların tuzakları dağları yerinden oynatacak (cinsten) olsun. Allah'ın, resûllerine verdiği (yardım) sözünden döneceğini zannetme sakın! Şüphesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz ve intikam sahibidir."[15]

Ve El-Vekîl olan Rabbimiz, bizden her türlü olumsuzluğa, zorluğa, baskıya, zulme karşı sadece kendisine tevekkül etmemizi, O'na dayanıp, güvenmemizi istiyor:

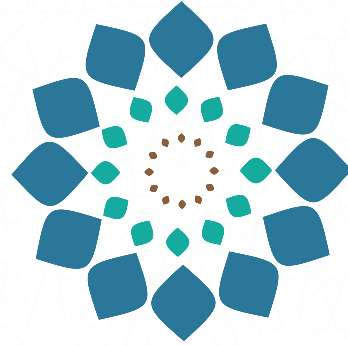
"Kuşkusuz O, bize (dosdoğru) yollarımızı göstermişken, ne diye Allah'a tevekkül etmeyelim ki? Elbette, bize yaptığınız eziyetlere sabredeceğiz. Tevekkül edecek olanlar yalnızca Allah'a tevekkül etsinler."[16]

"Rabbinden sana vahyolunana uy! Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır. Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter."[17]

"Kâfirlere ve münafıklara itaat etme! Onların eziyetlerine aldırma, Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter."[18]

"Allah, müminlerin aleyhine kâfirlere bir yol vermeyecektir."[19]

"Müminler, ancak o kimselerdir ki Allah anıldığında kalpleri ürpertiyle titrer, O'nun ayetleri okunduğunda imanlarını arttırır ve yalnızca Rablerine tevekkül ederler. Onlar ki namazı dosdoğru kılar ve onlara rızık olarak verdiklerimizden infak ederler. İşte bunlar, hakiki müminlerdir. Onlar için Rableri katında (üstünlük vesilesi olan) dereceler, bağışlanma ve pek değerli bir rızık vardır."[20]

Yazımı (inşallah) şehid Seyyid Kutub'un, "Ahi Ente Hurrun/Kardeşim Sen Özgürsün" isimli harikulade şiirinin şu dizleriyle sonlandırmak istiyorum:

"Kardeşim sen parmaklıklar ardında da olsan özgürsün,

Kardeşim sen prangalara vurulsan da özgürsün,

Sen Allah'a bağlandığın zaman kölelerin tuzağı sana ne zarar verebilir ki?"

Yüce Allah bizleri, yedi kat göklerin ve içindeki her şeyin Rabbi olan kendisine hakkıyla tevekkül eden mümin kullarından eylesin.

Allahumme Âmin.

Allahumme Âmin.

Velhamdulillahi Rabbi'l Âlemin...[21]

15. 14/İbrâhîm, 46-47
16. 14/İbrâhîm, 12
17. 33/Ahzâb, 2-3
18. 33/Ahzâb, 48
19. bk. 4/Nisâ, 141
20. 8/Enfâl, 2-4
21. Bu yazıdaki teknik bilgiler ve sayısal veriler Wikipedia İnternet Ansiklopedisi – Güneş maddesinden alınmıştır. (Bu sayısal veriler şu ânda sahip olduğumuz en doğru bilgilerdir. Ancak bilimde her zaman olduğu gibi bilgilerimiz ve ölçüm aletlerindeki hassasiyet arttıkça bunlar da değişebilir. Her şeyin en doğrusunu yanılgısız şekilde bilen sadece El-Alîm olan Yüce Allah'tır.)

AYIN KİTABI

Salim KANDEMİR
salimkandemir@tevhiddergisi.org

ABBASİLER DÖNEMİ

Kitabın Yazarı: Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma

Yayınevi: Beyan Yayınları

Basım Tarihi: 27. Baskı, Aralık 2018

Sayfa Sayısı: 155

Ebat: 13,5 X 21,0 cm

Kitap Hakkında

Bu yazımızda da Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma Hoca'dan devam edecek ve "Abbasiler Dönemi" kitabını tanıtacağız. Her zaman olduğu gibi, "Amacımız, günümüzü anlayabilmek için geçmişimizden alacağımız dersler olduğunu göstermektir. Yazdıklarımızın bize hiçbir faydası olmayacaksa, salt bir kültürel bilgi olarak neden geçmişin olaylarıyla beyinleri işgal edelim ki?"[1] Bundan mütevellit, geçmişten günümüze bir köprü mesabesindeki tarihimizi ibret dairesinde okumaya devam ediyoruz.

Osmân'nın (ra) vefatından sonra insanlar hilafet makamının bir aileye tahsis edildiğine inanmaya başladılar. Bu inanç Emevilerin de katkısıyla insanlar arasında genel geçer bir kaide imiş gibi yerleşti.[2] Yönetime artık ehil olan değil, ehli olan geliyordu. Yani herhangi biri Emevi ailesindense o konuma layık olup olmadığı önemli değildir, aileden olması yeterlidir. Bu yüzden her bir aile tahta geçmek

1. Abbasiler Dönemi, Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, Beyan Yayınları, s. 11
2. Bu inancın en bariz örneği Abbasiler Dönemi'nde birçok Türk'ün halifeyi ilga etmelerine rağmen yerine kendileri geçmeyip aynı aileden diğer insanları başa geçirmeleridir.

   Bu düşüncenin daha Allah Resûlü (sav) vefat etmek üzereyken oluşması gerçekten dikkat çekicidir.

   Abdullah ibni Abbâs'tan (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

   "Alî ibni Ebî Tâlib (ra) Allah Resûlü'nün vefatıyla sonuçlanan hastalığında onun (sav) yanından çıktı. İnsanlar: 'Ey Eba Hasen, Allah Resûlü (sav) sabahı nasıl etti' diye sordular. Alî, 'Allah'a hamdolsun iyileşmiş olarak sabahladı' dedi.

   Abbâs ibni Abdulmuttalib elinden yakalayarak ona dedi ki, 'Allah'a yemin ederim üç gün sonra sen asanın kölesi olacaksın (bu sözlerinden pişman olacaksın).' Allah'a yemin ederim ben Allah Resûlü'nün bu hastalığından iyileşmeden vefat edeceği görüşündeyim. Çünkü ben ölüm esnasında Abdulmuttaliboğullarının yüzlerinin nasıl bir hâl aldığını çok iyi biliyorum. Kalk da beraberce Allah Resûlü'ne (sav) gidelim ve ona bu (yönetim) işinin kimler arasında olacağını soralım. Eğer bizde olacaksa bunu öğrenmiş oluruz. Bizden başkasının eline geçecekse bunu da öğrenmiş oluruz. Bizim hakkımızda da tavsiyede bulunur. Alî dedi ki: Allah'a yemin ederim eğer biz bunu Allah Resûlü'nden (bize vermesini) isteyecek olup da onu bize vermezse ondan sonra insanlar onu bize asla vermeyeceklerdir. Allah'a yemin ederim ki ben bu işi Allah Resûlü'nden (sav) asla istemeyeceğim.' " (Buhari, 4447)

için birbirleriyle mücadele ediyordu. Asr-ı Saadet'te mal ve makam hayırlı insanların peşinde koşuyordu. Ancak "asrı şekavet"te ise şerli insanlar mal ve makam peşinde koşuyorlar. Amaç dünya olunca okuyacağımız sonuç kaçınılmaz.

Abbâs ailesi Allah Resûlü'nün (sav) yakınları olduğundan en başından beri yönetime en layık olanların kendileri olduğunu düşünüyorlardı. Bu yüzden başa geçmeyi canla başla arzuluyor ve bunun için Emevi ailesiyle mücadele ediyorlardı. Ne var ki bu makamı Emevilerden bir türlü alamamışlardı. Yıllarca süren taht kavgalarından sonra H 132. senede Mervan ibni Hakem'in feci bir şekilde öldürülmesiyle Emevi saltanatı son bulmuştu.[3] Ondan sonra yönetime Abdullah ibni Muhammed'in geçmesiyle artık saltanat Abbasoğullarından devam edecekti.

Emevilerin hilafeti gasbedip yönetimi ele geçirdikleri gibi Abbasiler de Emevilerden alıp ele geçirmişlerdi. Bir yönetim yıkıldıysa yerine daha iyisi inşa edilmesi gerekirken ne yazık ki yazarın da ifade ettiği gibi saltanat hegemonyası sürüp gitmişti.[4] Emevilerin ısırıcı sultanlıkları Abbasilere tevarüs etmiş, onlar da miras aldıkları zulmü üstüne ekleyerek sürdürmüşlerdi. 155 sayfalık bu eserde sayfaları çevirdikçe menfi manada, bir ümmetin hidayetten dalalete nasıl evrildiğini görüyoruz.

Abbasilerin bu zulümleri devam ettirmelerinin yanı sıra ortaya çıkan itikadi savrulmalara zemin oluşturup, sonra da yayılmasını sağlamaları, tarihte bu özellikle ön plana çıkmalarına sebep olmuştur. El-Memun'un Rafiziliğini ve el-Vasık'ın Mutezileliğini örnek verebiliriz. 200 sene gibi kısa bir süreden sonra Muhammed'in (sav) minberinden bu sapkın inançların dayatılması yürekleri sızlatıyor doğrusu. Okunan her bir satır âdeta bir oka dönüşüp kalbe saplanıyor...

Bununla birlikte Allah Resûlü'nün (sav), "Benim ümmetimden bir grup hak üzere devam edecektir."[5] sözünün yansımalarını da en bariz şekliyle bu dönemde görüyoruz. Bu itikadi sapkınlıkların karşısında yer alan ve bu uğurda birçok eziyete maruz kalan Rabbani âlimlerin sergiledikleri tavizsiz duruşa kitapta oldukça yer verilmiş olması yüreklere su serpiyor. Ebû Hanîfe'nin (rh) hapsedilip orada zehirlenerek vefat etmesi, İmam Mâlik'in (rh) bağlattırılıp kamçılanarak kolunu kaybetmesi, İmam Ahmed'in (rh) zincire vurulup kırbaçlanması ve son olarak Ahmed ibni Nasır el-Huzai'nin (rh) işkenceler altında deri parçasına sarılarak boynunun vurulması... Tüm bunları okumak acı olsa da o gün bu olaylara şahit olanlara güç verdiği gibi bugün de okuyanlara güç veriyor. İnsan, "Allah'a itaat ederek ölüm, Allah'a isyan ederek yaşamaktan daha hayırlıdır." esasını yeniden hatırlıyor.[6]

Evet, Abbasiler de bizden önce bir ümmetti geldi, geçti. İyilikleriyle, kötülükleriyle Rablerinin huzuruna getirileceklerdir. Bize düşen, üzerinde bulunduğumuz zaman diliminde nübüvvet menheci üzerine inşa edilen bir yönetimin gölgesinde yaşamayı arzularken bu devrandan dersler çıkarmaktır. Bunun yollarından biri de kitaplarda buluşmaktır.

Emevi Dönemi'nin nadir olumlu taraflarından biri de kâfirlere karşı takınılan sert tutum ve şiddetli mücadeleydi. O dönemde her şeye rağmen cihad ediliyor ve fetihler gerçekleşiyordu. İslam toprakları olabildiğince genişlemişti. Ehlisalibin üzerinde büyük bir korku vardı. İslam'ın izzeti muhafaza ediliyordu. Ancak Abbasiler bu güzelliği de kuruttular. Köşe kapmaca oynar gibi taht kapma derdine düştüler. Onlar saraylarında refah içerisinde keyif sürerken dünyevi ihtiraslarının ceremesini onlar adına birbiriyle savaşan mustazaf halk çekiyordu. Çok basit nedenlerle binlerce hayat kaybediliyordu. Bunu fırsat bilen kâfirler ümmetin üzerine üşüşüp büyük zararlar veriyor, insanları haçın gölgesi altında yaşamaya mahkûm ediyorlardı. Zira hüküm buydu; "Allah'a ve Resûl'ne itaat edin. Çekişip tartışmayın. Yoksa, bozguna uğrarsınız ve gücünüz dağılıp gider."[7]

Tabii her zaman diliminde olduğu gibi o zamanda da bir istisna olarak Harun Reşid gibi şahsiyetler de yok değildi. Kendisinden öncekilerin aksine âlimlere değer veriyor, ülke işlerinde onlarla istişare ediyor, huzurunda misafir ederek kendisine nasihatlerde bulunmalarını istiyordu. İmam Ebû Yûsuf, İmam Şâfiî, Fudayl ibni İyâd, Abdullah ibni Mubârek onlardan bazılarıdır. Harun Reşid âlimlerden aldığı irşat ve teşvikten kaynaklı olacak ki kâfirlere karşı övülesi bir mücadele vermiştir. Rum Kralına karşı şu güzel tutumunu örnek vermeden geçemeyeceğim:

"Bizans Devleti, İslam Devleti ile olan antlaşmaları askıya aldı. Rum Tekfuru bununla da yetinmeyerek, Harun Reşid'e hem alaylı hem de tehditkâr bir mektup gönderdi ki, o mektubunda şöyle diyordu:

3. "Biz bu günleri insanlar arasında döndürür dururuz." (bk. 3/Âl-i İmran, 140) Tanıttığımız çok küçük hacme sahip olan son üç kitap üzerinden bile tarihe baktığımızda birilerine zulmederek işe başlayanların başka birileri tarafından zulüm görerek sonlandıklarını ayan beyan görüyoruz...
4. bk. Abbasiler Dönemi, Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, Beyan Yayınları, s. 10
5. bk. Müslim, 1920; Ebu Davud, 4252; Tirmizi, 2229
6. bk. El-Mu'cemu'l Kebir, Taberani, Mektebetu İbni Teymiyye, 20/90; Hilyetu'l Evliya, Ebu Nuaym, Matbuatu Saade, 5/165
7. bk. 8/Enfâl, 46

‘Bizans Kralı Tekfur’dan, Arap Kralı Harun’a;

Benden önceki Bizans Kraliçesi, seni kale, kendisini de piyon makamına koymuştu. Bu şekilde kendisini senden aşağı gördüğü için de mallarının birçoğunu sana göndermişti. Böyle bir hareket, kadınların zayıflığı ve ahmaklıklarındandır. Onun için mektubum sana ulaşır ulaşmaz, onun sana gönderdiği malları derhal geri gönder. Bunu yapmazsan, aramızdaki meseleyi kılıç halledecektir!’

Harun Reşid, Bizans Kralından bu mektubu alınca, âdeta deliye döndü: Bir kâfir devlet başkanı, İslam Halifesine nasıl böyle bir tehdit savurup, böylesine çirkin mektup yazabilirdi? Harun Reşid o kadar gazaba gelmişti ki, yanında bulunan erkândan hiç kimse onun yüzüne bakamıyor, bir söz söyleyemiyordu. Harun Reşid, daha sonra kalem ve mürekkep isteyerek, Bizans Kralının mektubunun arkasına şunları yazdı:

‘Bismillahirrahmanirrahim

Emiru’l-Mu’minin Harun’dan, Bizans köpeği Tekfur’a! Ey kâfir olan kadının oğlu, haberin olsun ki mektubunu okudum! Cevabım ise, duyacağın değil, göreceğindir!’

Harun Reşid, bu mektubu yazdıktan hemen sonra, rivayetlere göre de aynı gün Bizans üzerine hareket etti.”[8]

İşte bu manada yazarın kitabında dönemin güzel yön ve yöneticilerinden bahsetmesi tarihi adilane bir şekilde aktardığını göstermektedir.

“Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde ne bir saat/bir an onun gerisinde kalır ne de önüne geçebilirler.”[9]

Evet, Abbasiler de bizden önce bir ümmetti ve geldi, geçti. İyilikleriyle, kötülükleriyle Rabblerinin huzuruna getirileceklerdir. Bize düşen, üzerinde bulunduğumuz zaman diliminde nübüvvet menheci üzerine inşa edilen bir yönetimin gölgesinde yaşamayı arzularken bu devrandan dersler çıkarmaktır. Bunun yollarından biri de kitaplarda buluşmaktır.

O hâlde kitaplarda buluşmak üzere, Allah’a (cc) ısmarladık...

8. Abbasiler Dönemi, Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, Beyan Yayınları, s. 83-84
9. 7/A’râf, 34

RİYAZU'S SALİHİN

Dergimizin yazarlarından Emre Acar'ın, Riyazu's Salihin eseri üzerine yapmış olduğu dersler devam ediyor.

Müminlere yol gösterici hadislerin derlendiği dersleri izlemek için **Tevhid Dersleri** kanalımızı ziyaret edebilirsiniz.

QR Kodu Okutarak Riyazu's Salihin Derslerine Erişebilirsiniz.

tevhid

"TAĞUTA KULLUK ETMEKTEN KAÇINIP ALLAH'A YÖNELENLERE MÜJDE VARDIR. KULLARIMI MÜJDELE!"
(39/ZÜMER, 17)

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD MEALİ

KIBLEGÂH

